

ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ

ΤΗΣ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΙΝΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΥΠΟ

Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Ἐπιμελητοῦ τῆς Βιβλιοθήκης καὶ τοῦ Μουσείου τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς.

Δαπάνη Ἀνωμόμου.

ΣΜΥΡΝΗ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Θ. ΤΥΠΟΣ.

(Ἐντὸς τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς ἀριθ. 8).

1877.

ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ

ΤΗΣ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΙΝΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΥΠΟ

Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Ἐπιμελητοῦ τῆς Βιβλιοθήκης καὶ τοῦ Μουσείου τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς.

*a Monsieur
Mr J. Adert.
souvenir
de l'auteur*

ΣΜΥΡΝΗ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ο «ΤΥΠΟΣ».

(Ἐντὸς τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς ἀριθ. 8).

1877.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
15546

Ἄμα τῇ ἰδρύσει τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου ὀγδοοῦ αἰῶνος ἤρξατο καὶ ἡ ἐν αὐτῇ σύστασις Βιβλιοθήκης εἰς ἣν προσεφέροντο ἐνίοτε καὶ τινὰ χειρόγραφα.

Ἐξετάσας πρό τινας τοὺς παλαιοὺς καταλόγους τῆς εἰρημένης Βιβλιοθήκης, παρετήρησα ὅτι ἐλλείπουσι δυστυχῶς ἀρχετὰ χειρόγραφα, ἐξ ὧν ἐν ἐπιγραφόμενον «περὶ ἱεροκυρήκων,» ἕτερον «Θουκυδίδης» καὶ μάλιστα τὸ «Σημειωματᾶριον» τοῦ Ἱεροθέου Δενδρινοῦ, ἐν ᾧ ὁ ἀοίδιμος οὗτος ἀνὴρ ὡς πρῶτος ἰδρυτῆς τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς ἐσημείου ἴσως διάφορα ἱστορικὰ περὶ αὐτῆς. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἀφῆρουντο αὐτὰ κατὰ διαφόρους καιροὺς ἐκ τῆς τότε Βιβλιοθήκης. Ἐνταῦθα ἀναφέρω τὸ ἐξῆς, ὅπερ ἀποδεικνύει πραγματικῶς τὴν διασπορὰν τῶν χειρογράφων τούτων. Εὐρισκόμενος κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα τοῦ 1876 ἐν Παλαιᾷ Φωκαίᾳ καὶ καταγράψας τὰ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς ἐκεῖ σχολῆς σωζόμενα χειρόγραφα, μετὰ μεγάλης ἀπορίας παρετήρησα τεύχος ἀνῆκον πρότερον τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς· διότι ἐν ἀρχῇ αὐτοῦ φέρει τὴν ἐπιγραφὴν «τοῦ κατὰ τὴν Σμύρνην Ἑλληνομουσείου.» 1) Διεσώθησαν λοιπὸν μέχρις ἡμῶν ἐξήκοντα μόνον χειρόγραφα. Ἀφ' ἧς δε ἐποχῆς (1873—1876) ἡ μικρὰ ἐκείνη τῆς Σχολῆς Βιβλιοθήκη ἐγένετο δημοσία καὶ οἱ ὀλίγοι αὐτῆς τόμοι ἀνῆλθον εἰς 15000 περίπου, τὰ εἰς αὐτὴν περιελθόντα νέα χειρόγραφα εἰσὶν 80· ὥστε ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς περιέχει μέχρι σήμερον ἐν συνόλῳ 140 χειρόγραφα, ἐκτὸς διαφόρων ἐγγράφων καὶ φερμανίων. Κατέταξα δὲ αὐτὰ ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ εἰς ἰδιαιτέρον ἀρμᾶριον κατὰ τὸ σχῆμα αὐτῶν μεταβαλὼν, πρὸς οἰκονομίαν χώρου, τὸ χρονολογικὸν σύστημα, ὅπερ ἐφήρμοσα ἐν ἀρχῇ. Εἰς τὴν σύνταξιν δὲ τοῦ καταλόγου αὐτῶν ἠκολούθησα, ὡς οἶον τε, τὴν συντομίαν, ἀποφυγὼν τὰς λεπτὰς παρατηρήσεις, αἵτινες γίνονται μᾶλλον παρὰ τῶν ἐκδοτῶν τῶν χειρογράφων. Ἐρέσθην λοιπὸν μόνον εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ σχήματος, τῆς ἐποχῆς καὶ τοῦ περιεχομένου· ἐν ὑποσημειώσεσι δὲ προσέθηκα καὶ τινὰς βιβλιογραφικὰς σημειώσεις, αἵτινες ἀμφιβάλλω ἂν θὰ εὐχαριστήσωσιν ἀπανταχοῦ τοὺς ἀναγνώστας, στερούμενος τῶν εἰς τοιαύτην ἐργασίαν ἀναγκαιούτων πολυτόμων καὶ πολυδαπάνων βιβλίων.

Σμύρνη. Κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1876.

Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΕΡΑΜΕΥΣ.

1) Ἐκθεσις περὶ τῶν ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Π. Φωκαίας ἐλληνικῶν χειρογράφων. Σμύρνη, 1876. σ. 5. χειρ. ζ'.

Α—4

(1). Κώδιξ εις μέγα τέταρτον, εκ φύλλων περιγραμμένου 261' εποχή; δε του δωδεκάτου αιώνος. Περιέχει Σειράν εις τήν έκτάτευχον : ήτοι

Φύλλον 1 σελ. α. τεμάχιον τής προς Φιλοκράτην επιστολής του 'Αριστέου 1).

Φύλλ. 2 τετράγωνόν τινα ζωγραφίαν εικονίζουσαν τόν Θεόν ταις χερσίν αυτού τόν Σύμπαν κρατούντα' υπό δε τούτων, έρυθροίς γράμμασι, τήν σημείωσιν «Τάδε ένεστιν 2) έν τή δε τή βιβλίω παλαιάς Διαθήκης 3) ούτως' Γένεσις, 'Εξοδος, Λευϊτικόν, 'Αριθμοί, Δευτερονόμιον, 'Ιησοῦς, Κριταί, Ρούθ ταυτά έστιν έν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ Παλαιάς.»

Φύλλ. 3—260 τὰ έν τῇ άνωτέρῳ σημειώσει μνημονεύμενα τεύχη τῆς Πηλαιάς Διαθήκης σὺν τοῖς σχολίοις τῶν έπισημητέρων τῆς 'Εκκλησίας Θεολόγων, κεκοσμημένα έκασταχοῦ πλείσταίς εικόσι, πάσας σχεδόν τάς τῆς Πεντατεύχου καί τῶν άλλων βιβλίων σχενάς εικονίζούσαις.

Φύλλ. 260. «Πόσαι παραδόσεις εἰσὶ τῆς

1) Περί τῆς δρα *Fabricii, Bibliotheca Graeca. Hamburgi, 1708—28. II, σ. 317. — Hoffmann, lexi. bibliographicum. Lipsiae, 1836. I, σ. 256. — Κ. Οικονόμου, περί τῶν Ο'. έρμηνευτῶν. 'Εν 'Αθήναις, 1845 Δ'. σ. 944.*

2) Χειρ. ένεστιν.

3) Χειρ. διαθήκης.

θείας Γραφῆς, εἴτουν ἀπὸ τοῦ 'Εβραϊκοῦ εἰς τὸ 'Ελληνικὸν έρμηνεῖται, καί τίνες οἱ ταύτην έρμηνεύσαντες.»

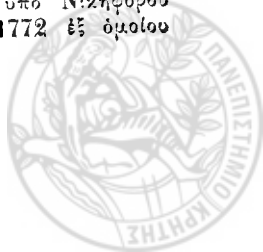
Φύλλ. 261^α «Ποσάκις καί πότε έπορθήθησαν οἱ έξ' 'Ισααήλ.»

Φύλλ. 261^β σημείωσιν περί τῶν έν τῇ Γραφῇ ἔαπαντωμένων ὀνομάτων τοῦ Θεοῦ μεθ' ἡν, έρυθροῖς γράμμασι, τὸ έπόμενον τοῦ αντιγραφέως σημείωμα «Χριστέ διδου μογήσαντι τῆν πολυλόβον άρωγήν.» Μετά τοῦτο δέ, έν νεωτέρῳ τοῦ κώδικος γραφῆ, τὰ έπόμενα μόλις αναγινώσκονται. «'Αφιερώθη ἡ παρούσα δέλτος παρά τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Βισυρίῳ . . . εἰς τὸν πάνσεπτον καί θεῖον ναόν τοῦ δσίου καί μακαρίου πατρὸς ἡμῶν Νίκωνος τοῦ . . . ὑπέρ μνήμης κοιμήσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καί τῶν . . . αὐτοῦ . . . μηνὶ 'Οκτωβρίῳ γ'. έτος 5ψξή. 'Εκοιμήθη ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ 'Ιωάννης ὁ Πα . . . μηνὶ Ιουλλίῳ εἰς τὸν Κύριον. 'Εκοιμήθη ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ . . . 'Ιωάννης . . . μηνός . . . πρώτη έτους 5ψξδ.» 1)

'Εδωρήθη τῇ Βιβλιοθήκῃ παρά τῆς έκκλησίας τῆς 'Αγ. Φωτεινῆς 2).

1) Τὸ πρῶτον φύλλον τῆς Σειράς ταύτης, δπερ περιέχει τὸ πρῶτον τῆς Γενέσεως έδάριον μετὰ τῶν εἰς αὐτὸ σχολίων, έλλείπει φαίνεται δέ ὅτι βιβηλος χεῖρ περιηγητοῦ ἢ άλλου τινός ἀφῆρσε τοῦτο.

2) Περί ὁμοίων κωδίκων ὅρα *Fabricii, Bibl. Gr. VII, σ. 729—735*. Τὰ έν τῷ κώδικι τούτῳ περιεχόμενα έξεδόθησαν ὑπὸ Νικηφόρου τοῦ Θεοτόκου έν Λειψία τῷ 1772 έξ ὁμοίου

A—2.

(2). Εἰς δεύτερον, ἐκ σελίδων τριακοσίων καὶ δέκα ἐκτῶ, ἐποχῆς δὲ τοῦ δεκάτου ἐγδού αἰῶνος· περιέχονται δ' ἐν αὐτῷ.

Α'. «Ἐκλογαὶ ἀπὸ διαφόρων διδασκάλων, παρὰ τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου ἀρίστου ἱατροῦ Γεωργίου Κορέσση συλλεγείσαι»

Β'. «Κυρίου Γεωργίου Κορεσσίου, διὰ λέξεις μετὰ τινος τῶν Φράρων.»

Αἱ ἐκλογαὶ εἰσὶν ἀνέκδοτοι εἰσέτι· ἡ δὲ διάλεξις ἐξεδόθη μετὰ τινων συγγραμμάτων ἑτέρων θεολόγων ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ 1682. *)

A—3.

(3) Εἰς δεύτερον, ἐκ φύλλων τετρακοσίων πέντε καὶ ἐποχῆς τοῦ δεκάτου ἐγδού αἰῶνος· περιέχει δὲ

Α'. «Τοῦ σοφωτάτου, καὶ λογιωτάτου

χειρογράφου εὐρισκομένου παρὰ τῶν τότε ἡγεμόνων τῆς Βλαχίας Γρηγορίῳ τῷ Γ' ἰατρῷ σημειώσαι δὲ ὅτι ὁ κώδιξ οὗτος τῆς ἀγ. Φωτεινῆς ἦν γνωστός ἐξ ἀκοῆς τῷ Θεοτόκῃ· διότι ἐν τῷ προλόγῳ αὐτοῦ λέγει ὅτι «καὶ τῷ πανιερωτάτῳ Σμύρνης Μητροπολίτῃ δι' ἀξιολόγων σπουδάσας ἀνδρῶν ἀπέστειλα· ἐλέγετο γὰρ κακεὶ παραπλήσιον διασώζεσθαι τεύχος.» Καὶ ὁ Ροσοκ λέγει περὶ αὐτοῦ ταῦτα ἐν τῇ περιηγήσει του «*The greek metropolitan has a very fine manuscript of the Pentateuch, supposed to have been wrote the year eight hundred(!), with a large commen on it; it is on parchment exceedingly well written, and adorned with several paintings, which are well executed for those times.*» Ὅρα *description of the Est. London, 1743—45. III, σ. 38.* Ὁ δ' ἐν τῇ «Χρυσάλλιδι» (τομ. Δ', σ. 12) γράφας τιὰ περὶ αὐτοῦ ἔσφαλεν εἰπὼν ὅτι τὰ ὑστάτα αὐτοῦ φύλλα ἐλλείπουσι.

1) Ὅρα Ροδοκανάκιδος, περὶ Κορεσσίου ἐν Πανδώρα, 1872. σ. 525.

ἄκρου θεολόγου καὶ ἱατροῦ κυρίου Γεωργίου Κορεσσίου τοῦ Χίου, περὶ τῆς ἐξοχῆς τῆς θεολογίας» ἐν πεντακοσίαις ἐνενήκοντα καὶ ἐξ σελίδι· διήρηται δὲ εἰς τέσσαρα βιβλία, ὧν τὸ μὲν πρῶτον, περὶ τῆς ἐξοχῆς τῆς θεολογίας πραγματεύεται, τὸ δεύτερον, περὶ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας, τὸ τρίτον, περὶ προορισμοῦ καὶ χάριτος, τὸ δὲ τέταρτον, περὶ τῶν φυσικῶν ἰδιωμάτων τοῦ Θεοῦ. Προτέτακται δὲ τῆς συγγραφῆς ἐπιστολὴ τοῦ συγγραφέως πρὸς τὸν ἀπὸ Βερροίας πατριάρχην Κύριλλον· τελευτᾷ δὲ τὸ βιβλίον οὕτως· «Ὅτι δὲ κατὰ τι καὶ διὰ τῶν ἔργων δικαιοῦται, ὁ Ματθαῖος (1Βω, 2.) ἐδήλωσεν εἰπὼν «ἐκ τῶν λόγων σου δικαιοθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ» καὶ ὁ Κύριος «ποσάκις ἠθέλησα συναγαγεῖν τὰ τέκνα σου» καὶ ὁ Χριστὸς «ἐδίψησα καὶ οὐκ ἐποίησάν με· ἀλλ' ἔτι καὶ τὰ ἔργα φέρεει πρὸς τὴν δικαιοσίαν πολλάκις εἴρηται καὶ μοὶ τῷ Γεωργίῳ Κορέσση διαλεκτικῆς ὀμιλίας τοῖς ἀντιθέτοις μεταδιδόντι δεδήλωται.» 1)

Β'. «Τοῦ αὐτοῦ ἄκρου θεολόγου Κορέσση περὶ τῆς τῶν ἀγγέλων δημιουργίας.» Διήρηται εἰς κεφάλαια δέκα καὶ πέντε. 2)

Γ'. «Πραγματεία περὶ τῶν μυστηρίων διαλαμβάνουσα.» Ἀρχεται «Τινὲς τὸ μυστήριον βούλονται εἶναι αἰσθητὸν σημεῖον ἱεροῦ πράγματος.» Τελεῖ. «τεσσαράκοντα καὶ οὐ τρεῖς ἐτίθησαν ἐν τῇ ἑβραϊδι διαλέκτῳ ἡγουν τρεῖς δεκάδες ἡμερῶν.»

Δ'. «Ἀχλά 1631 ἐν μηνὶ Ἀπριλίῳ κέ. Ἀπολογία Γεωργίου Κορεσσίου θεολόγου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας πρὸς τὸν ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ τῶν σοφῶν Σύλλογον ὡς ἐκ μέρους τῶν τῆς

1) Τοῦ θεολογικοῦ τούτου συγγράμματος ἀντίγραφον σώζεται ἐν τῇ Παρισίνῃ δημοσίᾳ βιβλιοθήκῃ. (βλ. Πανδώρα, τομ. 22 σ. 564.) Ἔτερον ἐν τῇ ἐν Κ(πόλει) Βιβλιοθήκῃ τοῦ Π. Τάφου. (βλ. Σάβα, Μεσ. Βιβλ. Α', σ. 298. Καὶ τρίτον ἐν τῇ Φωκαϊκῇ Βιβλιοθήκῃ (βλ. Παπαδοπούλου Κερραμείω, Ἐκθεσ π. τ. ἐν τῇ Βιβλ. τ. Π. Φωκαϊκῆς Ἑλληνικῶν χειρογράφων. Σμύρνη, 1876. σ. 4.)

2) Τὸ πρῶτον κεφάλαιον ἐξέδωκα ἐν Ἰωνίᾳ ἀρ. 12.

λόγος εἰς τὴν ὑψώσιν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ.» Ἄρχ. «Σταυροῦ πανήγυρις ἄγομεν καὶ τῆς ἐκκλησίας ἅπαν καταταράττεται πλήρωμα.»

12) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σωφρονίου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων, λόγος εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν, καὶ εἰς τὴν ἁγίαν ἀνάστασιν.» Ἄρχ. «Σταυροῦ πανήγυρις καὶ τίς οὐ σκιρτήσειεν ; ἀναστάσεως κήρυξις, καὶ τίς οὐ γελάσειεν ;»

13) «Ἀλεξάνδρου μοναχοῦ, λόγος ἱστορικὸς περὶ τῆς εὐρέτεως τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ πρὸς τινὰς δούσιους πατέρας, προτραπέντους ὑπ' αὐτῶν, ἐν ᾧ ἐστὶ θεουργία ἀληθής· καὶ περὶ τῆς θείας οἰκονομίας ἰπλανῆς ὁμολογία· καὶ ἐγκώμιον εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.» Ἄρχ. «Τὴν κέλυσιν τῆς ὑμετέρας πατρικῆς οὐσιότητος δεξάμενος.»

14) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Νικήτα.» Ἄρχ. «Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγένετο ἀνὴρ συγκλητικὸς ὀνόματι Νικήτας.»

15) «Μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων, Εὐσταθίου, Θεοπίστης καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν.» Ἄρχ. «Πρόκειται μὲν τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐκ φύσεως οἰκειόν τι διδασκαλεῖον πρὸς τὴν τῶν ἀρετῶν κατόρθωσιν.»

16) «Ἐγκώμιον εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ τιμίου προφήτου ἡ προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου.» Ἄρχ. «Εὐκαιρὸς ἡμέρα, αἰσία ἐορτῆ, πάνδημος χαρά.»

17) «Ἀθλησις τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου καὶ καλλινίκου μάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Θεόκλας τῆς ἐν Ἱκονίῳ.» Ἄρχ. «Ἄρτι τοῦ μεγάλου τῆς ἀληθείας εὐαγγελιστοῦ καὶ κήρυκος.»

18) «Βίος τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Εὐφροσύνης.» Ἄρχ. «ἐγένετό τις ἀνὴρ ἐν τῇ Ἀλεξανδρέων μεγαλοπόλει, ἀνὴρ ἐνδοξος, ὀνόματι Παφνούτιος.»

19) «Περίοδοι τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ θεολόγου τοῦ καὶ ἀναπεσόντος ἐπὶ τὸ στήθος τοῦ Ἰη-

σοῦ.» Ἄρχ. «Ἐγένετο μετὰ τὸ ἀναληφθῆναι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.»

20) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου, ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ καὶ εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην τὸν θεολόγον.» Ἄρχ. «Ἰωάννης ἐν Ἐφέσῳ τῆς Ἀσίας, μᾶλλον δὲ τῆς οἰκουμένης ὁ στύλος.»

21) «Βίος καὶ πολιτεία καὶ ἀγωνίαι τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Χαρίτωνος.» Ἄρχ. «Πολλὰ τῆς διδασκαλίας τῶν εὐ καὶ ὡς θεῶ φίλον βεβιωκότων τὰ ὑποδείγματα.»

22) «Μηνὶ Ὀκτωμβρίου πρώτη, μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ μάρτυρος Ἀνανίου.» Ἄρχ. «Λουκιανοῦ τοῦ δυσεβοῦς καὶ τὰ τῆς ἔξω μέρη ἐν Βηθαγαυρῇ τῆς Ἐλευθεροπόλεως.»

23) «Ἐπίσημον εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ Θωμᾶν.» Ἄρχ. «Πάλαι μὲν τὰς κατὰ γῆν διατριβὰς ἀνύοντες οἱ ἀπόστολοι.»

24) «Πράξις τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ ἐν Ἰνδία καὶ ὅτε τὸ οὐράνιον παλάτια ὑποδόμησε τῷ βασιλεῖ.» Ἄρχ. «Κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἦσαν πάντες οἱ ἀπόστολοι ἐν Ἱεροσολύμοις.»

25) «Μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάκχου.» Ἄρχ. «Μαξιμιανοῦ τοῦ τυράννου βασιλεύοντος πολλῇ κατείχετο πλάνη τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος.»

26) «Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας Πελαγίας.» Ἄρχ. «Τὸ γινόμενον θαῦμα ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ἔδοξεν ἐμοὶ ἐνεχθῆναι τῷ ἀμαρτωλῷ Ἰακώβῳ.»

27) «Λόγος εἰς τὸν ἅγιον μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ Λογγίνου τὸν ἑκατόνταρχον.» Ἄρχ. «Τοῦ Θεοῦ Λόγου διὰ τὴν ἐκ τῆς παρακοῆς ἐπενεχθεῖσαν ἡμῖν τῶν ἀγαθῶν ἐκπτώσιν.»

28) «Περίοδοι καὶ τελείωσις τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Λουκᾶ.» Ἄρχ. «Οἱ μὲν ἅγιοι τοῦ Θεοῦ μάρτυρες.»

29) «Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν τοῦ Χριστοῦ Λου-

κᾶν.» Ἄρχ. «Πράξεις καὶ λόγων ἄμιλλαν ὄρω ἐπὶ τῆς παρουσίας πανηγύρεως.»

30) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Ἀρτεμίου.» Ἄρχ. «Μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν εἰς οὐρανοῦς ἀνάληψιν.»

31) «Φανέρωσις τῶν ἁγίων ἑπτὰ παιδίων τῶν ἐν Ἐφέσῳ.» Ἄρχ. «Ὁ τῶν πάντων δεσπότης καὶ δημιουργός.»

32) «Ἑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον Ἰάκωβον, τὸν ἀπόστολον καὶ ἀδελφόθεον.» Ἄρχ. «Οὐχ οὕτως ἠδὲ τι τῷ φιλαρέτῳ.»

33) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀρέθα καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτυρησάντων.» Ἄρχ. «Ἐτους πέμπτου τῆς βασιλείας Ἰουστίνου τοῦ φιλοχρίστου βασιλέως.»

34) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου.» Ἄρχ. «Εἶχε μὲν τὰ Ῥωμαίων σκηπτρα Μαξιμιανός.»

35) «Διήγησις θαυμάτων τοῦ ἁγίου καὶ πανενδόξου Δημητρίου.» Ἄρχ. «Μαριανός τις ἀνὴρ τῶν ἐν γένει καὶ πλούτῳ λαμπρῶν.»

36) «Λέοντος ἐν Χριστῷ βασιλεῖ αἰωνίῳ βασιλέως, ἐγκώμιον εἰς τὸν αἰοδιμον στεφανίτην Δημήτριον.» Ἄρχ. «Θαυμαστός ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.»

37) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀβραμίου, καὶ Μαρίας τῆς τούτου ἀνεψίως, συγγραφεῖς ὑπὸ τοῦ μακαρίου Ἐφραιμ τοῦ Σύρου.»

38) «Μαρτύριον τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Ἀναστασίας τῆς Ῥωμαίας.» Ἄρχ. «Κατὰ τοὺς καιροὺς τοῦ παρανόμου καὶ ἀσεβοῦς Διοκλητιανοῦ.»

39) «Περίοδοι τῶν ἁγίων Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ.» Ἄρχ. «Τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ βασιλεύοντος, πάσα πλάνη καὶ δαιμόνων λατρεία ἐλύθη.»

40) «Διήγησις εἰς τὸν θρῆνον τοῦ προφήτου Ἰερεμίου περὶ τῆς Ἱερουσαλῆμ, καὶ εἰς τὴν ἄλωσην ταύτης, καὶ περὶ τῆς ἐκστάσεως Ἀβιμέλεχ.» Ἄρχ. «Ἱερεμίας οὗτος ὁ μέγας προφήτης.»

41) «Παντελέοντος διακόνου καὶ χαρτοφύλακος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας διήγησις

τῶν παμμεγίστων θαυμάτων τῶν ἁγίων Ἀρχαγγέλων.» Ἄρχ. «Μεγάλαι καὶ πολλαὶ καὶ ποικίλαι τῆς ἀσωμάτου.»

42) «Παντολέοντος διακόνου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τῶν Εὐσεβίου, ἐγκώμιον εἰς τὸν θεῖον ἀρχιστράτηγον Μηχαήλ.» Ἄρχ. «Ὁ τῶν ἁγίων πνευμάτων Κύριος.»

43) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ.» Ἄρχ. «Ἐτους δευτέρου τῆς βασιλείας Γαίου.»

44) «Τιμοθέου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας περὶ τῶν θαυμάτων τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μηνᾶ.» Ἄρχ. «Ἀνθρωπός τις ἦν ἐκ τῆς χώρας τῶν Ἰσαύρων.»

45) «Λεοντίου ἐπισκόπου Νεαπόλεως τῆς Κύπρου, λόγος εἰς τὸν βίον τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας τοῦ ἐλεήμονος.» Ἄρχ. «Ὁ μὲν σκοπὸς εἰς ἐστίν, ἡμῶν τε καὶ τῶν πρὸ ἡμῶν φιλοπόνων καὶ ὁσίων ἀνδρῶν.»

46) «Βίος καὶ ἐνάρετος πολιτεία, εἴτοι ἐξορία τε καὶ τελείωσις τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου.» Ἄρχ. «Ἀδελφοί, ἀψευδῆς ὁ θεὸς ὁ διὰ τοῦ προφήτου λέγων.»

47) «Λόγος ἐν ἐπιτομῇ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.» Ἄρχ. «Τὸ μὲν γένος Ἀντιοχεὺς ἦν ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.»

48) «Διήγησις ἐν ἐπιτομῇ τῶν μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τελεσθέντων τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ οἰκουμενικοῦ μεγάλου φωστῆρος καὶ περὶ τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ τιμίου αὐτοῦ λειψάνου.» Ἄρχ. «Ἦκεν ἡμῖν ἡ λαμπρὰ καὶ χαρμόσυνη καὶ ποθουμένη πανήγυρις τοῦ θεοῦ διδασκάλου πατρὸς.»

49) Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν Φίλιππον.» Ἄρχ. «Ἀποστολικῆς μνησθῆναι ἠξιωμένος χάριτος.»

50) «Σημεῖον ἦτοι θαῦμα γενόμενον ὑπὸ τῶν ἁγίων τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων καὶ ὁμολογητῶν, Σαμωνᾶ, Γουρία καὶ Ἀβίβου, εἰς Εὐφημίαν τῆς κόρης.» Ἄρχ. «Νῦν και-

ρὸς εὐπρόσδεκτος μετὰ τοῦ πνευματοφόρου προφήτου.»

51) «Ἐπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον.» Ἄρχ. «Ἦδη μὲν τὴν παρὰ τοῦ πλάσαντος ἡμᾶς δοθεῖσαν φυλάττοντες ἐντολήν.»

52) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γερμανοῦ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, ἐγκώμιον εἰς τὰ εἰσόδια τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.» Ἄρχ. «Ἰδοὺ καὶ πάλιν ἐτέρα πανήγυρις.»

53) «Γεωργίου μητροπολίτου Νικομηδείας, λόγος εἰς τὴν ἐν τῷ ναῷ εἰσοδὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.» Ἄρχ. «Καλῶς ἦν ὑποθέσεων ἀρχῆς ἢ παρούσα πανήγυρις δείκνυσι.»

54) «Λεοντίου πρεσβυτέρου μοναχοῦ καὶ ἡγουμένου μονῆς τοῦ ἁγίου Σάββα τῆς Ρωμαίων πόλεως, διήγησις εἰς τὸ(ν) βίον καὶ τὰ θαύματα τοῦ ὁσίου καὶ μακαρίου Γρηγορίου, ἐπισκόπου γενναμένου τῆς Ἀκραγαντίνων ἐκκλησίας, ἧτοι τῆς Σικελῶν ἐπαρχίας.» Ἄρχ. «Φοβερὸν καὶ ἀκατάληπτον θαῦμα καὶ τῆς οἰκουμένης ὠφέλιμον.»

55) «Τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἐφραίμ ἐπισκόπου Χερσῶνος, περὶ τοῦ θαύματος τοῦ εἰς τὸν παῖδα γενομένου παρὰ τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Κλήμεντος ἐπισκόπου Ρώμης.» Ἄρχ. «Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.»

56) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Μέρσου.» Ἄρχ. «Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὁ μακάριος Ἰάκωβος.»

57) «Περίοδοι καὶ τελείωσις τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ πρωτοκλήτου Ἀνδρέου.» Ἄρχ. «Ἄπερ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν εἶθε σάμεθα πάντες.»

58) «Βίος καὶ πολιτεία ψυχοφελῆς πανυ τοῦ ἁγίου Φιλαρέτου τοῦ Ἐλεδήμονος.» Ἄρχ. «Βίον θεάρεστον καὶ πολιτείαν ἀμειπτον.»

59) «Μαρτύριον τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας.» Ἄρχ. «Κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς βασιλεύοντος Μαξιμιανοῦ.»

60) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πα-

τρὸς ἡμῶν Σάββα.» Ἄρχ. «Οὐδὲν οὕτω κινεῖσι ψυχὴν εἰς ἀρετῆς ἐπιθυμίαν.»

61) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ Νικολάου ἐπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας.» Ἄρχ. «Εὐλογητὸς εἰ Κύριε ὁ θαυμαστά καὶ ἐξαισία ἔργα ποιῶν.»

62) «Λόγος εἰς τὸν χρισματισμὸν τῆς συλήψεως τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου.» Ἄρχ. «Οὐδὲν ἡδύτερον ἢ χαριέστερον.»

63) «Μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων Μηνᾶ Ἐρμογένους καὶ Εὐγράφου.» Ἄρχ. «Μετὰ τὴν ἐπὶ γῆς τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ παρουσίαν.»

64) «Βίος καὶ πολιτεία τῶν ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τιμιθοῦντος.» Ἄρχ. «Μέγιστον εἰς ψυχῆς ὠφέλειαν βίος γενναίων καὶ φιλοθέων ἀνδρῶν.»

65) «Μαρτύριον τῶν ἁγίων τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐγενίου, Μαρδαρίου, καὶ Ὁρέστου.» Ἄρχ. «Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ.»

66) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου.» Ἄρχ. «Αἰλίου Ἀδριανοῦ Ρωμαίοις μὲν βασιλεύοντος.»

67) «Ἐπόμνημα εἰς τὸν προφήτην Δανιὴλ καὶ εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας.» Ἄρχ. «Ἄρτι Ναβουχοδανόσορ ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων.»

68) «Μαρτύριον τῶν ἁγίων τριῶν παίδων, Ἀνανίου, Ἀζαρίου, Μισαήλ, καὶ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, συγγραφὴν ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.» Ἄρχ. «Βούλομαι τοῖνον, ἀγαπητοί, ὑφήγησιν ἀγαθὴν διηγήσασθαι.»

69) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος εἰς τὸ μὴ πλησιάζαι θεάτρους, καὶ εἰς τὸν Ἀβραάμ.» Ἄρχ. «Πολλοὺς εἶμαι τῶν πρώην καταλιπόντων ἡμᾶς.»

70) «Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραίμ τοῦ Σύρου, Κυριακῆ τῶν ἁγίων προπατέρων

λόγος εἰς τὸν δίκαιον Ἀβραάμ.» Ἀρχ. «Ἀποικίζει ὁ Θεὸς τὸν δίκαιον Ἀβραάμ.»

71) «Ἡλιοῦ μοναχοῦ, λόγος προεόρτιος τῇ Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως.» Ἀρχ. «Ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἐπίλαμψόν μοι.»

72) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἀρχιεπισκόπου Ναζιανζοῦ, λόγος εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν.» Ἀρχ. «Χριστὸς γεννᾶτε δοξάσατε.»

73) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Πρόκλου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, λόγος εἰς τὰ γενέθλια τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.» Ἀρχ. «Σήμερον ὁ Χριστὸς γεννᾶται ἀγαπητοί.»

74) «Τοῦ αὐτοῦ Πρόκλου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, λόγος εἰς τὴν ἁγίαν Θεοτόκον καὶ εἰς τὴν παραμονὴν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως.» Ἀρχ. «Ὁ μὲν καλὸς καὶ σοφὸς ἐπαινέτης.»

75) «Τοῦ δαίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου τοῦ Δαμασκηνοῦ, λόγος εἰς τὴν γέννησιν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.» Ἀρχ. «Ὅποταν τὸ ἔαρ ἐπέληθῃ τὰ τῶν σωμάτων στοιχεία.»

76) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ἐγκώμιον εἰς τὴν πανάχραντον καὶ Θεοτόκον παρθένον ἀγνήν.» Ἀρχ. «Νῦν τῆς βασιλίδος βασιλικὴ καὶ περιζένο· ἑορτή.»

77) «Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος εἰς τὰ ἅγια νήπια τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου ἀναιρεθέντα.» Ἀρχ. «Ἦθελον μὲν αἰεὶ καὶ πάντοτε τὸν πνευματικὸν ὑμῖν ἀφηγήσασθαι λόγον.»

78) «Ἰωάννου πρεσβυτέρου Εὐβοίας, λόγος εἰς τὰ ἅγια νήπια.» Ἀρχ. «Πάλιν ὁ τάλας ἐγώ.»

79) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης, περὶ θεότητος Υἱοῦ καὶ Πνεύματος, καὶ εἰς τὸν Ἀβραάμ.» Ἀρχ. «Οἶόν τι πάσχουσι πρὸς τοὺς πολυανθεῖς.»

80) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρη-

γορίου ἐπισκόπου Νύσσης, ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον πρωτομάρτυρα Στέφανον.» Ἀρχ. «Ὡς καλὴ ἡ τῶν ἀγαθῶν ἀκολουθία.»

81) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Πρόκλου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον πρωτομάρτυρα καὶ ἀρχιδιάκονον Στέφανον.» Ἀρχ. «Ὁ μὲν αἰσθητὸς ἦλιος ὑπὲρ γῆς.»

82) «Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Μελάνης τῆς Ρωμαίας.» Ἀρχ. «Ἐν ἄρα καὶ τοῦτο τῆς μεγίστης.»

Σημ. Ἐδωρήθη παρὰ τῆς ἐκκλησίας τῆς ἀγ. Φωτεινῆς.

A—5.

(5) Εἰς φύλλον μικρὸν, ἐκ χιλίων πεντακοσίων καὶ πενήκοντα δύο σελίδων συγκείμενον, ἐποχῆς δε τοῦ ἰή αἰῶνος· περιέχει δέ

Α'. «Τοῦ σοφωτάτου Γεωργίου Κορέσση καὶ θεολόγου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, εἰς τὰ τοῦ Ἀριστοτέλους περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως ὑπομνήματα» ἐν 309 φύλλοις. Τοῦ ἀνεκδότου τούτου βιβλίου ἀπόκειται ἀντίγραφον καὶ ἐν τῇ πατριαρχικῇ τῶν Ἱεροσολύμων Βιβλιοθήκῃ. 1)

Β'. «Τοῦ αὐτοῦ Κορετσίου «περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως τῶ θέλοντι μαθητευθῆναι.»

Γ'. «Τοῦ αὐτοῦ ζητήματα περὶ οὐρανοῦ»

Δ'. Τοῦ αὐτοῦ «περὶ ψυχῆς.»

Ε'. Τοῦ αὐτοῦ «περὶ προβλημάτων εἰς τὰς ἐαίσθησεις.»

ΣΤ'. Τοῦ αὐτοῦ ζητήματα ἱατρικὰ καὶ φιλοσοφικὰ.»

Τὸ ἐγκωδέστατον τοῦτο χειρόγραφον τεύχος ἀνήκε πρότερον τῶ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς διδασκάλῳ Ἱεροθέῳ, ὡς δηλοῖ τὸ ἐπὶ τοῦ πρώτου αὐτοῦ φύλλου ἐπιγράμμα

Γεωργίου πόνημα Χίου Κορέσση
Ἱεροθέου κτῆμα δ' Ἰθακησίου.

4) Α. Δημητρακοπούλου, Προσθήκαι καὶ διορθώσεις. σ. 40.

Α—6.

(6) Εἰς 4ον, ἐκ 314 φύλλων περγαμηνῶν καὶ ἐποχῆς τοῦ ἰγ' αἰῶνος· περιέχει δὲ τοὺς ἐξῆς λόγους Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ μετὰ τῆς ἐρμηνείας Νικήτα τοῦ ἐκ Σερρών. 1) Ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ τεύχους ἐλλείπουσι τινὰ φύλλα.

α) Εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα.

β) Εἰς τὴν νέαν κυριακὴν καὶ εἰς τὸν μάρτυρα Μάμαντα.

γ) Εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστὴν.

δ) Εἰς τοὺς Μακκαβαίους.

ε) Εἰς Κυπριανὸν τὸν μάρτυρα.

ς) Εἰς τὸν ἐξισωτὴν Ἰουλιανόν.

ζ) Εἰς τὴν ἁγίαν Χριστοῦ γέννησιν.

η) Λόγος ἐπιτάφιος εἰς τὸν μέγαν Βασίλειον. Κατὰ τὴν σωζομένην ἀρίθμωσιν τῶν φύλλων ὁ λόγος οὗτος φθάνει μέχρι τοῦ 200 φύλλου· τὰ ἀπὸ 201—216 φύλλα ἐλλείπουσι· περιεῖχον δὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐρμηνείας τοῦ εἰς τὰ Φῶτα λόγου, φθάνοντος μέχρι τοῦ 278 φύλλου.

ι) Εἰς τὸν ἅγιον Γρηγόριον Νύσης ἐπίσκοπον καὶ περὶ φιλίας.

ια) Εἰς τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον, εἰ καὶ ὕστερον ἐγράφη.

ιβ) Εἰς τὴν τῶν ῥν' ἐπισκόπων παρουσίαν.

ιγ) Περὶ φιλοπρωχίας.

Ἐπιτεταίη ἀρχὴ τοῦ εἰς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα λόγου· φαίνεται δὲ ὅτι τὰ τελευταῖα τοῦ τεύχους φύλλα ἐγράφησαν εἰς μεταγενεστέραν ἐποχὴν.

Α—7.

(7) Εἰς 2ον, ἐκ φύλλων 363 καὶ ἐποχῆς τοῦ ἰη' αἰῶνος. «Τοῦ σοφωτάτου κυρίου θεοφίλου τοῦ Κορυθαλέως εἰς φιλοσοφίαν προδιόκησις.» 2)

1) Ἡ ἐρμηνεία αὐτῆ ἐδημοσιεύθη λατινιστῶς ἐν τῇ ἐδόξῃ τῶν ἀπάντων τοῦ Γρηγορίου ὑπὸ Βελίου. Βλ. *Fabricii, Bibl. Gr. VII*, σ. 539.

2) Ἐξεδόθη τῷ 1779 ἐν Βενετίᾳ ἐπιστασίᾳ

Α—8.

(8) Εἰς φύλλον μικρὸν καὶ ἐποχῆς τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος· συνίσταται δὲ ἐκ τριῶν τετραδίων.

Α) «Διάταξις τῆς ἱεροδιακονίας ἦγον πῶς εἰπηρετεῖ ὁ διάκονος μετὰ τοῦ ἱερέως ἔντε τῷ μεγάλῳ ἐσπερινῷ, τῷ ὕθρῳ τε, καὶ τῇ λειτουργίᾳ, συντεθεῖσα παρὰ τοῦ ἁγιωτάτου, καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου Φιλοθέου.» 1)

Β'. «Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ.

Γ'. α' Ἀκολουθία εἰς διαφόρους λιτάς.

Δ'. «Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου ἢ ψάλτου. τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ὑποδιακόνου. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονείᾳ διακόνου.

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ ἐν Σμύρνῃ ἑλληνικοῦ Νοσοκομείου.

Α—9.

(9) Εἰς φύλλον μικρὸν, ἐκ σελίδων 500 καὶ ἐποχῆς τοῦ ἰη' αἰῶνος· περιέχει δὲ «τοῦ σοφωτάτου ἐξ ἀπορρήτων ἐρμηνείαν εἰς τὴν περὶ γενέσεως καὶ φθαρᾶς τοῦ Ἀριστοτέλους πραγματείαν.» Κατὰ παραδρομὴν τῶν ἀντιγραφῶν φέρεται τοῦτο ἐπ' ὄνοματι τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου, διότι οὐδέποτε ὁ σοφὸς οὗτος ἀνὴρ τοιαύτην συνέγραψε πραγματείαν. Ἀλλὰ καὶ ἂν οἱ τὰ περὶ αὐτοῦ φιλολογήσαντες, ὡς γνήσιον τοῦ Μαυροκορδάτου σύγγραμμα τοῦτο παραδέχον

Κυπριανοῦ ἀρχιμανδρίτου Κυπρίου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἐπιστολὸς φυσικῆς ἀκροάσεως κατ' Ἀριστοτέλην.» Ὁ μακαρίτης Δημητρακόπουλος ἀγνοῶν φαίνεται ὅτι ἡ περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως πραγματεία τοῦ Κορυθαλέως εἶναι ἡ αὐτὴ ἢ ἐπὶ τῶν χειρογράφων ἐπιγεγραμμένη «εἰς τὴν φιλοσοφίαν προδιόκησις,» ἐσημείωσεν ὅτι μεταξύ τῶν ἀνεκδότων τούτου συγγραμμάτων πρέπει νὰ καταλεθθῇ καὶ τὸ τελευταῖον τοῦτο βιβλίον. Ὁρα Προσθητῶν καὶ Διορθώσεων σ. 44.

1) *Fabricii, Bibl. Gr. X*, σ. 470.

Α—13.

(13) Εἰς 4ον, ἐκ φύλλων 256 καὶ ἐποχῆς τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, περιέχει δὲ ἀνωνύμως τὰς ἐπομένας ἐπιστολιμαίας θεολογικὰς πραγματείας, αἵτινες κατὰ τινὰς μὲν ἀποδίδονται εἰς Ἰωάννην τὸν Ζωναρᾶν, κατ' ἄλλους δὲ εἰς Μιχαὴλ τὸν Γλουκᾶν.

Προηγεῖται δὲ πῖναξ ἐν πέντε σελίτι.

1) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἰωάννη τῷ Συναίτη, εἰρήρῃ συγκαταβαίνειν τοῖς πταίοις, καὶ μὴ κατὰ λόγον ἐπιτιμαῖν τὰ προσήκοντα.» Ἀρχ. «Ὁ θεῖα καὶ ἱερά κερφαλή.» Τελ. «Καὶ γὰρ ὁ καιρὸς λέγειν οὐ συγχωρεῖ.»

2) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Μαξιμῷ τῷ Ἀσμενιώτῃ, εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν, ὅτι πρὸς καιρὸν εἶχε τὸ σῶμα καὶ κατ' ἀρχὰς ὁ ἄνθρωπος καὶ ὅτι φυσικοῖς ὑπέκειτο καὶ πρὸ τῆς παραβάσεως πάθει, καὶ βρῶσιν αἰσθητὴν ἐν παραδείσῳ ἡσθίε, καὶ ὅτι συκὴ τὸ ξύλον τῆς γνώσεως ἦν, ὡς ἐκεῖνοι φαμέν.» Ἀρχ. «Ὅτι μὲν γὰρ ὁ πρῶτος ἐκεῖνος ἄνθρωπος θανάτου καὶ φθορᾶς ὑπέρτερος ἦν ἀπ' ἀρχῆς.» Τελ. «Ἀρκεῖ τσσαυτα τοῖς γὰρ ἐχέφροσι κατὰ σέ

τὸ τοῦ *Boerhaave, praelectiones academiae tom. VI. Venetiis, 1715* ὑπάρχει τὸ εἶξῃ ἐπίγραμμα. • Σὸν καὶ τὸ δε τὴν ἐπίγνωσιν κτησαμένου καὶ οὐ πρὸς τὴν ὠνησιν μόνον ἀφορῶντος, Γεώργιε Κρήτης τὸ θρέμμα. • Ἐπὶ τοῦ ἀντιτύπου δὲ τῆς ἐν Φραγκφούρτῃ τῇ 1620 γενομένης ἐκδόσεως τῶν ἀπάντων τοῦ Ἰησοῦ Κράτους, ὑπάρχει γεγραμμένον τὸ εἶξῃ ἐπίγραμμα.

Ἰδομοσύνην καὶ τύχην δεξιῶν θεός σοι δῶη τῇ
συγγραφεῖ
ὄμοιαν ἐν τῇ ἀκεστορίῃ, Γεώργιε ἀκεστορί-
δης, καὶ
Κρήτης τῆς περιφύμου θρέμμα, καὶ γένος Μη-
νώτῃ.

μεθ' ὃ ἡ σημείωσις «Ἀφιερῶθη εἰς τὸ ἑλληνικὸν σχολεῖον τῆς Σμύρνης παρὰ τοῦ σιῶρ δωπύρου Γεωργίου Μηνώτου τοῦ Κρητῆς κατὰ τὸ ἀφ' ἑ, ἔτος μινός Φεβρουαρίου α'»

καὶ εἰς λόγος ἀρκεῖ πρὸς γε τὴν τοῦ κρεῖττονος εὐρεσιν.»

3) «Τῷ αὐτῷ καὶ περὶ τοῦ ποῖος ἦν δ' Ἀδάμ, ἀπ' ἀρχῆς, κατὰ γε δόξαν ὁμοῦ καὶ λαμπρότητα.» Ἀρχ. «Εἰ δὲ καὶ τοῦτο μαθεῖν ἐπιζητεῖς, ἐσιώτατε ἄνερ,» Τελ. «στολὴν γὰρ τὴν πρώτην εἰπῶν, ἐδειξε προφανῶς, μηδὲν ἄλλο τὴν ἀνάστασιν εἶναι, ἢ πρὸ τὸ ἀρχαῖον τῶν πεπτωκότων ἀποκατάστασιν.»

4) «Τῷ αὐτῷ τίνος ἕνεκεν ὁ διάβολος διὰ τοῦ ὄφρου, καὶ οὐ δι' ἐτέρου τῶν ζῶων προσέβαλε τῷ Ἀδάμ, τῆς Γραφῆς ὅπου δήποτε μὴ σαφῶς οὕτω λεγούσης 1), καὶ εἰ ἀληθῶς, τίνος ἕνεκεν 2) ἡ Γραφή τοῦτο τέλειον ἔκρυσεν;» Ἀρχ. «Ἐπειδὴ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν εὐαγγελίοις ἠκούσατε λέγοντος.» Τελ. «Ἐφ' ᾧ καὶ τοῖς ἁγίοις πατράσιν ἀσύμφωνος γέγονε ἡ περὶ τούτων ἐξέτασις.»

5) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἰωάννη τῷ Ἀσιπιώτῃ, περὶ τοῦ ὁποῖα τῇ φύσει τὰ τῶν ἀνθρώπων σώματα, ἐκ νεκρῶν ἐγερθήσονται, καὶ εἰ βρῶσιν αἰσθητὴν ἐσθίειν ἐκείσε μέλλουσιν, ὡς τινὲς ἐπιφέρουσι.» Ἀρχ. «Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Θεός.» Τελ. «δίδου σοφῶ ἀφορμὴν καὶ σοφώτερος ἔσται.»

6) «Ἐτι καὶ τοῦτο ἠπόρηται, εἰ ἄρσεν καὶ θῆλυ τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐγερθήσονται σώματα.» Ἀρχ. «Ἐφ' οἷς ἠπόρηκας ἐσιώτατε ἄνερ κτλ.» Τελ. «ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν ἡ τοῦτου κατάληψις.»

7) «Τῷ αὐτῷ, εἰ χρὴ προσέχειν τῆς λέγουσιν, ὅτι οἱ γνωρίζουσι ἀλλήλοις οἱ ἀνιστώμενοι τότε ἄνθρωποι, εἰ δὲ καὶ γνωρίζουσι δικαίους μετὰ ἁμαρτωλῶν 3) γνωρίζουσι, οὐ μὴν καὶ ἁμαρτωλοὺς οἱ δίκαιοι.» Ἀρχ. «Εἰ δ' ἔτι καὶ περὶ τοῦ γεννησομένου τότε κοινοῦ ἀναγνωρισμοῦ μαθεῖν βούλεσαι.» Τελ. «οὐαὶ οἱ παρ' ἑαυτοῖς σοφοὶ καὶ ἐνώπιον αὐτῶν ἐπιστήμονες.»

1) Χερφ λεγούσης.

2) Χ. ἕνεκεν.

3) Χ. ἁμαρτωλῶν.

8) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἡσαΐα, περὶ τοῦ εἶτε προκόπτειν οἱ δίκαιοι μέλλουσιν, κατὰ γε γνῶσιν, καὶ δόξαν εἶτε καὶ μὴν μετὰ τὴν ἐκείσε ἀποκατάστασιν.» Ἄρχ. «Πρώτον μὲν οὖν ἐπὶ τούτοις ἀναγκαῖον.» Τελ. «Μὴ οὖν ἐπὶ πλέον ἀμφίβηλλε, τοιαύτης οὐσης καὶ περὶ τούτου τὰς ἀποδείξεις καὶ τσαύτας εὐξάμενος.»

9) «Τῷ αὐτῷ, εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν, ὅτι φθαρτός ἐστιν ὁ παράδεισος καὶ διτι μετὰ τὸν σταυρὸν, αὐτίκα οὐκ εἰσῆλθεν 1) εἰς αὐτὸν ὁ ληστής.» 2) Ἄρχ. «Εἰ δὲ καὶ περὶ αὐτοῦ βούλει τοῦ παραδείσου μαθεῖν.» Τελ. «καὶ τοῖς ἀγνοοῦσιν 3) ὡς ἔθνος ὑποτυπώσασθαι.»

10) «Τίνος ἕνεκα ἐν ἐσχάτῳ 4) κτιστὴς, ἐσαρκώθη ὁ κύριος καὶ διατί 5) μὴ πολλῷ πρότερον, εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθεν· καὶ γὰρ εἰ προλαθὼν ἐποίησεν τοῦτο, οὐκ ἂν ἐξ ἀγνοίας 6) ὁ ἀπειρόκακος πληθὺς ἐκείνος λαός, ἐν ἀσθεῖα κατέλυσε τὴν ζωὴν.» Ἄρχ. «Καὶ τούτου τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν βασιλέως.» Τελ. «καὶ ὑπερηγήσατο τοῦ θεοῦ τοῦτο καθ' οὗς οἶδε τρόπος οἰκονομήσατο.»

11) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Γρηγορίῳ τῷ Ἀκροπολίτῃ, περὶ τοῦ εἶτε σφαιροειδῆς ἐστὶ καὶ ἀκίνητος ὁ οὐρανός, εἶτε καὶ μὴ κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον.» Ἄρχ. «Ὅτι μὲν οὖν ὁ τὴν γλωτταν χρυσοῦς καὶ θεῖος Ἰωάννης.» Τελ. «κατὰ γε τέως τὸ δοκοῦν ἐμοὶ τοῦς ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ λαλήσαντας πνεύματι.»

12) «Ἐτι καὶ τοῦτο ἠπόρηται, εἰ κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν παρήγαγεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς, τίνος ἕνεκεν κατὰ τὴν τετάρτην τοῦς φωστῆρας ἐδημιούργησεν;» Ἄρχ. «Ὁ μὲν οὖν χρυσορρήμων καὶ θεῖος Ἰωάννης ἐν τῇ εἰς τὴν ἑξαήμερον.» Τελ. «ὕστερον δὲ καὶ

1) X. οὐκ εἰσῆλθεν.

2) X. ληστής.

3) X. ἀγνοοῦσιν.

4) X. ἐνεσχάτοις.

5) X. διὰ τί.

6) X. ἐξαγνοίας.

ἡλίῳ δοθεῖς; ὡς πολλάκις ἄνωθεν διείληπται.»

13) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἡσαΐα, εἰ κατ' εἰκόνα τοῦ Θεοῦ ὁ ἡμέτερος ἔκτισται νοῦς, πῶς ἐν τῷ μὲν συνετός ὁ τοιοῦτος; ἐστίν, ἐν τῷ δὲ ἀσύνητος; καὶ τίνο; ἕνεκεν εἶδει καὶ ἡλικία καὶ τοῖς λοιποῖς πρὸς ἀλλήλους διεννηόχασιν;» Ἄρχ. «Ὅτι μὲν οὖν κατ' εἰκόνα τοῦ Θεοῦ.» Τελ. «ἢ γὰρ δικουσα τοῖς πολλοῖς; ἀνισότης ἰσονομίαν ἐπὶ πᾶσι παραδόξως χαρίζεται.»

14) «Τῷ αὐτῷ περὶ τοῦ πῶς δεῖ πρὸς ἰουδαίους ἀπαντᾶν ἡλικία καὶ μᾶλλον ἐκείνοι τὸ κατὰ Χριστὸν ἐπιχειροῦσι διαστρέφειν μυστήριον.» Ἄρχ. «Τοιοῦτόν τι πάσχειν ἔοικας, ὁσιώτατε ἄνερ.» Τελ. «ἢ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.»

15) «Ἐτι καὶ τοῦτο ἠπόρηται, εἰ τὸ τῶν Ἑβραίων γένος ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐπιστρέψει πρὸς Κύριον.» Ἄρχ. «Ὅτι δὲ καὶ προσελύσεται ἡ τῶν Ἰουδαίων συναγωγὴ ἐν Χριστῷ.» Τελ. «Τί χρὴ καὶ λέγειν ἐπὶ τοιούτης ἤδη καὶ τοσοῦτοις μάρτυσιν.»

16) «Ἐξήγησις τῶν ἐν τῷ θεῷ τελουμένων λουτρῶν.» Ἄρχ. «Εἰ καὶ κατὰ τὸ θεῖον λουτρὸν ἐπεξεργάσασθαι βούλει.» Τελ. «Ὅσοι γὰρ φησὶν εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθημεν εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν.»

17) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἡσαΐα, εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι τὸ μοναχικὸν ἀμεινόμενος σχῆμα, τηνικαῦτα τῶν πλημμελιῶν αὐτοῦ, τέλει ἐπαλάσσειται καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς ζωῆς αὐτοῦ τοιοῦτου φθάση λαθεῖν.» Ἄρχ. «Ὅτι μὲν οὖν διορατικὸς τις καὶ θεῖος ἀνὴρ.» Τελ. «ὑποτυπώσασθαι τὴν ἀλήθειαν.»

18) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ καὶ δομestικῷ κυρῷ Ἡσαΐα, περὶ τοῦ ὅποιον ἀπαντᾶ 1) τέλος ταῖς ψυχαῖς χωριζομέναις τοῦ σώματος, καὶ ὅπου περ αὐταὶ 2) ἀπέρχονται.» Ἄρχ. «Καὶ περὶ μὲν τῶν δικαίων τί χρὴ καὶ λέγειν.» Τελ. «ἀρκεῖ τσαῦτα· ἢ γὰρ τρύχουσα ἡμᾶς νόσος πλείω λέγειν οὐ συγχωρεῖ.»

1) X. ἀπαντᾶ.

2) X. αὐταί.

19) «Τῷ αὐτῷ, εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν, ὅτι αἱ ἀπελθούσαι τῶν ἁγίων ψυχαι, κατὰ τινὰ τόπον ἀναπαύμεναι, οὐ δέονται αὐτοπροσώπως ὑπὲρ ἡμῶν τῷ Χριστῷ παριστάμεναι, οὔτε ἐνταῦθα ὅλως ἐφίστανται· καὶ περὶ ψυχῆς.» Ἐρχ. «Οἱ ἀπελθόντες ἅγιοι καθὼς ἐδιδάχθημεν.» Τελ. «ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν.»

20) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἀγαπίῳ τῷ Ἐγκλειστῷ, περὶ τοῦ πῶς ἡ μετὰστασις τῆς ἀειπαρθένου γέγονεν, καὶ εἰ ἀληθῶς ἐκ τοῦ τάφου ἐγήγερται κατὰ τὴν ἐκ νεκρῶν τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν ἔγερσιν.» Ἐρχ. «Περὶ δὲ τῶν συμβεβηκότων τῷ ἀειπαρθένῳ.»

21) «Τῷ μεγαλοδουξωτάτῳ μεγάλῳ Ἐταιριάρχῃ, κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ Δούκα, [πῶς ὑπέσχετο δοῦναι τοῖς μαθηταῖς ὁ Χριστὸς τὴν ἐπὶ δώδεκα θρόνων καθέδραν.]» Ἐρχ. «Κἄν τούτῳ διαπορουμένης τῆς εὐγενείας σου.» Τελ. «τοῖς ὁμογενέσιν αὐτῶν ὡς προεῖρηται τὴν κατάκρισιν 1) δέξονται.»

22) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ, καὶ δομεστίῳ κυρῷ Ἡσαΐᾳ, εἰ κατὰ τὸ ὠρισμένον ὡς γέγραπται ἐκὼν 2) ἐλήλυθεν 3) ὁ Χριστὸς διὰ τὴν τοῦ κόσμου σωτηρίαν, τίνοσ ἐνεκεν ἀγανακτεῖ κατὰ τῶν σταυροσάντων αὐτὸν καὶ διατι 4) τοῦ Πατρὸς δέεται λέγων ἀνάστησόν με καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς;» Ἐρχ. «Ὅτι μὲν οὖν δι' ἡμᾶς ὁ θεὸς λόγος ἄνθρωπος γέγονε.» Τελ. «ἀνάστησόν με καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς.»

23) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ὀνουφρίῳ, περὶ τοῦ τί χρὴ καὶ λέγειν ἐπὶ τῶν ἀπίστων μὲν ὄντων 5), πορευομένων δὲ ἡμῶν κατ' ἐντολήν.» Ἐρχ. «Ὁ θεὸς Ἀναστάσιος περὶ τούτου καὶ τάδε φησίν.» Τελ. «καὶ τῷ αἰωνίῳ περὶ μετ' ὀργῆς ὅτι πολλῆς ἐμβάλωμεθα.»

24) «Τῷ οἰκειωτάτῳ ἀνθρώπῳ τοῦ κρα-

1) X. γατάκρησιν.

2) X. ἐκὼν.

3) X. ἐλήλυθε.

4) X. διὰ τί.

5) X. ὄντων.

ταίου καὶ ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου, καὶ βασιλείως κυρῷ Νικηφόρῳ τῷ Συναίτῃ, εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι τὸ διδόναι τῶν λοιπῶν εὐποιῶν καὶ προσφορῶν κρείττον, καὶ ὅτι τὴν ἐλεημοσύνην ποιῶντα οὐ χρὴ κατὰ τι παρατηρεῖσθαι, ὡς ἐκείνοι φασι.» Ἐρχ. «Εἰ δὲ καὶ παντὶ τῷ αἰτοῦντί σε» Τελ. «καταλάξῃσιν ἂν ἡμᾶς τῷ οἰκειῷ πατρὶ κἄν ὑπὲρ μέτρον αὐτὸν παρωργίσασιν.»

25) «Ἐτι καὶ τοῦτο ἠπόρηται, εἰ μετὰ τὴν δωδεκαετίαν, αὐτίκα παρ' ἡμῶν πλημμελούμενα, εἰς κρίσιν ἀχθήσονται.» Ἐρχ. «Ὅτι μὲν οὖν ὁ ἡμέτερος νοῦς.» Τελ. «πολλῷ μᾶλλον μετὰ δωδεκαετίαν καθὰ δὴ καὶ φθάσαντες εἶπομεν.»

26) «Ἐτι καὶ τοῦτο ἠπόρηται περὶ τῶν γιγάντων ἐκείνων, εἴτε μόνον εὐσθενεῖς ὑπῆρχον εἴτε καὶ ὑπερμέγεθα σώματα ἔφερον» Ἐρχ. «Ὁ μὲν οὖν θεοῦτατος Κύριλλος» Τελ. «τοῖς οὖν οἰκονομικῶς περὶ τινῶν λεγομένοις ὡς δόγμασιν νῆσθαι οὐκ εὐλόγον.»

27) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Μαξίμῳ τῷ Μενιώτῃ, εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν, ὅτι λαβὼν ὁ Χριστὸς ἄζυμα ἐν τῇ ἑσπέρᾳ τῆς μεγάλης πέμπτης ἕως καὶ τῆς ἑσπέρης τοῦ Πάσχα τηνικαῦτα δῆθεν τοῖς οἰκειοῖς πάσχα ἐτέλεσεν.» Ἐρχ. «Ὁ περὶ τῶν ἀζύμων λόγος, ὃ θεῖα καὶ ἱερὰ κεφαλή» Τελ. «ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν φῶς ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν.»

28) «Τῷ αὐτῷ περὶ χρήσεων τινῶν, ὅτι ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς, οὐ μὲν δὲ ἐκ τοῦ Υἱοῦ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεται, καὶ ὅτι οὐ ταῦτόν ἀποστολὴ καὶ ἐκπόρευσις.» Ἐρχ. «Εἰ δέ σοι καὶ περὶ τῆς ἀρρήτου τοῦ πανηγίου Πνεύματος ἐκπορεύσεως.» Τελ. «φῶς ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.»

29) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ὀνουφρίῳ, εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν, ὅτι ἐπὶ πᾶσιν, καὶ διὰ πάντων ὁ διάβολος ἐστίν, πρωταίτιος ἐν ἡμῖν τῶν κακῶν.» Ἐρχ. «Ὁ μὲν οὖν, ἡγιασμένε μου πάτερ σπορεύς.» Τελ. «εἴπερ ὀλισθήσας εἰς εὐθροῦ ὅπως δῆποτε, πέσειεν.»

30) «Τίνος ἐνεκεν ὁ Χριστὸς καὶ διατι παρὰ τῇ Γραφῇ λίθος καλεῖται καὶ μάργα-

ρος » Ἄρχ. «Καὶ λίθος μὲν ἀπλῶς οὕτω καλεῖται.» Τελ. «διάφορα ἐντεῦθεν καὶ τὰ ἐνόματα ἐσχηκεν.»

31) «Τὰ δὲ κατὰ τὸν ἀδάμαντα πῶς ἐκκληπτέον.» Ἄρχ. «Ἔστι καὶ λίθος ἀδάμας οὕτω καλούμενος.» Τελ. «σπλάγχνα τε οἰκεία μαλασσεται καὶ τὴν ἐν οὐρανῷ 1) ἐντεῦθεν βασιλείαν χαρίζεται.»

32) «Τι δ' ἄν τις εἶπη καὶ περὶ τῆς μαγνιτιδος.» Ἄρχ. «Ὅρα καὶ ἕτερόν τι παραδοξόν.» Τελ. «ἐπανακαλεῖται δὲ πάλιν αὐτὴν αἵματι τραγίῳ ἐπιχρῖσθαι.»

33) «Τι χρῆ καὶ λέγειν, τὴν τοῦ Κυρίου γενέσθαι σύλληψιν.» Ἄρχ. «Καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων εἰδέναι.» «Ἐπεὶ γὰρ τούτῳ καὶ ἡ παρά φύσιν τῶν γυπῶν κυοφορία θαυμασίως οὕτω θεῶ προητοίμασται.»

34) «Πῶς δὲ ἐκκληπτέον καὶ τὸ τοῦ ἐν ἁγίοις Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου τροπάριον, τὸ οὕτως λέγον 2) «θαθεὶ τῶν κριμάτων σου, Χριστέ, πανσόφως προώρισας ἐκάστου τέλος ζωῆς, τὸν τόπον καὶ τὸν τρόπον, δι' οὓς ἐκάλυψε τάφος, πάσῃ χώρα, ἐν τῇ κρίσει σώσον πανοικτίρμων.» Ἄρχ. «Πρὸς τὸ εὐσεβέστερον δῆθεν τινὲς ὑποκλίναντες.» Τελ. «προώριστα ἐκκληπτέον 3).»

35) «Τῷ πανσεβάστω σεβαστῷ κυρῷ Κωνσταντίνῳ τῷ Παλαιολόγῳ, εἰ χρῆ προσέχειν τῆς λέγουσιν, ὅτι προωρισμένα εἰσὶ τὰ καθ' ἡμᾶς πάντα, αἱ ἀρεταὶ αἱ εὐπραγίαι, αἱ πειρασμοί, καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος.» Ἄρχ. «Εἰ δὲ καὶ ἀπαιδεύτους τὰ θεῖα καὶ ἀκινήτους τινὰς οἱ τοῦ προορισμοῦ καὶ τῆς εἰμαρμένης 4) λόγοι διαταρατοῦσι.» Τελ. «νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν.»

36) «Τῷ αὐτῷ εἰ 5) χρῆ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι ὄρω ὑπόκειται ἡ ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἀνθρώπων ζωή.» Ἄρχ. «Ὅτι μὲν οὖν

οὐκ εὐσεβὲς εἶναι δοκεῖ.» Τελ. «δίδου σοφῶ ἀφορμὴν καὶ σοφώτερος ἔσται.»

37) [Πῶς 1) ἐξ ἀντιφράσεως τοῦ οὐρανοῦ σώματος τὸν ἐναποληφθέντα 2) ἐντὸς ἀέρα, σκότος θυθοῦ διεδέξατο.] Ἄρχ. «Ὅτι μὲν οὖν, ὁσιώτατε ἄνερ.» Τελ. «Εἰ μὴ γένηθε ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὐ μὴ εἰσεέλθῃτε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.»

38) [Εἰ χρῆ τὴν μαθηματικὴν ἐπιστήμην ἀποτρόπαιον ἡγεῖσθαι παντάπασιν.] Ἄρχ. «Τὰ τῆς μαθηματικῆς ἐπιτήμη.» Τελ. «Ὅτι μὴδὲ κατὰ λόγον ὀρθὸν αὐταῖς ἀποχρώμεθα.»

39) [Ἀναπολογητικὸν ἐκ μέρους πρὸς τὴν ἐγχειρισθεῖσαν γραφὴν τοῦ κραταιοῦ, καὶ ἁγίου βασιλέως κυροῦ Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ, τὴν ἀπολυθεῖσαν πρὸς τινὰ μοναχόν, διὰ γε τὸ τῆς ἀστρολογίας μάθημα, καὶ φιλονεικοῦσαν τὸ τοιοῦτο συστήσασθαι μάθημα, φυσικαῖς καὶ γραφικαῖς ἀποδείξεσιν.] Ἄρχ. «Τολμῶν ὑπομιμνήσκω τὸ προγεγονὸς γράμμα τῆς βασιλείας σου.» Τελ. «ἀδουλέσχατος τολμήσας ὑπέμνησα.»

40) [Εἰ προαγορεύειν κἄν τε εἶτε καὶ μὴν.] Ἄρχ. «Τοῦ προφήτου καὶ βασιλέως.» Τελ. «τοσαῦτα ἤδη καὶ περὶ τοῦδε τοῦ κεφαλαίου τὰς ἀποδείξεις δεξάμενος.»

41) [Εἰ χρῆ προσέχειν τοῖς λέγουσιν, ὅτι καὶ ὁ μέγας Παῦλος εἰς ἐστί, τῶν δώδεκα τοῦ Χριστοῦ μαθητῶν.] Ἄρχ. «Εἰ δὲ καὶ περὶ τοῦ μακαρίου Παύλου ἠπόρηκας.» Τελ. «ὡς ὁ λόγος ἤδη φθάσας ἐγνώρισεν.»

42) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ὀνουφρίῳ, περὶ τῆς τετραμόρφου ὀπτασίας, ἣν ὁ προφήτης εἶδεν Ἰεζεκιήλ, καὶ ὅπως αὐτὴν οἱ Εὐαγγελισταὶ ἐξελάβοντο.» Ἄρχ. «Ἔδει μὲν ἡμᾶς, ἀδελφε Ὀνούφριε.» Τελ. «τὸ ἱκανὸν φάγε ἵνα μὴ πλησθεῖς ἐξεμέση.»

1) Ἐν τῷ περιωρίῳ διορθοῦται εἰς οὐραοις.

2) Χ. λέγων.

3) Χ. ἐκκληπτέον.

4) Χ. ἡμαρμένης.

5) Χ. Τὸ εἰ λείπει ἐν τῷ κειμένῳ.

1) Οἱ ἐν ἀγκύλαις τίτλοι τῶν ἀριθμῶν 37, 38, 39, 40 καὶ 44 ἀντεγράφησαν ἐκ τοῦ ἐν ἀρχῇ τοῦ χειρογράφου πίνακος, ἐπειδὴ ἐλλείπουσιν ἐκ τοῦ κειμένου.

2) Χ. ἐν ἀποληφθέντα.

43) «Τῷ μεγαλοδοξωτάτῳ κυρῷ Ἀνδροπούλῳ τῷ Παλαιολόγῳ περὶ τοῦ πῶς ὁ Θεολόγος λαμπροτέρην τὴν ἡμέραν τῶν Φώτων ἐκάλεσεν τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως, ἣν ὁ χρυσορρήμων Ἰωάννης τῶν λοιπῶν ἑορτῶν ὀνομάζει μητρόπολιν.» Ἀρχ. «Εἰ δὲ καὶ σὺ μετὰ τῶν ἄλλων, εὐγενέστατε ἕνεργ.» Τελ. «Οὕτω τοίνυν εὐγενέστατε, τὰ τῶν ἁγίων ἐκλαμβάνων βρατά τῆς ἀκριβείας οὐκ ἐμπέσης ποτέ.»

44) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἀλυπίῳ τῷ ἐγκλειστῷ 1) περὶ τοῦ τίς 2) τε καὶ πόθεν ἢ κατὰ τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν τεσσαρακοστή, καὶ πόθεν ἢ κατὰ τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν, καὶ διατί σὺν τῷ τρίτῳ γάμῳ μὴ καὶ τέταρτος συγκεχώρηται.» Ἀρχ. «Πολλοὶ μὲν οὖν καὶ πολλάκις.» Τελ. «ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.»

45) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Μελετίῳ τῷ Κριτοπούλῳ, εἰ χρῆ προσέχειν τοῖς λέγουσιν, ὅτι οὐκ ἐπάναγκες τὸ ἐν τετραδοπαρασκευαῖς νηστεύειν τοῦ Κυρίου λέγοντος, οὐ τὰ εἰσερχόμενα ἀλλὰ τὰ ἐξερχόμενα κεινοὶ τὸν ἄνθρωπον.» Ἀρχ. «Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἤνικα πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον.» Τελ. «οὐδὲ γὰρ ἐσμὲν ἐκείνου σοφώτεροι.»

46) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἡσαΐα, εἰ χρῆ κρέας ἐσθίειν ἐν ἡμέρᾳ τετραδά τυχῶν ἢ παρασκευῆν δεσποτικῶν ἐμπιπτουσῶν ἑορτῶν καὶ εἰ 3) ἐπάναγκες ἡμῖν τοῦτο, καθά τινες οἴονται.» Ἀρχ. «Καὶ σήμερον ἐρωτηθέντες 4) παρὰ τῆς σῆς δσιότητος.» Τελ. «ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.»

47) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Νεΐλῳ, εἰ χρῆ προσέχειν τοῖς λέγουσιν, ὅτι μετὰ τὸ ἐξεικονισθῆναι τὸ ἐμβρυον, τὴν νοερὰν ψυχὴν δέχεσθαι.» Ἀρχ. «Καὶ περὶ μὲν τῶν ἐξῶθεν.» Τελ. «ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.»

- 1) Χ. ἐγκλειστῷ.
- 2) Χ. τουτίς.
- 3) Χ. ἡ.
- 4) Χ. ἐρωτηθέντες.

48) «Τῷ αὐτῷ, περὶ τὸ τι χρῆ καὶ λέγειν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν ἐν Κυρίῳ τελευτώντων καὶ τι αὐτοὶ τῶν ὄδε ἀπαίρουσι καὶ ὅτι τοῦ 1) ἀμαρτάνειν ἡμεῖς ἐσμὲν αἴτιοι, οὐ μὴ ἢ φύσις αὕτη.» Ἀρχ. «Οἱ ἅγιοι διὰ τὴν ἀνάγκην ἐκείνην.» Τελ. «μηδὲ τὴν φύσιν αὐτὴν αἰτιώμεθα.»

49) «Τῷ αὐτῷ, τί χρῆ καὶ λέγειν ἐπιταῖς γινομέναις εὐποιούσι τῶν ἀπελθόντων ἕνεκεν, καὶ εἰ παντελῶς ἀπαλλάττειν αὐταὶ ἰσχύουσι τῶν ἀμαρτημάτων.» Ἀρχ. «Ὅτι μὲν οὖν, οὐ χρῆ κατὰ τι διστάζειν.» Τελ. «ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν.»

50) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἡσαΐα περὶ τοῦ πῶς δεῖ 2) τὸ εὐαγγελικὸν καὶ θεῖον ἐκλαμβάνειν βῆτον, τὸ λέγον 3) οὗτος ἡμαρτεν ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἵνα τυφλὸς γεννηθῆ.» Ἀρχ. «Εἰ δὲ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις ἠπόρηται.» Τελ. «ταῦτα γὰρ αἰτιάσεως πάσης ἀνώτερα.»

51) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Λεοντίῳ τῷ ἐγκλειστῷ, εἰ χρῆ προσέχειν τοῖς λέγουσιν, ὅτι μετάνοιαν περὶ τὸ τέλος ὁ Σολομῶν ἐχρήσατο.» Ἀρχ. «Εἰ δέ τις καὶ περὶ τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος.» Τελ. «τοκετὸν γὰρ φησὶ τῷ μαθητῇ ἐὰν ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ γένται.»

52) «Τῷ μεγαλοδοξωτάτῳ μεγάλῳ ἐταιριάρχῃ καὶ σεβαστῷ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ Δούκα, εἰ χρῆ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι ἢ τοῦ Κυρίου μήτηρ ἐγκλιμονούσα τὸ τοῦ ἐλεγμοῦ ὕδωρ ἔπιεν.» Ἀρχ. «Ὅτι μὲν οὖν, ὧ θεία καὶ ἱερὰ κεφαλῇ.» Τελ. «ἢ γὰρ τρύχουσα ἡμῶς νόσος, πλείω γράφειν οὐ συγχωρεῖ.»

53) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Χαρίτωνι, εἰ χρῆ προσέχειν τοῖς λέγουσιν, ὅτι ὁ ἱερεὺς ὁ Χριστὸς παρὰ Ἰουδαίους χειροτόνηται.» Ἀρχ. «Ὅτι μὲν οὖν εὐρησάτω χάρτης.» Τελ. «νῦν καὶ ἀσὶ καὶ οἱ ἄλλοι τῶν αἰῶνων ἀμήν.»

Εἰς τὸ τέλος ὑπάραγουσι τὰ ἑξῆς ἐν εἰδει ἐ-

- 1) Χ. τοῦτο.
- 2) Χ. δῆ.
- 3) Χ. λέγων.

πιγράμματος, ἴσον ἀπαράλλακτον. « Ἦδε τέρμα εἴληφεν ἡ βίβλος αὕτη, χειρὶ τινὸς τοῦνομα οὐ λέγω ταύτη, ὃ καὶ ὁ εἰδὼς τοῦτον συγνώμην δοῦναι, ἔνεκα (;) τῶν σφαλμάτων τῆς αὐτῆς θείας βίβλου, ἣν (κα)κόγραφος χειρὶ ὁ ταύτην πρότων γράψας, διδου συγνώμην συγχωρίσεως Κύριε τῷ αἰτουμένῳ, θεράποντι σὺ ἐξ ἀπαλλῶν ὠνύχων. » Μετὰ ταῦτα δὲ ἐν νεωτέρᾳ γραφῇ « Ἰωάννου ἱερέως τοῦ Δικυνοῖδου πατριαρχικοῦ ἐξάρχου νῦν δε αὐτοῦ, οἰκονόμου Μοναχολογίας πρώτου ἱερέως. »

A—14.

(14) Εἰς δεῦτερον, ἐκ φύλλων χάρτου 128, καὶ ἐποχῆς τοῦ ἰθ' αἰῶνος: περιέχει δέ

Α' ἀνωνύμως τὴν ὑπὸ Ἰωάννου Ζωναρᾶ συνταχθεῖσαν ἐρμηνείαν τῶν ἀναστασιμῶν κανόνων τῆς Ὀκτωήχου ἐν 246 φύλλοις. 1)

Β' δὲ ἐπίσης ἀνωνύμως τὴν ὑπὸ Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου ἐρμηνείαν εἰς τοὺς ἀσματικούς κανόνας τοῦ τε Κοσμᾶ καὶ Δαμασκηνοῦ. 2)

A—15.

(15) Εἰς δεῦτερον, ἐποχῆς τοῦ 15' αἰῶνος: σύγκειται δὲ ἐκ φύλλων χάρτου 258 ἐξ ὧν τὰ μὲν πρῶτα ἑπτὰ περιέχουσι τὸν

1) Ἀντίγραφον ταύτης σώζεται ἐν Ἀθῶνι (Νικοδήμου, Ἐορτοδρόμιον, ἐν Βενετίᾳ, 1836 σ. 17) καὶ ἐν τῇ κατὰ Μαδρίτην Βιβλιοθήκῃ τῆς Ἐσκουριάλης (*Miller, catalogue*, σ. 436. ψ—III—41). Ὅρα δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ *Fabr. Bibl. Gr. VIII*, σ. 821. X, σ. 243.

2) Ταύτην ἐξέδοτο Νικοδήμος ὁ ἀγιορείτης ἐν παραφράσει καὶ προσθήκαις ἐκ χειρογράφου ἀνεκρεθέντος ἐν τῇ Ἱερᾷ καὶ βασιλικῇ μονῇ τοῦ Ἐρημοποτάμου. Ὅρα Ἐορτοδρόμιος σ. 17. Περὶ ἀμφοτέρων δὲ τῶν συγγραφέων τούτων ἐπιθετὸ σπουδαιότατον βιβλίον τῶν κ. *W. Christ* καὶ *M. Paranikas, Anihologia Graeca carminum christianorum. Lipsiae, 1874* σ. XLIV—VII καὶ XLIX.

πίνακα τοῦ τεύχους, τὰ δὲ λοιπὰ συγγράμματα τῶν τοῦ Διοσκορίδου ἦτοι

α) Τὸ περὶ ἱατρικῆς ὕλης.

β) « Πεδακίου Διοσκορίδου Ἀναζαρβέως, περὶ τῶν ἰσθύλων ζώων προφυλακτικά καὶ θεραπείαι. »

γ) Τὸ « περὶ λυστῶντος κυνὸς καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ δεδηγμένων » ἀτελής.

Τὸ κείμενον εἶναι κεκοσμημένον διὰ πολλῶν κεχρωματισμένων εἰκόνων παριστανουσῶν τινὰ τῶν περιγραφουμένων ὑπὸ τοῦ Διοσκορίδου φυτῶν ἢ κατὰταξις δὲ τῆς ὕλης διαφέρει λίαν τῇ τῶν ἐκδόσεων. Ἐν νεωτέρᾳ τοῦ Διοσκορίδου ἐκδόσει εἶναι χρεῖα νὰ συγκριθῇ καὶ ὁ σμυρναϊκὸς οὗτος κώδιξ καὶ σημειωθῶσιν αἱ πολλαὶ αὐτοῦ διαφοραί.

A—16.

(16) Εἰς δεῦτερον, ἐκ φύλλων 304 καὶ ἐποχῆς τοῦ 15' αἰῶνος: περιέχει δὲ τὰ ἐξῆς συγγράμματα τοῦ Συμεὼν Θεσσαλονίκης.

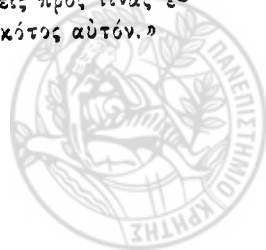
Α'. « Ἐκκλησιαστικὸς διάλογος ἐν Χριστῷ τοῦ ταπεινοῦ Συμεὼν ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης κατὰ πασῶν τῶν αἱρέσεων καὶ περὶ τῆς μόνης πίστεως τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῶν ἱερῶν τελετῶν τε καὶ μυστηρίων πάντων τῆς ἐκκλησίας, οὐδὲν αὐτῶν ἴδιον κεκτημένος ἀλλ' ἐκ τῶν ἁγίων Γραφῶν καὶ τῶν Πατέρων, ἀπολογία διδοὺς ἐκάστῳ τῶν κατὰ καιροὺς ἠρωτηκῶτων. »

Β'. « Τοῦ αὐτοῦ ἐρμηνεία περὶ τοῦ θείου ναοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ, ἱερέων τε περὶ καὶ διακόνων, ἀρχιερέων τε καὶ περὶ τῆς θείας μυσταγωγίας. »

Γ'. « Ἐκθεσις τοῦ αὐτοῦ ἀναγκαιοτάτη περὶ τῶν τοῦ ἱεροῦ συμβόλου ῥήσεων, ὅθεν συνελέγησαν καὶ κατὰ τίνων εἰσί. »

Δ'. « Τοῦ αὐτοῦ ἐρμηνεία συνοπτικὴ κατὰ δύναμιν εἰς τὸ τῆς ὀρθοδόξου καὶ ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως τῶν χριστιανῶν θεῖον καὶ ἱερὸν σύμβολον. »

Ε'. « Τοῦ αὐτοῦ ἀποκρίσεις πρὸς τινὰς ἔρωτήσεις ἀρχιερέως ἠρωτηκῶτος αὐτόν. »

φέρτερα δ' οὖν νέκταρος θέλγεινάματα
ταῦτ' ὅσον
κεῖν' ἦν γλυκαίνων, σῶμα, τὸ δ' αὐτ' ἴσον.

Μεθ' ὃ τὴν ἐξῆς τῶν ἀντιγραφῶν σημειώ-
σιν «αψμβ' φευρουαρίου δ', ἤρξαντο τῆς
παρούσης πραγματείας ὅ, τε Παῖσις ἱεροδιά-
κονος, ὁ Γεώργιος Κυθώνης, καὶ Δημήτριος
Βλαχούτσος.»

Φύλλ. 2—123 Θεοφίλου τοῦ Κορυδαλέ-
ως σχολαστικῆς παραφράσεως εἰς τὸ Α, Β,
Γ, Δ τῶν μετὰ τὰ φυσικά. 1)

Φύλλ. 125—298 «Τοῦ σοφωτάτου Μι-
χαὴλ Ἐφεσίου τοῦ Μελλοῦ σχόλια εἰς τὰ
μεταφυσικά τοῦ Ἀριστοτέλους ἀρχομένων τῶν
σχολίων ἀπὸ τοῦ Ε(—τοῦ Ν.)» Εἰς τὸ τέ-
λος αὐτοῦ ἡ σημείωσις «1731 δεκεμβρίου
13 ἔτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς
Ρίζου Διαζοῦ τοῦ ἐξ Ἄρτας καὶ τῷ Θεῷ δό-
ξα καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.»
Μετ' αὐτὴν δὲ τὸ ἐξῆς.

*Εἰς τὴν βίβλον καὶ εἰς τὸν Ἀριστοτέλην
ιαμβικόν.*

Βιβλὸς καλλίστη, ἣν ἔχεις χερσίν ἔτα,
μυεῖται τὰ ἄδυτα, τοῦ Σταγειρίτου,
ρήματα θεῶν ὑπερῶντα τῶν ὄντων,
ὑπόστασιν ὑπαρξίν, ἡ δὲ τῶν τρόπους,
διαφορὰς τε τῶν σοφῶς τούτων πέρι,
εἰπόντων, ἡ τοῦμαλιν δόξασαμένων.
Ὡν δόξας ἔχθεις, καὶ σοφῶς βασιάνισας,
ἀναίνετ' ἄς μὲν, ἄς δὲ αὖθις εὐθύνει,
ἐφ' οἷς ἀρίστως γνωμοδοτεῖ προφρόνως,
οἰκείαν στησάμενος, δόξαν γαθέην
θείας τὸ πρῶτον, τοῦ Πλάτωνος ἰδέας
ἀφ' ὑψηλῆς μυθῆς γε βάσιος μάλα,
κάτω ῥίγνουσι γὰς ἐπὶ ἐξαισιῶς,
καὶ ὑποβάλλει διασύρων εἰκότως
τοῖς οὐδὲ ὑπάρχουσι, μὴ διδοῦς στάσιν.
Πυθαγορείων κατὰ ἀδολεσχίαν,
καὶ φληναφους ῥήσεις τε, τῶν τὴν δυάδα

4) Ἀνέκδοτοι. Ὅρα Ζαθίρα, Νέα Ἑλλάς σ. 345.
Ἀντίγραφα αὐτοῦ σώζονται καὶ ἐν τῇ ἐν Κ[πό-
λει βιβλιοθήκῃ τοῦ Μετοχίου τοῦ Π. Τάρου.
Σάθα, Μεσ. Βιβλ. Α'. σ. 299.

ἀρχὴν λεγόντων, καὶ ἀπεικφιναμένων,
ὄντων ἀπάντων, αἰθερίων χθονίων
καὶ ἀλλογορίης τερεθρίαν τὴν τοῦ λόγου
μόνον λόγου γείρεσθαι οὖνεκα ἔφη.
Πρωταγόραν κείνον δὲ, τὸν κενὸν παντὶ,
ὅς, πάντα τὸν κόσμον πέλειν
ἀντέφασκεν αὐτὸν μὴ ὄντα λέγειν,
καθεῖλεν ἐξώθησε, τὴν ἄλλως λῖαν.
στόμα ἀνοίγειν ἀποφῆνας λαλέειν.
Ὅντως μεθ' ἄγε, ἀκολουθήσεις πάσας,
ἀριθμῶν ἴστησι, τοῖς μαθητέα,
τὰ τοιαῦτα κρίνουσι, κάρτα προφρόνως,
ἐν καὶ ὄν ἰσότητα, ταυτότητα αὐτῶν,
ὅμοιον ἀνόμοιον, ἡ δ' ὅσα ἄλλα,
τῷ ὄντι παρέπονται, ἰδιωμάτων
μεθ' ὧν ἐρμηνεύσεις τε, καὶ ἀναπτύσεις,
ὅπως πρῶτως, κυρίως ἀκροτάτως,
ἀπὸ ἀπάντων ὡς ἀπλοῦστατον πέλει,
καὶ τοῦτο οὐδὲν, ἄλλο τῶν ὄντων λέγει,
εἰμή γε ἡ ὑψιστος, πανυπερτάτη
οὐσία ὑπερφωτος, ἡ αἰδία,
καὶ μακάριστος, καὶ ὑπερτάτη ἄγαν,
ἡ κινέουσα, ἀκινήτως τὰ κάτω,
καὶ συνέχουσα, ποιέουσα τ' ἐρμηνείν.
Ὡς ἄρα φαίνεται, ἐξυμνεῖ θεῖον μέγα,
θεηγορῶν κάλιστα ὡς τῶν πατέρων,
εἰς τῶν ἀρίστων, τῇ δὲ ὁ Σταγειρίτης,
πέρας διδῶσι τῆς βίβλου ταύτης πάσης,
καὶ κληρὸν ἀφίησι, ταύτην ὡς τέχνεις,
ἄμμιν ὄφλημα, ἐξυμνεῖν κυθαλίμως,
λόγοισι τούτων, καὶ στεφάνους ἐμπλέκειν,
στέφειν τε κάρην, τὴν ἀνευροῦσαν τόσα,
βασανίσασαν, τὰ φύσιος κρυφία
χ' ἀναπτάσαν μέχρι τε τῶν αἰδίων
ὄντεν ἀρρήτων, ἀκαταλήπτων πά ο.

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ ἐν Σμύρνῃ Ἑλληνικοῦ
Νοσοκομείου.

A—19.

(19) Εἰς δεῦτερον μικρόν, ἐκ φύλλων
496 καὶ ἐποχῆς τῶν πρώτων ἐτῶν τοῦ ἐ-
νεστώτος αἰῶνος. «Πηδάλιον τῆς νοητῆς
νῆδος, τῆς μιᾶς, ἁγίας Καθολικῆς, καὶ ἀπο-
στολικῆς τῶν ἐρθοδόξων ἐκκλησίας, ἥτοι

ἅπαντες οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ κανόνες τῶν τε ἁγίων καὶ πανευρέμων ἀποστόλων, τῶν ἁγίων οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ τῶν τοπικῶν καὶ τῶν κατὰ μέρος θείων πατέρων, ἑλληνιστὶ ἐκτιθέμενοι, διὰ δὲ τῆς καθ' ἡμᾶς κοινοτέρας διαλέκτου ἐρμηνευόμενοι, νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθέντες καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθέντες, διὰ φιλοτίμου δαπάνης τοῦ τιμιωτάτου καὶ εὐγενεστάτου ἄρχοντος . . . εἰς κοινὴν τῶν ὀρθοδόξων ἁπάντων σοφῶν τε καὶ ἀπλουστερῶν ὠφέλειαν.»

Δήλον δὲ ἐκ τοῦ τίτλου ὅτι τὸ χειρόγραφον τοῦτο τεύχος εἶναι ἀντίγραφον τοῦ ἐν Λειψία τῷ 1800 ἐκδοθέντος Πηδαλίου παρ' Ἀγαπίου ἱερομονάχου τοῦ Κρητῆς καὶ Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου.

A—20.

(20) Εἰς δεύτερον μικρὸν, ἐκ φύλλων 348 καὶ ἐποχῆς τοῦ ἡ' αἰῶνος. Περιέχει δὲ ἀνωνόμως τὴν Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρου Θεολογικὴν συγγραφὴν, ἣν ἐκ πλκμμελοῦς ἀντιγράφου ἐξέδωτο ὁ ἐν Βιέννῃ ἐλλόγιμος ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀγαθάγγελος Λοντόπουλος. Προιέτακται δὲ τῆς συγγραφῆς «τοῦ σοφολογιωτάτου ἐν διδασκάλοις κυρίου κυρίου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου προοίμιον εἰς ἅπασαν τὴν θεολογικὴν ταύτην πραγματείαν, ἐν τέσσαρσι βιβλίοις διηρημένην παρὰ τοῦ συγγραφέως, ἐν οἷς ὑποστημειώσεις τοῦ αὐτοῦ κυρίου Ἀθανασίου.» 1)

A—21.

(21) Εἰς 2ον, ἐκ φύλλων 426 καὶ ἐποχῆς τοῦ 15' αἰῶνος.

Φύλλ. 1—52 περιέχουσι τὰς εἰς τὴν ἑξαήμερον ὁμιλίαις Βασιλείου τοῦ Μεγάλου 2), ἀρχομέναις ἐν τῷ τεύχει ἐκ τινος

1) Περὶ τοῦ χειρογράφου τούτου ἐπιθε καὶ τὸ ἐν Ὀμήρφ. 1877 σ. 28—31 δημοσιευθὲν ὑπ' ἐμοῦ ἄρθρον.

2) Ὅρα περὶ αὐτῶν *Fabr. B. Gr. VIII*, σ. 69. — Κ. Κοντογόνου, ἱστορία φιλολογικῆ καὶ κριτικῆ τῶν Πατέρων. Β'. σ. 376.

χωρίου τῆς δευτέρας τῶν ὁμιλιῶν τούτων, ἧτοι ἐκ τοῦ «μέντοι καὶ μήπω φωτὸς γεννηθέντος.»

Φύλλ. 53—65. «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας λόγος (Α' καὶ Β') περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου γενέσεως » 1)

Φύλλ. 66—120. «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης, εἰς τὰ ἐπίλοιπα τῆς ἑξαήμερου »

Φύλλ. 121—124. «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου.»

A—22.

(22) Εἰς φύλλον μικρὸν σύγκειται δὲ ἐκ σελίδων 42 περιεχόντων «*Recueil de quelques notes sur les cotons en laine redigé à Smyrne le 15 juin 1819.*»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Ε. Α. de Andria.

A—23.

(23) Εἰς δεύτερον, ἐκ φύλλων ἑκατὸν ὀκτώ καὶ ἐποχῆς τοῦ ἡ' αἰῶνος· περιέχει δὲ τὰς ἐν Κ[πόλει τῷ 1804 ἐκδοθείσας ἐπιστολάς Ἀλεξάνδρου Μικροκοροδάτου τοῦ ἐξ Ἀπορρήτων ἐν τεύχει ἐπιγεγραμμένω «Ἐπιστολάριον.»

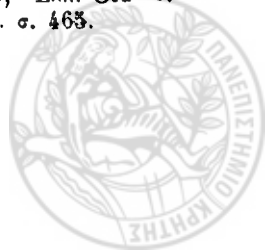
A—24.

(24) Εἰς δεύτερον, ἐκ φύλλων 142 καὶ ἐποχῆς τοῦ ἡ' αἰῶνος. «Ἀλεξίου Σπανοῦ τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων 2) περὶ τῆς ποιητικῆς, εἴθουν στιχοφυγίας.» Ἴδου τὸ προοίμιον τῆς ἀνεκδότου ταύτης μετρικῆς.

«Περὶ τῆς ποιητικῆς ὡς ἐν προοίμιῳ βουλομένοις ἡμῖν ὀλίγ' ἄττα προανακρούσασθαι, ἔδοξε διὰ τοῦ ὀρισμοῦ δηλῶσαι ταύτης τὴν ἰδιότητα, ὅπως εἰς κατάληψιν ὡς

1) *Fabr.* ἐνθ. ἀνωτ. σ. 70.

2) Ὅρα περὶ αὐτοῦ Ζαβίτζ, Ἑλλ. Θέα. σ. 480—Κ. Σάβη, Νεοελλ. Φιλολ. σ. 463.

τούς περί θεῶν μύθους, δι' αὐτῶν καθηδύ-
νων τὴν ποιήσιν. Ἰδέας δὲ λόγων ταύτης
τῆς ποιητικῆς τρεῖς ἔφεραν οἱ παλαιοί, τὴν
μιμητικὴν, ἣν καὶ δραματικὴν φασί, τὴν ἀ-
μίμητον καὶ μικτὴν καὶ κατὰ μὲν τὴν μι-
μητικὴν ὁ Ὅμηρος πρῶτος συνεγράψατο,
εὐδοκίμων συνεχῶς τῶν εἰς μίμησιν ὑποκει-
μένων προσώπων κατὰ δὲ τὴν ἀμίμητον
Θέογνις καὶ Φωκυλίδης, ἀμφότεροι γὰρ ἠ-
θικῶς μετερχόμενοι πράξεις, ἤθη ἢ τρόπους,
μηδενὸς κατὰ μίμησιν ὑπέφενον· κατὰ τὴν
μικτὴν δὲ Ἡσίοδος, εἰς τε τὸν Πέρσην ἠθι-
κῶς ἔργα καὶ ἡμέρας συνεγράψατο, καὶ τὴν
ἀσπίδα Ἡρακλέους κατὰ μίμησιν.

«Ταύτην δὲ τὴν ποιητικὴν τέχνην εἰς
τρία εἶδη τὰ γενικωτάτα διαιροῦσιν, εἰς βρα-
ψωδίαν, κωμωδίαν καὶ τραγωδίαν· καὶ τῇ
μὲν βραψωδία ἐμπεριλαμβάνουσι πάντα τὰ
ἠρωϊκὰ ποιήματα, οἷον τὰ τοῦ Ὁμήρου, Ἀπι-
πιανοῦ, Ἀπολλωνίου, καὶ ἄλλων τοιαῦτα
καὶ τοὺς τῶν τοιοῦτων ποιητῶν βραψωδούς·
ἔλεγον· ἐκλήθη δὲ βραψωδία, ὡς δοκεῖ τοῖς
δοκιμοτέροις, διὰ τὸ κατὰ συνθήκην τεχνι-
κὴν ῥάπτεσθαι τὴν ᾠδὴν, περὶ ἧς εὐνοίας
εἰσάγεται Ἡσίοδου βῆσις τοιαύτη ἐν μέ-
τρῳ ἠρωϊκῷ.

Ἐν Δίλῳ τότε πρῶτον ἐγὼ καὶ Ὅμηρος
αἰοῖται
μέλομεν ἐν νεαροῖς ὕμνοις βράβαντες ἀοι-
δὴν.

ἐν ταῖς παρεμβολαῖς Εὐσταθ. ἰλ. α, καὶ ἐν
τοῖς σχολίοις Πινδάρου Νεμ. εἶδει β', ἔνθα
δ' αὐτός τε Πίνδαρος ἐκ τοῦ ῥάπτειν τὴν ᾠ-
δὴν κληθῆναι τὴν βραψωδίαν ἀποφαίνεται
οὕτω γράφων

ἔθεν περ καὶ ὀμηρίδαι
ῥαπτῶν ἐπέων τὰ πολλὰ αἰοῖται.

«Τινὲς ἔμπης καὶ παρὰ τὴν βράβδον ἐθέ-
λουσι βραψωδίαν κληθῆναι, ὡσπερ τις βρα-
εθωδία οὕσα, ἀκολουθοῦντες Καλλιμάχῳ
οὕτως εἰπόντι «καὶ τὸν ἐπὶ βράβδῳ μῦθον
ὑφαινώμενον, διηγεκὲς αἰείδω δεδαημένος»

εἰς τὰς παρεμβολὰς Εὐσταθ. ἰλ. α, καὶ ἐν
ταῖς σχολίοις Πινδάρου Νεμ. εἶδει β'. Κατα-
γίνεται δὲ αὕτη ἡ βραψωδία περὶ τὰς ἠρωϊ-
κὰς πράξεις καὶ ἱστορίας, καὶ μύθους τῶν
ἐλλήνων θεῶν, εἰς πᾶσαν ἄλλην ἀρετὴν καὶ
ἀξιοσύνην ἀναρέτων ἀνδρῶν, καὶ τοῦ παντός
κόσμου· τῇ δὲ κωμωδία ἐμπεριλαμβάνονται
ἅπαντα αἱ κωμωδίαί, οἷον τοῦ Ἀριστοφά-
νου καὶ Μενάνδρου, καὶ ἦν φασὶν Ὅμηρου
Μαρσίτην· ἐκλήθη δὲ οὕτως, ἢ ὅτι κατὰ τὸν
καιρὸν τοῦ κόματος ἦτοι τοῦ ὕπνου, ἢ ὅτι
ἐν τοῖς κόμοις τοῦ Διούσου πρῶτον εὐρέ-
θη, ἢ ὡς φαίνεται ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τοῦ
Ἀριστοφάνους «τὴν κωμωδίαν ἠύρησθαί
φασι ὑπὸ Σουσαρίωνος· τὴν δὲ ὀνομασίαν ἔ-
χει ὁ μὲν ὅτι ἐπὶ τὰς κόμας περιόντες ἦ-
δον καὶ ἐπεδείκνυντο μήπω πόλεων οὐσῶν,
ἀλλ' ἐν κόμοις οἰκούντων τῶν ἀνθρώπων,
οἱ δὲ ἀντιλέγοντές φασι μὴ κόμας καλεῖ-
σθαι παρ' Ἀθηναίοις ἀλλὰ δήμους, καὶ κω-
μωδίαν αὐτὴν καλοῦσιν, ἐπεὶ ἐν τοῖς ὄδοις
ἐκόμαζον.» Ταύτην ὁ Ἀριστοφάνης, Ἀχαρν.
καὶ τρυγωδίαν καλεῖ οὕτω γράφων «μέλλω
περὶ τῆς πόλεως τρυγωδίαν ποιῶν.» Καλεῖ
ταύτην τραγωδίαν, κατὰ τὸν αὐτοῦ ὑπο-
μνηματιστὴν εἰς τὸ αὐτὸ, διὰ τὸ τοῖς νικῶ-
σι κωμικοῖς τρύγα δίδασθαι, τούτεστι νεόν
οἶνον· καταγίνεται δὲ αὕτη ἡ κωμωδία πε-
ρὶ γέλωτας καὶ σκώμματα. Τῇ δὲ τραγωδία
ἐμπεριλαμβάνονται πᾶσαι αἱ τραγικαὶ πρά-
ξεις, οἷον αἱ τοῦ Αἰσχύλου, Σοφοκλέους,
Εὐριπίδου, καὶ ἄλλων· ἐκλήθη δὲ οὕτω ἀπὸ
τοῦ τράγου ἢ τρύγα, τούτεστι νεόν οἶνον
λαμβάνειν, ἢ ἀπὸ τοῦ τρυγῆ χρεῖσθαι τὰ
πρόσωπα κατ' ἀρχὰς τοὺς ὑποκριτὰς, ἢ ἀπὸ
τοῦ τετραγώνως ἴστασθαι, τετραγωδίη, ἢ
ἀπὸ τοῦ τραχείας ᾠδᾶς ἔχειν τοὺς θρήνους
τραχωδία, τραγωδία, ἢ ἀπὸ τοῦ τραγᾶν, δ
δηλοῖ τὸ βαρέως βοᾶν, ἐπὶ τοὺς θρήνους.
Τὸν ἀγῶνα δ' αὕτη ποιεῖται περὶ τὰς μεγί-
στας συμφοράς. Ταύτων δὲ καὶ τῶν τριῶν εἰ-
δῶν τῆς ποιητικῆς τέχνης πρῶτος ὕφηγη-
τῆς Ὅμηρος ἐφάνθη κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη
κεφ. γ' τῆς ποιητικῆς οὕτω λέγοντα «τῶν
μὲν οὖν πρὸ Ὁμήρου οὐδενὸς εἶχομεν εἰπεῖν
τοιοῦτον ποιήμα, εἰκὸς εἶναι πολλούς· ἀπὸ

δὲ Ὅμηρου ἀρξαμένοις ἐστὶ καὶ μετὰ τοῦ-
τα ὡς περ δὲ καὶ τὰ σπουδαιὰ μάλιστα
ποιητῆς Ὅμηρος ἦν (μόνος γὰρ οὐχ ὅτι ἦ,
ἀλλ' ὅτι καὶ μιμήσεις δραματικὰς ἐποίησεν)
οὕτω καὶ τὰ τῆς κωμωδίας σχήματα πρῶ-
τος ὑπέδειξεν, οὐ ψόγον ἀλλὰ τὸ γελοῖον
δράματι ποιήσας· ὁ γὰρ μαργίτης ἀνάλο-
γον ἔχει, ὡς περ Ἰλιάς καὶ Ὀδυσσεΐα πρὸς
τὰς τραγωδίας, οὕτω καὶ οὗτος πρὸς τὰς
κωμωδίας.»

«Οἱ νεώτεροι τὴν ποιητικὴν τέχνην δι-
αιροῦσι καὶ εἰς ἕτερα πλείω εἶδη παρὰ τὰ
τρία ταῦτα, εἰς τὴν λυρικήν, διθυραμβικήν,
ἰαμβογραφικήν, ὕμνογραφικήν, ἐπιθαλαμο-
γραφικήν, ἐπιγραμματογραφικήν, ἐλεγείο-
γραφικήν, μονωδιάν, καὶ εἰς ἄλλα πλείω
εἶδη, ἅττα περιττὰ ἐς καὶ γράφειν, ἐπεὶ περ
εἰς ὅσα ἂν εἶδη τὴν διαίρεσιν ταύτην πάντα
ἐπὶ τὰ ἀνωτέρω τρία εἶδη ὑπάγονται. Ὑπὸ
μὲν τὴν ῥαψωδιάν ὑπάγεται ἡ μονωδία, ἥ-
τις μονοπροσώπως τὰ γεγονότα ἢ τὰ γε-
νησόμενα διεξέρχεται. Ἡ ἐπιθαλαμογραφία,
ἣτις ἐγκώμια γράφει εἰς τοὺς νομφίους, ἅ-
περ ἐπιθαλάμια λέγεται, ὧν τινὰ μὲν ἄδει-
ται ἐσπέρας, ἅττα λέγεται κατακοιμητικά,
ἄδειται δὲ ἐφ' ἐσπέρας ἕως μέσης νυκτός,
τινὰ δὲ ὄρθρια, ἃ καὶ διεγερτικά προσαγο-
ρεῦνται· ταῦτα δὲ τὰ ἐπιθαλάμια πρὸ τοῦ
θαλάμου αἱ παρθένοι ἤδον, ἕνα τῆς παρθέ-
νου ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς βιαζομένης, ἡ φωνὴ μὴ
ἐξακούηται, λανθάνη δὲ διακρυπτομένη διὰ
τῆς τῶν παρθένων φωνῆς· ἡ ὕμνογραφία, ἣ-
τις ὕμνους εἰς θεοὺς γράφει· ἡ ἐπιγραμμα-
τογραφία, ἣτις καὶ ἀναθηματικὴ λέγεται,
γράφει εἰς ἀνδριάντας, εἰκούς, ἀζίους τε ἄν-
δρας, βίβλους, καὶ εἰς τὰ ἐν ναοῖς ἀναθήμα-
τα, καὶ εἰς ἕτερα τοιαῦτα, ἐπιγράμματα· ἡ
λυρική, ἣτις περιέχει πάντα τὰ διὰ λύρας
ἀδόμενα ποιήματα· ὑπὸ δὲ τὴν κωμωδιάν
ὑπάγεται ἡ διθυραμβική, ἣτις πολυστρόφως
πλέκει εἰς Διόνυσον ἄσματα, ὀρχήσεις μετὰ
μέθης ἀσελγῆ ἄσματα, καὶ πορνικά ἄδουσα·
διθυραμβική δὲ ἐκλήθη ἀπὸ τοῦ Διονύσου
τοῦ διὰ δύο θυρῶν ἐκβάντος, τῆς τε γα-
στρός τῆς Σεμέλης καὶ τοῦ μητροῦ τοῦ Διός,
ἢ ἐν διθύρῳ ἄντρον τῆς Νύσσης τραφέντος·

ἡ ἰαμβογραφική, ἣτις περὶ τὰς λοιδορίας
καταγίνεται δι' ἰάμβων (ἰαμβίζειν γὰρ ἐστὶ
τὸ ὑβρίζειν, καὶ ἰαμβὸς ἑμμετρὸς ἐστὶ λοι-
δορία) καταχρηστικῶς δὲ καὶ δι' ἑτέρου οἴ-
ουδὴ τις μέτρον ὑπὸ δὲ τὴν τραγωδιάν
ὑπάγεται ἡ σατυρική, ἣτις περὶ τὰς συμ-
φορὰς τῶν ἀνθρώπων καταγίνεται· διαφέρει
ἐμπης τῆς τραγωδίας ὅτι ἡ μὲν τραγωδία
ὀρθήνους μόνον καὶ οἰμωγὰς περιέχει· ἡ δὲ
σατυρική συγκιρνάται ταῖς ὀλοφύρσεσι καὶ
ἰληρότητι καὶ ἀπὸ δακρῶν εἰς χαρὰν τε-
λειοῖ· σατυρική δὲ ἐκλήθη ἀπὸ τῶν Σατύ-
ρων, τῶν εὐρόντων αὐτὴν γεωργῶν καὶ εὐ-
τελῶν ἀνθρώπων ἢ διὰ τὸ τοὺς ἄδοντας
ταύτην ἀρχομένους μιμῆσθαι τοὺς Σατύ-
ρους. Τὰς ἀρχὰς δὲ αὕτη ἡ σατυρική κατὰ
τὸν Εὐστάθ. Ὀδυσ. Σ ἔλαβεν ἐκ τῆς τοῦ
Ὁμήρου Ὀδυσσεΐας «λογιστέον δὲ φησὶ καὶ
ὡς ἐκ τῆς ὀδυσσειακῆς εὐμεθέδου συλλογα-
φίας ὅπερ παρήκοι παραμιγνείσιν ἀστεῖα
σπουδαίους, εἰκὸς ἐπινοήθηαι τοῖς ὕστερον
τὴν σατυρικήν ποιήσιν, ἥς τὴν μέθοδον δη-
λοῖ ὁ μέχρι νῦν εὐρισκόμενος Εὐριπίδειος,
κύκλωψ· ἐστὶ δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς σατυ-
ρικοῦ ἴδιον τὸ μέσον εἶναι τραγικοῦ καὶ κω-
μικοῦ, ὃ δὴ κατάρξας ὑπέδειξεν Ὁμηρος ἡ-
ρωικῆ σεμνότητι καὶ ἐμδριθείᾳ παραμιγνύς
εὐτράπελον γαλινότητα.» Ἡ ἐλεγείογρα-
φία, ἣτις ὀλοφύρους καὶ οἴκτους ἐν ἐλεγείῳ
τῷ μέτρῳ γράφει κυρίως, καταχρηστικῶς δὲ
καὶ ἐν ἑτέρῳ.

«Ταύτης δὲ τῆς ποιητικῆς τέχνης ὑπο-
κείμενον περὶ ὃ καταγίνεται πάντα τὰ γε-
γονότα καὶ πράγματα καὶ τὰ δυνάμενα γε-
νεσθαι. Τρόποι δὲ δι' ὧν ἡ ποιητικὴ συντε-
λεῖται τρεῖς εἰσὶ· πρῶτος ἡ τῶν συλλαβῶν
ποσότης, β' τὰ μέτρα, καὶ γ' τὸ ποίημα,
τουτέστιν ὁ ἠδυσμένος λόγος, ὃ ἔχων ῥυθ-
μὸν, ἀρμονίαν, καὶ μέλος, καὶ ὅ,τι ἄλλο
παρόμοιον, περὶ ὧν ἅπαντα ἡμῖν ἡ ἐξῆς
πραγματεία τολιπεύεται, εἰς τρία διαιρεθεῖ-
σα κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῆς ποιητικῆς τέχνης
τῶν ῥηθέντων τρόπων, παρὰ διαφόρων συγ-
γραφέων μεθ' ὅσης τῆς ἐπιμελείας συλλεχ-
θεῖσα, ἐνὶ ἐκάστῳ κανόνι τε καὶ λέξει πα-
ράδειγμα ὑπὸ ποιητῶν ἔχουσα, οὐχ ὡς

κείνου μόνου τοῦ ποιητοῦ (οὐτινος δ' στίχος εἰς παράδειγμα εἰσάγεται) οὕτω χρησαμένου, ἀλλ' εἰς ἐμπέδωσιν τοῦ λόγου ἑνὸς μόνου στίχου περιστάνουσα, οὐ περ ἡμεῖς τὰ ἐκείνων ποιήματα ἀναγινώσκοντες, ἐνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν τῶν ἐν τῇ παρούσῃ πραγματείᾳ ἐρηνισθέντων ζητοῦντες εὐρίσκομεν. Δεῖ δε τὸν βουλόμενον ἐντελῶς κατὰ ποιητὰς γράφειν, τέτταρα ταῦτα ἐν πᾶσι τῆς ποιητικῆς εἰδεσιν ἐπιμελέσττα φυλάττειν. Ἄ παλαιὰν ἱστορίαν, β' μῦθον ἀλληγορικόν, γ' λέξιν ποιὰν καὶ ἀξιωματικὴν, δ' καὶ τελευταῖον τὸ προσῆκον μέτρον. Ἡμῖν πάντας τοὺς ἀναγινώσκοντας ταύτην τὴν πραγματείαν συγγνώμην παρέχειν ἡμαρτηκῶσι τύπον ἐγνωκότας, τὸ ἡμέτερον ἐλλειπίς διὰ τῆς ἑαυτῶν ἐπιεικεῖς ἀναπληροῦντες ἔστι γὰρ μεγάλη, καὶ ὡς εἶπεν, ἀπειρος σχεδὸν ἢ τῶν ποιητῶν ἀπολελυμένη ἄδεια, ἔθεν καὶ δηλοῦν δεῖται κολυμβητοῦ κατὰ τὴν παροιμίαν.»

A—25.

(25) Εἰς 2^{ον} ἐκ φύλλων 209 καὶ ἐποχῆς τοῦ 1^{ου} αἰῶνος περιέχει δὲ ἀνωνύμως τὰς ἐξῆς εἰς τὸν Ἀριστοτέλην πραγματείας Θεοφίλου Κορυθαλέως, φιλοκάως γεγραμμένας καὶ μετὰ πολλῶν ἐν τοῖς περιθωρίοις σχολίων.

Φύλλ. 1—48. Ἐκθεσις εἰς τὴν λογικὴν πραγματείαν

Φύλλ. 49—98. Ὑπόμνημα εἰς τὰς ἰ κατηγορίας τοῖς Ἀριστοτέλους.

Φύλλ. 99—119. «Εἰς τὸ περὶ ἐρμηνείας τοῦ Ἀριστοτέλους ὑπόμνημα.»

Φύλλ. 120—142^α. «Εἰς τὰ πρότερα ἀναλυτικά.»

Φύλλ. 142^β—161. «Εἰς τὰ ὑστερον ἀναλυτικά.»

Φύλλ. 162—209 περιέχουσιν ἀπάσας τὰς ἀνωτέρω πραγματείας συνοπτικώτερον ἐν ἐρωτήσεσι καὶ ἀποκρίσεσι· προηγείται δὲ αὐτῶν τὸ ἐξῆς προϊμίον «Οὐδὲν οὕτω τοῖς ἀνθρώποις τίμιον ἐν τῷ μετὰ σώματος βίῳ, ἀλλ' οὐδ' ἐπωφελές, μᾶλλον δ' ἀναγκαῖον

ΚΑΤΑΛΟΓ. ΧΕΙΡΟΓ.

εἰς εὐζωίαν, ὡς ἡ φιλοσοφία, τοῖς τε καὶ μικρὸν ναῦ μετεσχηκῶσι καὶ ὀπωσοῦν εἰς ἐνωϊαν ἐλθοῦσι καλοῦ, ὡμολόγηται. Εἰς δὲ φιλοσοφίαν ἐπίθασιν εἰσῆδος ἔστι μία ἢ διὰ τῆς λογικῆς μεθόδου φέρουσα, οὕτως ἀναγκαῖα, ὡς τῷ αὐτῷ μέτρῳ τὴν φιλοσοφίαν τοῖς μαθητικῶσι μειτρεῖσθαι ὅσω καὶ τῆς μεθόδου ταύτης ἔτυχεν ἕκαστος εὐμοιρήσας· ὅτου χάριν καὶ ὑμῖν γλιχομένοις ἐπὶ τὰ ἀνακτόρια προχωρῆσαι τῆς φιλοσοφίας τῆς τοιαύτης μεθόδου δεῖ, ἣν τό γε νῦν ἔχον εἰσαγωγικώτερον ὑμῖν ἐκθησόμεθα, ἐφ' ὅσον τό γε ἀγύμναστον τῆς ὑμετέρας καταλήψεως καὶ τὸ κατεπειχόν τῆς ὥρας ἀπαιτεῖ· ἵνα δὲ τὸ συνοπτικὸν ὑμῖν μὴ καὶ συνεπτυγμένον εἰς τὸ παντελὲς γένηται καὶ ἐκτὸς σφρηναίας δεῖν ἔργων παραδοτέα εἶναι τὰ δοκούντα κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν.»

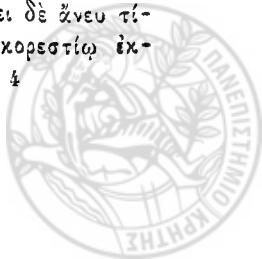
Ἐν ἀρχῇ τοῦ τεύχους ἄνω μὲν ἐν τῷ περιθωρίῳ ὑπάρχουσιν αἱ ἐξῆς σημειώσεις τοῦ ἀντιγραφέως «Τρία, παράσχους τέρμα τῷ δε τῷ πόνῳ. Ἴσον θεῷ προτίθημι τὸν στέργοντά με, τὴν γνῶσιν αὐτῷ τῶν ὄλων δωρουμένη.» Κάτω δὲ τὸ ἐξῆς σημείωμα ἐνὸς τῶν πρώτων τοῦ τεύχους κατόχων. «Καὶ τόδε πρὸς τοῖς ἄλλοις Ἀθανασίου Λιυδίου καὶ τῶν φίλων· ἠγοράσθη δὲ παρὰ τῆς μονῆς τοῦ Ξηροποτάμου παρὰ τοῦ προηγούμενου κῆρ Μακαρίου.» Εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ ὑστερον ἀναλυτικῆ ὑπομνήματος ὑπάρχει τὸ ἐξῆς ἱαμβικόν

Ἐνουπόστατε Πατὴρ τοῦ Θεοῦ Λόγε,
ὃ πᾶσι διδούς, σὴν χάριν αἰτουμένοις,
νέμω δόξαν σοι, καταξιώσαντί με,
ἰδεῖν πρῶτον νῦν, τοῦ πονήματος τούτου,
καὶ τοῦ ἐξῆς τυχεῖν με, εἴθε ὡσαύτως.

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Ἡλία Χανιώτου.

A—26.

(26) Εἰς 2^{ον} μικρὸν, ἐκ φύλλων 395 καὶ ἐποχῆς τοῦ 1^{ου} αἰῶνος· περιέχει δὲ ἄνευ τίτλου καὶ ἀνωνύμως τὸ ἐν Βουκορεστίῳ ἐκ-

δοθὲν τῷ 1768 ὑπόμνημα Νεοφύτου πελοποννησίου τοῦ Καυσοκαλυβίτου εἰς τὸ τέταρτον βιβλίον τῆς τοῦ Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ γραμματικῆς· τὸ περιεχομένον εἶναι ἀτελὲς κατὰ τὸ τέλος.

A—27.

(27) Εἰς δεῦτερον μικρὸν, ἐκ φύλλων 68, καὶ ἐποχῆς τοῦ παρόντος αἰῶνος Ἀνωμόμου *Journal de voyages en Barbarie et au Levant 1817—1821*.

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. *Et A. de Andria*.

A—28.

(28) Εἰς δεῦτερον μικρὸν, ἐκ φύλλων 10 καὶ ἐποχῆς τοῦ 17^{ου} καὶ 18^{ου} αἰῶνος.

Α' «Ἐπιστολὴ τοῦ παναγιωτάτου κῦρ Γεναδίου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Σχολαρίου, πρὸς τὸν τιμιώτατον ἐν μοναχοῖς κῦρ Μάξιμον, καὶ πρὸς τοὺς ἐν Σινᾷ Ὀρει ἱερομονάχους καὶ μοναχοὺς.» 1)

Β' Αὐτοβιογραφικὴ σημείωσις Μελετιίου τοῦ Τενεδίου πατριάρχου καθιστάντος τῷ 1708 *), μεθ' ἧν ἐπονται αἱ ἐξῆς τοῦ αὐτοῦ χρονολογικαὶ σημειώσεις. «Τῷ αψοδ', ἰουλίου ἰε' Θεοῦ συναιρουμένου ἐγένετο εἰρήνη τῶν πολέμων ὅπου εἶχον αἱ δύο βασιλείαι τῶν τε θωμανῶν καὶ τῶν ρώσων, γενομένης τῆς συμφωνίας ἐν Σούμλα. Ἐκράτησαν ἔτι οἱ τοιοῦτοι φοβεροὶ πόλεμοι ἀπὸ τῷ αψξή ἔτος σεπτεμβρίου κέ ἐξ ὅπου ἐκηρύχθησαν μέχρι τοῦ αψοδ' ἰουλίου ἰε' ἤτοι εἰς χρόνους πέντε, μῆνας ἑννέα καὶ ἡμέρας εἴκοσι καὶ μιᾶς. Ὅσα δὲ δεινὰ καὶ χαλεπὰ ἐδοκίμασαν οἱ δυστυχεῖς καὶ ἐλεεινοὶ χριστιανοὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς πολέμοις, αἰχμαλωσίας φημί, σφαγὰς, παντελεῖς γυμνώσεις, ὑστέρησιν πατριδος, καὶ ἐξομώσεις, καὶ ἄλ-

λα μυρία δεινὰ, καὶ πέρα δεινῶν, ἐῶμεν λέγειν διὰ τὸ μὴ ἐπιδέχασθαι γραφεῖν. Κατὰ δὲ τὸ αψοε' ἔτος, ἰουλίου ἡ ἐγένετο ἡ ἐλευθερία μας διὰ βασιλικῆς προσκυνητοῦ δρισμοῦ, καὶ μετοικίσθημεν ἀπὸ τῆς Μιτυλήνης εἰς τὴν πατρίδα μας Τένεδον. Ἐλθόντες κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ αὐτοῦ, δὲν ἐλλείψαμεν τὸ νὰ γράφωμεν συνεγῶς καὶ ἀδικλείπτως τῷ τε πατριαρχῇ κῦρ Σωφρονίῳ, τῇ ἱεραῇ Συνόδῳ, τοῖς ἐπιτρόποις τοῦ κοινοῦ, καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἰδίως ἀρχιερεῦσι τε καὶ ἄρχουσι, δεόμενοι θερμῶς νὰ μᾶς ἐλευθερώσουν ἀπὸ ἐντεῦθεν, καὶ νὰ ἀπέλθωμεν εἰς Βασιλεύσσαν διὰ τινὰς κατεπειγούσας ἀναγκαίας μας χρεῖας, μόλις μετὰ πρὲλευσιν ἔτους ἐνός, μηνῶν ἑννέα καὶ ἡμερῶν δύο, ἤτοι τῷ αψοζ' ἀπριλλίου κς', ἡμέρα δ' οἴκτω χαμφθέντες, ἐλάβομεν τὸν τῆς ἐλευθερίας μας βασιλικὸν ὑψηλὸν προσκυνητὸν δρισμὸν, διαλαμβάνων ὅτι νὰ ἀπέλθωμεν εἰς τὴν νῆσον τῆς Ἀντιγόνου εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, μετὰ διορίας ἡμερῶν ἐξήκοντα καὶ μιᾶς, καὶ πάλιν νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν ἰδίαν μας πατρίδα, ἢ λάθωσι πέρα· αἱ ὑποθέσεις μας ἢ οὐ καὶ εἴθε νὰ λάθωσιν ἀγαθὸν πέρας ἐντός ὀλίγου, καὶ νὰ ἐπανακάμψωμεν πάλιν εἰς τὰ ἴδια, ὄντες κατὰ πάντα εὐχαριστικέμοι εἰς τοῦτο.»

A—29.

(29) Εἰς δεῦτερον μικρὸν, ἐκ φύλλων 75 καὶ ἐποχῆς τοῦ 17^{ου} αἰῶνος.

«Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου Θεοφίλου τοῦ Κορυθαλιώως, ἐκθεσις τῆς λογικῆς πραγματείας» κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν. Πρὸβλ. τὸ τέλος τοῦ 25 χειρογράφου.

A—30.

(30) Εἰς δεῦτερον μικρὸν, ἐποχῆς δὲ τοῦ 18^{ου} αἰῶνος.

«Στοιχεῖα τῆς μεταφυσικῆς τοῦ ἀββᾶ

1) Ἐξεδόθη ὑπὸ Νεκταρίου ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῆς ἱεροκοσμικῆς ἱστορίας. Ἐνετίησιν, 1729 σ. 225—232.

*) Ἐξεδόθη τῷ 1864 ὑπὸ Γ. Ἀριστείδου ἐν Πανδώρα τομ. ΙΑ'. σ. 572 κ. ε.

2) [Τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς λόγους] καὶ εἰς ἐξισωτὴν Ἰουλιανόν.

3) Λόγος θ' τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν πάνσεπτον καὶ πανσεβάσμιον γέννησιν τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4) Λόγος ι' τοῦ αὐτοῦ ἐπιτάφιος εἰς τὸν μέγαν Βασίλειον.

5) Λόγος ια' τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰ ἅγια Φῶτα.

6) Λόγος ιβ' τοῦ αὐτοῦ εἰς Γρηγόριον, τὸν ἀδελφὸν Βασιλείου, ἐπιστάντα μετὰ τὴν χειροτονίαν.

7) Λόγος ιδ' τοῦ αὐτοῦ εἰς Ἀθανάσιον ἀρχιεπίσκοπον Ἀλεξανδρείας.

8) Λόγος ιε' τοῦ αὐτοῦ συντευκτήριος εἰς τὴν τῶν ρν' ἐπισκόπων παρουσίαν.

9) Λόγος ις' τοῦ αὐτοῦ περὶ φιλοπτωχίας.

10) Λόγος ιζ' τοῦ αὐτοῦ ἀπολογητικὸς τῆς εἰς Πόντον φυγῆς ἔνεκεν καὶ αὐθις ἐπανόδου ἐκείθεν διὰ τὴν τοῦ πρεσβυτέρου χειροτονίαν, ἐν ᾧ τὸ τῆς ἱεροσύνης ἐπάγγελμα καὶ ποῖον εἶναι δεῖ τὸν ἐπίσκοπον.

11) Φύλλα εἴκοσι καὶ ἓν ἐν τῷ τέλει ἀνήκοντα εἰς διαφόρους τοῦ Γρηγορίου λόγους.

A—35.

(35) Εἰς 4ον, ἐκ φύλλων 97 καὶ ἐποχῆς τοῦ ις' αἰῶνος. Ἐκ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους ἔλλείπουσι τινα φύλλα.

Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ γραμματικῆ.

A—36.

(36) Εἰς 4ον, ἐκ φύλλων 9 καὶ ἐποχῆς τοῦ παρόντος αἰῶνος.

«*Instruction sur le commerce des huiles de la Cannée*» μεθ' ἧν ἔπεται ἐπιστολή τις ἐκ Σμύρνης γαλλιστί περὶ τοῦ ἐν Κυδωνίαις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐμπορίου τοῦ ἐλαίου. Ἡ πρώτη πραγματεία ἐγράφη «*à la Cannée 5 mars 1818.*» Ἡ δὲ ἐπιστολὴ τὴν 19 Μαρτίου 1818.

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. E. A. de Andria.

A—37.

(37) Εἰς δεῦτερον μικρὸν, ἐκ φύλλων 112 καὶ ἐποχῆς τοῦ ιη' αἰῶνος.

Τεχνῆ ῥητορικῆ «τοῦ σοφωτάτου καὶ θεολογικωτάτου καὶ ἐν ἱατροῖς ἀρίστου καὶ καθηγεμόνου ἐν τῇ Μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Γεωργίου Κορέσση.»

Ἐπὶ τινος ἐν ἀρχῇ φύλλου ἀναγινώσκειται τὸ ἐπόμενον ἐπίγραμμα

Τῆς κατὰ Σμύρνην Σχολῆς ἔστι καὶ τόδε ἧς ὁ σχολαρχῶν Ἰερόθεος πέλει τρόφιμος Μουσῶν πασῶν, ὡς οὐδεὶς ἄλλος, ἐξωρημένος πατρίδος Ὀδησῆος, Ἰθάκης νήσου, κλεινῆς, εὐναιομένης, φύπτην, γενεὴν, καὶ φρόνησιν οὐχ ἦσσαν Ἀκαρτιάδου, δὺς δ' εἶπειν καὶ κρείσσων.

A—38.

(38) Εἰς 4ον, ἐκ φύλλων 245 καὶ ἐποχῆς τοῦ ιε' αἰῶνος. Λόγοι διάφοροι «Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννου τοῦ Κυλέκα.» 1)

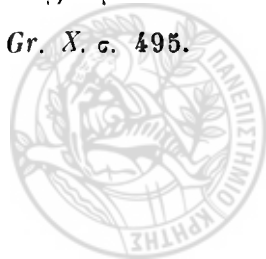
Εἰς τὸ τέλος τοῦ γ' λόγου ἐν νεωτέρᾳ γραφῇ ὑπάρχει ἡ ἑξῆς σημείωσις «Τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἱερομονάχου Μαυρομάτη, ὅπερ ἔλαθον ἐκ τῆς μονῆς τοῦ προφήτου Ἥλιου εἰς ἀνάγνωσιν αψθ' δεκεμ. κέ.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ ἐν Σμύρνη Ἑλληνικοῦ Νοσοκομείου.

A—39.

(39) Εἰς δεῦτερον μικρὸν, ἐκ φύλλων 87 καὶ ἐποχῆς τοῦ ιη' αἰῶνος· περιέχει δὲ Α' «Ἴσον ἀπαράλλακτον τῆς διαθήκης τῆς θεολογικῆς ὁμολογίας τοῦ σοφωτάτου καὶ αἰοδύμου φωστῆρος καὶ μεγάλου πατρὸς διδασκάλου κυρίου Ἀναστασίου Γορδίου, τοῦ ἐκ κόμης μεγάλων Βρτανιανῶν, ὅστις ἐξέλειπε τῆς παρούσης ζωῆς ἐβδόμη τοῦ ἰουνίου μηνός, ἐν ἡμέρᾳ σαββάτῳ, ὥρα ἐ καὶ

1) Βλ. *Fabricii, Bibl. Gr. X. c. 495.*

ἐτάφη ἐν τῇ γῇ τὸ ἱερόν καὶ καθαρῶτατον αὐτοῦ σῶμα τῇ θ' ὥρῃ τῆς κυριακῆς ἐν τῇ μονῇ τῆς ἀγίας ὁσιομαρτυρῆς Παρκεσκευῆς, τῇ καὶ σχολῇ αὐτοῦ τῇ κειμένη εἰς τὴν τοποθεσίαν τῆς ῥηθείσης κώμης, ἐν τῷ νάρθηκι, ἐν τῷ μνημείῳ τοῦ μακαριωτάτου καὶ γέροντος αὐτοῦ κυρίου Εὐγενίου, πολλῶν πατέρων καὶ ἱερέων πλήθος χριστιανῶν ἀναδραμόντων, καὶ πάντων ἐδουρομένων τὴν ἀποδημίαν καὶ στέρησιν τοῦ καλοῦ πατρὸς καὶ φωστῆρος, ὅτι πάντων πρώστατο εὐεργετῶν καὶ πάντας νοουθετῶν ὁ ἀείμνηστος ὡς ἄλλως οὐδεὶς τοῦ νῦν καιροῦ ἦν δὲ ὡς ἐταῦν ἐβδόμηκοντα πέντε.» 1)

Πρὸ τοῦ συγγράμματος τούτου ἐν ἰδιαιτέρῳ φύλλῳ ὑπάρχει ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή «Βιβλίον κυρίου Ἀναστασίου Γορδίου τὸ ὁποῖον ἀντιγράφεται εἰς τοὺς 1756, ἀφ' ἧς ἐν Νήσῳ Κυθέρων εἰς χώραν Μυλοποτάμου.» Ἐπιπεται ἐπιγράμμα κατ' ἀλφάβητον. 2)

Β' «Τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τοῦ καὶ ἐπιστηθίου, ἐξήγησις εἰς τὸ δέκατον τρίτον κεφάλαιον τῆς ἀποκαλύψεως παρὰ τοῦ σοφωτάτου διδασκάλου Πανταζῆ τοῦ Λαρισσαίου, 3) κατὰ τὸ χιλιοστὸν ἑπτακοσιοστὸν ὀγδοηκοστὸν ἕνατον ἔτος. Ἀντιγράφεται δὲ νῦν κατὰ τὸ χιλιοστὸν ὀκτακοσιοστὸν δέκατον ἔτος, ἐν τῇ νήσῳ Κυθέρων 1810, αὐτῷ.»

Γ' «Χρησμὸς τοῦ ἀγίου Ταρασίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως» μετὰ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ αὐτοῦ Πανταζῆ.

Δ' «Ἐτερος χρησμὸς Στεφάνου Ἀλεξανδρέως τοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ διδασκάλου, ἐν ἔτει ἑπτακοσιοστῶ πεντηκοστῶ ἐπὶ βασιλείας Ἡρακλείου» μετὰ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ αὐτοῦ.

Ε' «Ἐτερος χρησμὸς τοῦ σοφωτάτου βα-

1) Πλείονα περὶ τοῦ χειρογράφου καὶ συγγράμματος τούτου τοῦ Γορδίου ὄρα εἰς τὸ ἐν «Ὀμίλῳ» 1877 σ. 76—78 ἐκδόθην ὑπ' ἑμοῦ ἄρθρον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν «Ἀναστάσιος Γορδίας,» ἐν τῇ κατέλεξα καὶ πάντα τὰ γνωστὰ μοι τούτου ἀντίγραφα.

2) Ἐξεδόθη ἐνθ. ἀνωτέρω σ. 77.

3) Βλ. Σάθα, Νεοελλ. Φιλολ. σ. 604.

σιλέως Λέοντος» σὺν τῇ ἐξηγήσει τοῦ αὐτοῦ διδασκάλου.

A—40.

(40) Εἰς 4ον, ἐκ φύλλων 245 καὶ ἐποχῆς τοῦ 13' αἰῶνος.

Φύλλ. 1—188 περιέχουσι «Δαβὶδ προφήτου καὶ βασιλέως» ψαλμοὺς ρν'.

Φύλλ. 159α ψαλμὸν ἐπιγραφόμενον αὐτοῦ ὁ ψαλμὸς ἰδιόγραφος τοῦ Δαυὶδ ἐστι, καὶ ἐξῶθεν τῶν ἑκατὸν πενήκοντα ψαλμῶν ὅτε ἐμονομάχησε πρὸς τὸν Γολιάθ.»

Φύλλ. 159β—205 τὸν πολυέλεον ψαλμὸν ἐν ταῖς δεσποτικαῖς ἑορταῖς, μετὰ διαφόρων ἐκλογῶν ἐκ τῆς βίβλου τῶν ψαλμῶν. Ποίημα κυροῦ Νικηφόρου Βλεμμίδου καὶ προσβυτέρου. — Προσευχά: Ἄννης, μητρὸς Σαμουὴλ τοῦ προφήτου, Ἀββακοῦμ τοῦ προφήτου, Ἡσαίου τοῦ προφήτου, Ἰωάννου τοῦ προφήτου, τῶν ἁγίων τριῶν παιδῶν, ὕμνους τῶν ἁγίων τριῶν παιδῶν, αἴνεσιν Ἄννης μητρὸς Παρθένου Κόρης, προσευχὴν τοῦ προφήτου Ζαχαρίου τοῦ πατρὸς τοῦ τιμίου προδρόμου, καὶ στίχους εἰς τὸν θεῖον Δαυὶδ.

Ἐδωρήθη παρὰ τῆς ἐν Σμύρῃ ἐκκλησίας τῆς ἀγίας Φωτεινῆς.

B—1.

(41) Εἰς 8ον μέγα, ἐκ φύλλων περγαμηνῶν 310 καὶ ἐποχῆς τοῦ 13' αἰῶνος.

Λόγοι ἐκκλησιαστικοί. Ἴδου ὁ κατάλογος αὐτῶν κατὰ τὸν ἐν ἀρχῇ τοῦ τεύχους πίνακα. «Πίναξ περιέγων τὰς τῶν παθῶν πάντων κατηγορίας δι' ἐπιστόρων παραδειγμάτων τῆς τε παλαιᾶς καὶ νέας Διαθήκης, ἀπὸ Ἀδάμ καὶ καθεζῆς, συγγραφέντες παρὰ Συμεῶν μοναχοῦ ἀνδρὸς ἀμαρτωλοῦ καὶ παναθλίου, πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἐκάστης κατηγορίας τὸν ταλανισμὸν ἀναφέροντος ἐν κεφαλαίοις τριάκοντα καὶ δυοῖ, καθὼς ὑποτίτχεται.»

Κορυθαλώς εις φιλοσοφίαν προδιόκησις.» 1)

Ἄντεγράφη τῷ «αψλ' μαύου α'»

Ἐδωρήθη δὲ παρὰ τῆς ἐν Σμύρνη Ἐκκλησίας τῆς ἀγ. Φωτεινῆς.

B—4.

(44) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐκ φύλλων 200 καὶ ἐποχῆς τοῦ ιη' αἰῶνος.

Φύλλ. 1—100. Ἄνωνόμου τέχνη ῥητορικῆ. Ἄρχ. «Τὴν ἐμφυτον ἐπιθυμίαν καὶ ἔρεσιν.» Τελ. «τοῖς ἐπιμόνωσ ἐνδιατρίβουσι τούτοις τοῖς ἀτελεῖσι τῆς κατὰ ῥητορικὴν τελειότητος ἐγχορατεῖς γενέσθαι.»

Φύλλ. 101—200. Ἄλεξάνδρου τοῦ ἐξ ἀπορρήτων, Σύνοψις τέχνης ῥητορικῆς κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν.» 2)

Ἐδωρήθη παρὰ τῆς ἐν Σμύρνη Ἐκκλησίας τῆς ἀγ. Φωτεινῆς.

B—5.

(45) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐκ φύλλων 424 καὶ ἐποχῆς τοῦ ιη' αἰῶνος.

Φύλλ. 1—98α Ἄνωνόμου γεωμετρία

Φύλλ. 98β—416α. Ἄνωνόμου ἀριθμητική.

Φύλλ. 416β—424. Ἄνωνόμου περὶ τῆς ἐπιπέδου τριγωνομετρίας.

B—6.

(46) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ ιη' αἰῶνος.

Α' «Χριστιανὸς κατηγορούμενος.» Ἄρχ. «Πυθόμενος τί ποτ' ἂν εἴη ὃ φίλε μύστα χριστιανός.» Τελ. «ὅταν ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη ψυγήσεται ὃ μὴ γένοιτο.»

Β'. «Χρηστοθήθεια συντεθείσα παρὰ τοῦ ἐντιμωτάτου καὶ λογιωτάτου ἀρίστου τε ἐν τε γραμματικῇ καὶ φιλοσοφίᾳ καὶ πάσῃ ἀλλη παιδείᾳ διδασκάλουτῆς πατριαρχικῆς σχο-

λῆς κυρίου Ἀντωνίου Βυζαντίου.» 4) Ἐν τῷ περιθωρίῳ ὑπάρχει ἡ ἐξῆς σημείωσις: «Τὸ παρὸν χρηστοθήθεια ὀνομάζεται σύγγραμμα χρηστότητα ἡθῶν καὶ κοσμιότητα τρόπου ὑποτιθέμενον. Μετενήκεται δὲ ἀπὸ τινος ἐκ τῆς λατινίδος φωνῆς εἰς ἀπλήν. Μετοχρεύσατο δὲ αὖθις εἰς τὴν ἑλληνίδα ὁ ἐλλόγιμος καὶ ἐν σπουδαίοις ἄριστος Ἀντώνιος ὁ Βυζάντιος ὁ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλεως σχολῆς τῶν γραμματικῶν μαθημάτων καθηγητής, ὃ μὲν προσθεῖς, ὃ δὲ ὑπελόμεος, τοῦ ἀπλοῦ ἀτελοῦς καὶ ἀκοσμήτου τυγχάνοντος, καταγλαῖσας ἐκείνος τῷ κάλλει τοῦ ἑλληνικοῦ χαρακτῆρος, ναὶ μὲν καὶ κοσμήσας ποικίλως τῇ προσθήκῃ τῶν νοημάτων, εἰς φῶς ἤγαγεν καὶ τοῖς φιλολόγοις καὶ ἀναγινώσκουσιν αὐτὸ, ἔχουσιν ἐντεῦθεν ῥυθμίζεσιν καὶ τὰ ἤθη κοσμεῖν πολλὰς ὑποθήκας ἐνέθηκεν, ὃ τινι καὶ οἱ ἐντυχάνοντες τὸν ἄνδρα θαυμαζόντων τῷ ὕψει τῆς φράσεως καὶ τῇ τοῦ λόγου ιδέᾳ καὶ δι' εὐφῆμου γλώττης ἀγόντων.» Εἰς τὸ τέλος τῆς χρηστοθήειας ἡ ὑπογραφή τῶν ἀντιγραφῶν «Παχώμιος (;) ἱεροδιάκονος σὺν ἀδελφῷ Καλλινίκῳ χαίροι.»

Γ'. «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεολόγου λόγος εἰς τὴν βραδυτῆτα.»

Δ'. «Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ τοῦ Θεολόγου περὶ φιλοπρωχίας.» Πρὸ τοῦ τίτλου τούτου ἀναγινώσκειται «αψοή, ἐν μηνί ἰουνίῳ, ἡρξάμενη τῶν τοῦ Γρηγορίου λογογραφικῶν.»

Ε'. «Τοῦ αὐτοῦ συντακτῆριος εἰς τὴν τῶν ρν' ἐπισκόπων παρουσίαν.»

ΣΤ'. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀπ' Αἰγύπτου ἐπιδημήσαντας.» ἀτελής.

Ζ'. «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Καισαρίας Καππαδοκίας, περὶ κρίματος θεοῦ.»

Η'. «Τοῦ αὐτοῦ περὶ πίστεως.»

Θ'. «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασι-

1) Βλ. ἀνωτ. σ. 41 χειρ. Α—7.

2) Ταύτης ποιεῖται μυσίαν Ζαβίρας (Νέα Ἑλλάς, σ. 468) καὶ Σάβας (Νεοελλ. Φιλ. σ. 389.)

4) Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον τῷ 1788 βλ. Π. Λάμπρου, κατάλογος Β' σπανίων βιβλίων. Ἀθήνησι, 1864. σ. 30.

λείου ἀρχιεπισκόπου Καισαρίας Καππαδοκίας τοῦ Μεγάλου, περὶ τῆς ἐν παρθενίᾳ ἀληθοῦς αἰθουρίας, πρὸς Λητόιον ἐπίσκοπον Μελίτης.»

Γ. «Λόγος.» Ἀρχ. «Εἰς ἐνυπάρχει δ θεῖος νόμος.»

Ἐν ἀρχῇ τοῦ τεύχους ὑπάρχει ἐν τῷ περιθωρίῳ ἡ ἐξῆς χρονολογία, ἐρυθρᾷ μελάνῃ «αψξή αὐγούστου ζ'.» Ἐκαστον δὲ περιεχόμενον, ἐκτὸς τοῦ τελευταίου, συνοδεύεται ὑπὸ διαφόρων σημειώσεων καὶ σχολικῶν ἐπεξηγήσεων τεθειμένων μεταξύ δύο γραμμῶν.

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Μ. Π. Κοσσονῆ.

B—7.

(47) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐκ φύλλων 404 καὶ ἐποχῆς τοῦ 17^{ου} αἰῶνος.

Φύλλ. 1—156. «Ξενοφῶντος Κύρου παιδεία,» μετὰ σχολικῶν σημειώσεων ὑφ' ἑκαστον στίχον.

Φύλλ. 157—243. «Συνεσίου ἐπισκόπου Κυρήνης ἐπιστολαί,» μετὰ σημειώσεων ὑφ' ἑκαστον στίχον καὶ διαφόρων ἄλλων ἐπεξηγητικῶν σημειώσεων ἐν τοῖς περιθωρίοις.

Φύλλ. 244—327. Θουκυδίδου δημηγορίαι μετὰ σχολικῶν σημειώσεων. Εἰς τὸ τέλος αὐτῶν ἀναγινώσκειται ἡ σημείωσις «Τέλος λαβοῦσαι γε αἱ κατὰ τὸν Θουκυδίδην δημηγορίαι ἔχουσι, γραφῇ δὲ παρεδόθησαν παρὰ τοῦ Παναγιώτου Πελοποννησίου τοῦ κατὰ τὴν Πάτρμον ἐν τῷ Μουσεῖῳ μαθητευομένου παρὰ Δανιὴλ Πατριῶ. οὗτος γὰρ ἤκμαζε τότε, μαθητεύων ἐν τῇ Πάτρμῳ.»

Φύλλ. 328—375. «Ἐξηγήσεις τῶν δημηγοριῶν τοῦ Θουκυδίδου.»

Φύλλ. 376—401. «Συνεσίου τοῦ σοφιστάτου λόγου ἐξήγησις περὶ βασιλείας πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἀρκάδιον.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ ἐν Σμύρῃ Ἑλληνικοῦ Νοσοκομείου.

B—8.

(18) Εἰς 8^{ον} μέγα, ἐκ φύλλων περὶ μνηοῦ 96 καὶ ἐποχῆς τοῦ 17^{ου} αἰῶνος.

Ἐπιφανίου ἀρχιεπισκόπου Κύπρου περὶ τοῦ Φυσιολόγου, ὃς ἐλάλησε περὶ φύσεως ἑκάστου γένους, θηρίων τε καὶ πετεινῶν μετὰ πολλῶν ὥραίων κεχρωματισμένων εἰκόνων.

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ ἐν Π. Φωκαίᾳ κ. Ἄν. Χαρχαλάμπους. 4)

B—9.

(49) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ 17^{ου} αἰῶνος.

1) «Ἱατρικὸν τῶν ὀδόντων ὠφελιμώτατον.»

2) Σημειώσεις περὶ τοῦ ὀνόματος Ἑλλήνων.

3) Πέντε ἐπιστολαὶ Δανιὴλ Κεραμέως.

4) «Εἰς βασιλείον ἐπίσκοπον Καισαρείας Καππαδοκίας ἐπιτάφιος» ὑπὸ Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ μετὰ σχολικῶν σημειώσεων ἐν τῷ περιθωρίῳ καὶ ὑφ' ἑκάστην γραμμῆν.

5) «Ὑμνος εἰς τὴν χρυσορροάτιδα ὑπεραγίαν Θεοτόκον, αὐκὸς ἱανουαρίου ἁ Αἴτησις μὲν Ἀγαθαγγέλου σύνθεσις δὲ Φιλοθέου, τόνισμα δὲ Μελετίου τοῦ καὶ συγγέλλου.»

6) «Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ (τοῦ Θεολόγου ἀπολογητικὸς τῆς εἰς τὸν Πόντον φυγῆς ἐνεκεν καὶ αὐθις ἐπανόδου ἐκείθεν μετὰ τὴν τοῦ προσωτέρου χειροτονίαν, ἐν ᾧ καὶ τὸ τῆς ἱερωσύνης ἐπάγγελμα, καὶ ὁποῖον εἶναι δεῖ τὸν ἐπίσκοπον.» Μετὰ σχολικῶν σημειώσεων

7) «Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ μεγάλου ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας, ὁμιλία δεκάτη τετάρτη κατὰ μεθούτων.»

8) «Ὅμιλία ῥηθεῖσα ἐν Λακίζοις.»

4) Ὅρα τὴν ἐμὴν ἐκθεσιν περὶ τῶν τῆς Π. Φωκαίας χειρογράφων σ. 3. Προσεχώρως ἐκδοθήσεται εἰδικὴ πραγματεία περὶ τοῦ συγγράμματος τούτου τοῦ Ἐπιφανίου.

- 9) «Περὶ ταπεινοφροσύνης.»
- 40) «Περὶ τοῦ μὴ προσηλωθῆσαι τοῖς βιωτικοῖς, καὶ περὶ τοῦ γενομένου ἐμπυρισμοῦ ἐξῶθεν τῆς ἐκκλησίας.»
- 41) «Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς ἐν παρθενίᾳ ἀληθοῦς ἀφθορίας πρὸς Ἀητίου ἐπίσκοπον Μελλίτης.»
- 42) «Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ τοῦ Θεολόγου κατὰ Ἰουλιανοῦ βασιλέως στηλιτευτικὸς πρῶτος.»
- 43) «Γυμνάσματα εἰς τὸν ἐγκωμιστικὸν χαρακτήρα, Φιλοθέου.»
- 44) «Φήμη τοῦ δεσπότητος λεγομένη εἰς τὴν Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν γέννησιν συντεθεῖσα παρὰ Φιλοθέου ἱεροδιακόνου Κυρίου.»
- 45) «Ἐτέρα φήμη λεγομένη τῇ μεγάλῃ παρασκευῇ εἰς τὰ φρικτὰ καὶ σωτήρια τοῦ Κυρίου ἡμῶν πάθη.» Εἰς τὸ τέλος αὐτῆς «Φιλῶθεος ὁ ἱεροδιάκονος. αὐτῶν μαρτίου ἰγ'.»
- 46) «Ἐτέρα εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνια.» Εἰς τὸ τέλος «αὐτῶν δεκεμβρίου ζ'.»
- 47) Σημειώσεις περὶ τῆς εἰς τὸ σύμβολον τῆς πίστεως προσθήκης τῶν δυτικῶν, περὶ τῶν ἑπτὰ ἐξαισιῶν ἔργων τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ καὶ περὶ τῶν τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Ἐλισσαίου.
- 48) «Θέματα τοῦ πρώτου εἴδους μικρὰ διὰ τοὺς ἀρχαρίους· Φιλοθέου.»
- 49) «Κανὼν εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ· ποίημα τοῦ κυρίου Κοσμᾶ.» μετὰ σημειώσεων Φιλοθέου τοῦ Κυρίου.
- 20) «Εἰς τὴν ὑπαπαντὴν ἤτοι εἰς τὴν ἐν τῷ ναῷ τεσσαρακονθήμερον προσαγωγὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ποίημα τοῦ κυρίου Κοσμᾶ» μετὰ σημειώσεων τοῦ αὐτοῦ.
- 21) «Ἐτερος κανὼν εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνια τοῦ κυρίου Κοσμᾶ ἐπισκόπου.»
- 22) «Ἐτερος κανὼν εἰς τὴν εὐρτήν τὴν αὐτὴν Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ.»
- 23) «Τριῶδιον καλούμενον τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ δευτέρᾳ, οὗ ἡ ἀκροστιχὶς τῇ δευτέρᾳ· ποίημα τοῦ κυρίου Κοσμᾶ.»
- 24) «Τριῶδιον τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης τρίτης.»
- 25) Τριῶδιον «τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης τετάρτης.»
- 26) «Κανὼν τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης πέμπτης.»
- 27) «Τριῶδιον τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης παρασκευῆς.»
- 28) «Κανὼν τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Σαββάτου· ἔστι δὲ ποίημα ἀπὸ πρώτης ὥδης ἕως ἑκτης, Μάρκου μοναχοῦ ἐπισκόπου Ἰδρουίντου. Οἱ εἰρμὸι ποίημα γυναικὸς τινος Κασσίας ὀνομαζομένης· ἀπὸ δὲ τῆς ἑκτης ὥδης καὶ ἔφ' ἑξῆς ποίημα τοῦ κυρίου Κοσμᾶ.»
- 29) «Ὁ κανὼν εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστὴν καὶ εἰς τὴν τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπιδημίαν, οὗ ἡ ἀκροστιχὶς, *πεντηκοστὴν ἑορτάζομεν*· ποίημα Κοσμᾶ μοναχοῦ.»
- 30) Σημειώσεις περὶ τῆς κατασκευῆς διαφόρων γλυκυσμάτων.
- 31) Ἄνωθιμου προσφώνημα.
- 32) Θέματα σχολικά·
- 33) Ἐξ ἐπιστολαὶ Δανιὴλ Κεραμῆως.
- 34) Ἐπιστολὴ Χρυσάνθου διδασκάλου Σμύρνης πρὸς Δανιὴλ Κεραμέα.
- 35) «Θεματογραφία εἰς τὴν γραμματικὴν.»
- 36) «Γυμνάσματα εἰς τοὺς ἐπιστολικοὺς τύπους·» μεθ' ἃ ἔπονται ἕξ ἐπιστολαὶ ἀνωθιμῶς πρὸς διαφόρους.
- 37) «Ἐγκώμιον πρὸς τὴν μεγαλοπρεπεστάτην θεοσεβεστάτην καὶ γαληνοτάτην αὐτοκρατορίσαν κυρίαν κυρίαν Αἰκατερίναν Β' παρὰ τοῦ εὐτελοῦς Δανιὴλ μοναχοῦ Παταίου.»
- 38) Πέντε ἐπιστολαὶ τοῦ αὐτοῦ.
- 39) Ἐπιστολαὶ τοῦ μεγάλου Γρηγορίου.
- 40) Ἐξήγησις τοῦ προοιμίου τῆς τοῦ Ἡρωδιανοῦ ἱστορίας.
- 41) «Συνεσίσι τοῦ σοφωτάτου, φαλάκρας ἐγκώμιον» μετὰ σχολίων καὶ σημειώσεων.
- 42) Δύο ἐπιστολαὶ Δανιὴλ Κεραμῆως.
- 43) Λιβανίου μελέτη, ἥ; ὑπόθεσις. «Ἐζήτησαν ὁ Φίλιππος τὴν Δημοσθένην, καὶ κατέφυγεν ἐπὶ τὸν τοῦ ἐλέους βασιλῆος ὁ Δη-

ΚΑΤΑΛΟΓ. ΧΕΙΡΟΓ.

5

μοσθένης ἀποσπασθεὶς ἐξεδόθη καὶ ἀφεθείς ὑπὸ τοῦ Φιλίππου γράφει παρ' Ἀθηναίους ἀνελεῖν τὸν βωμόν.»

44) Τοῦ αὐτοῦ μελέτη τρίτη, ἥς ὑπόθεσις: «Τύραννος ἤτησεν ἐξ ἀστυγείτονος πόλεως μειράκιον ὥραλον ἀπειλῶν πόλεμον εἰ μὴ λάβοι· ἐδέξατο τὸν πόλεμον ἡ πόλις· ἐπῆλθεν ὁ τύραννος· πολιορκουμένης τῆς πόλεως, ὁ πατὴρ ἀποκτείνει τὸ μειράκιον, ἔρριψεν ἀπὸ τοῦ τείχους ἀπελθόντος τοῦ τυράννου κρίνεται φόνου»

45) Τοῦ αὐτοῦ μελέτη, ἥς ὑπόθεσις. «Νόμος τὸν εὐρόντα θησαυρὸν, χιλίας τῆ πόλει διδόναι δραχμάς· φιλόργυρος εὐρῶν θησαυρὸν πεντακοσίας, καὶ ἀπαιτηθεὶς χιλίας, ἀποθανεῖν ἀξιοί.»

46) Τοῦ αὐτοῦ μελέτη, ἥς ὑπόθεσις «Ἀλκίππη θυγάτηρ Ἄρεως ἦν ἐτύγχανε δὲ Ποσειδῶνος υἱὸς Ἀλιρρόθιος, ἔρων αὐτῆς· ὁ μαθὼν Ἄρης, τοῦτον ἀπέκτεινε καὶ δικάζεται Ποσειδῶν Ἄρει ὑπὲρ Ἀλιρρόθιου.»

47) Τοῦ αὐτοῦ «ἐτέρα μελέτη, ἐκ τοῦ ἐναντίου ὁ Ἄρης.»

48) Τοῦ αὐτοῦ μελέτη ἥς ὑπόθεσις «πλούσιος ἀριστεύσας, ἤτησεν εἰς τὴν δωρεάν, τοὺς φυγάδας ἐπανελεθεῖν· αὐτῆς ἀριστεύσας, ἤτησε τοὺς ἀτίμους ἐντίμους γενέσθαι· τρίτον ἀριστεύσας, καὶ δεσμοπτῶν αἰτησάμενον λύσιν, τυραννίδος ἐπιθέσεως ὑπὸ ῥήτορος κρίνεται.»

49) Τοῦ αὐτοῦ μελέτη, ἥς ὑπόθεσις «δύο τις ἔχων παῖδας, τὸν ἕτερον ἀπεκήμεξεν· ὁ ἐπὶ τῆς οὐκείας ἀριστεύσας, ἤτησεν εἰς τὸ γέρας τὸν ἀδελφὸν ἀναληφθῆναι· ἀντειπόντος τοῦ πατρὸς, οὐκ ἔπεισεν· ἀξιοί καὶ αὐτὸς ἀποκρηύττεσθαι.»

50) Τοῦ αὐτοῦ μελέτη, ἥς ὑπόθεσις «ἔχων τις δύο παῖδας, πρὸς τὸν ἕτερον ἐχθρῶς διέκειτο· ἀρρωστῶν ἐκέλευσε τῷ παιδί ἐν ταῖς διαθήκαις, αὐτὸν μόνον ἐγγράφειν κληρονόμον· ὁ δὲ, καὶ τὸν ἀδελφὸν ἐγράψεν· ὑγιάνας ὁ πατὴρ καὶ εὐρῶν καὶ τὸν ἕτερον ἐγγραμμέμον, ἀποκρηύττει τὸν ἐγγράψαντα.»

51) Τοῦ αὐτοῦ μελέτη, ἥς ὑπόθεσις «τὰς

πλείους ψήφους κρατεῖν νόμος ἐκέλευεν ἐπτά δικαστῶν, δύο κατέγνωσαν θάνατον, δύο ἀτιμίαν, τρεῖς φυγὴν· ἀξιοί φεύγειν ὁ κατεγνωσμένος. Μελέτη Λιβανίου»

52) Τοῦ αὐτοῦ μελέτη ὑπόθεσις «φιλαργούρου παῖς, τοῦ πατρὸς αὐτῷ κάμνοντος, πύξατο τῷ Ἀσκληπιῷ τάλαντον δώσειν, εἰ ὁ πατὴρ τὴν νόσον φύγοι· ὑγιάνας ὁ πατὴρ ἀποκρηύττει τὸν παῖδα· ἀνίστασις.»

53) Δέκα ἐπιστολαὶ Δανιὴλ Κεραμέως. Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ ἐπισκόπου Ἡλιοπούλεως κ. Ταρσίου.

B—10.

(50) Εἰς 4ον μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ 1ῆ αἰῶνος.

1) Ἐκ τῶν τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐπιστολῶν ἐξηγήσεις παρὰ Δανιὴλ Πατμίου μοναχοῦ Κεραμέως.»

2) «Τοῦ ἀγίου Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ τοῦ Θεολόγου ἀπολογητικὸς τῆς εἰς τὸν Πόντον φυγῆς· ἔνεκεν, καὶ αὐτῆς ἐπανόδου ἐκαίθη μετὰ τὴν τοῦ πρεσβυτέρου χειροτονίαν, ἐν ᾧ τὸ τῆς ἱερωσύνης ἐπάγγελμα καὶ ὁποῖον εἶναι δεῖ τὸν ἐπίσκοπον» παραφρασθεὶς παρὰ Δανιὴλ Κεραμέως.

3) Δανιὴλ Κεραμέως παράφρασις τοῦ κατὰ Ἰουλιανὸν λόγου Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ.

4) Τοῦ αὐτοῦ παράφρασις τῶν δλυθητικῶν τοῦ Δημοσθένους

5) Τοῦ αὐτοῦ ἀεξήγησις τοῦ Ἰσοκράτους πρὸς Φίλιππον.

6) Τοῦ αὐτοῦ παράφρασις τοῦ περὶ παιδῶν ἀγωγῆς τοῦ Πλουτάρχου.

7) Τοῦ αὐτοῦ παράφρασις τοῦ περὶ τοῦ ἀκούειν λόγου τοῦ Πλουτάρχου.

8) Τοῦ αὐτοῦ παράφρασις τοῦ περὶ πολυπραγμοσύνης λόγου τοῦ Πλουτάρχου.

9) «Βιβλίον κατὰ Μωάμεθ καὶ κατὰ Λατίνων συντεθέν, ὡς βεβαιώσαι οἱ εἰδότες, παρὰ τοῦ σοφωτάτου ἱεροδιδασκάλου Ἀναστασίου Γορδίου τοῦ ἐξ Ἀγράφων. Καὶ ἦν μέχρι τῆς ἐκείνου μακαρίας τελευτῆς πεφυλαγμένον ἐν ἀπορητοῖς, δι' αἰτίαν, ἣν

ἡ μακαρία ἐκείνη οἶδε ψυχὴ ἐφανερώθη δέ, καὶ ἐδόθη τοῖς ἀφρομένοις μεταγράψαι παρὰ τῶν προσηκόντων ἐκείνῳ μετὰ τὴν εἰς Θεὸν ἐκδημίαν αὐτοῦ· περιέχει δὲ θαυμαστά τινα, καὶ ἀξιωμακόμενα φρικώδη τε καὶ δέος οὐ τὸ τυχὸν ἐμπροσθύντα, τοῖς ἐσκεμμένως ἐντυγχάνουσιν αὐτὰ τὰ τῆς καθ' ἡμᾶς ἐλευσίνης γεννεᾶς θρηνώδη τορῶς διηγούμενον παριστῶν σαφέστατα ταύτης· εἶναι τὰς τῆς ἀποστισίας ἡμέρας· Ἴσον ἀπαραλλκτικὸν τῆς διαθήκης καὶ θεολογικῆς ὁμολογίας κτλ. 1)»

Εἰς τὸ τέλος «Παναγιώτης Πελοποννήσιος ἀντεγράψατο.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ ἐν Σμύρνῃ Ἑλλήν. Νοσοκομείου.

B—11.

(51) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, εἰς δύο τόμους καὶ ἐποχῆς ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος.

Ἐκκλη. Μουσική. «Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ τῆς θείας ἱεράς λειτουργίας. Τὸ παρὸν Πέτρου Λαμπαδαρίου τοῦ πελοποννησίου.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Ἰω. Οἰκονομίδου.

B—12.

(52) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος.

Ἐκκλη. Μουσική. «Ἄνοιξαντάρια ἅτινα ἐξηγήθησαν ἐκ τοῦ παλαιοῦ παρὰ Πέτρου Λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Ἰ. Οἰκονομίδου.

B—13.

(53) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ ἰη' αἰῶνος.

Α'. «Τοῦ κυρίου Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου ἐξηγητικὴ εἰς τοὺς ἐν ταῖς ἱεραῖς δεσποτικαῖς ἑορταῖς ἐκτεθέντας κανόνας· παρὰ τῶν ἁγίων μελωδῶν Κοσμᾶ καὶ Ἰωάννου. 2)»

1) Πρὸλ. ἀνωτ. σ. 28 χειρ. Α—39.

2) Πρὸλ. ἀνωτ. σ. 18 χειρ. Α—11. Τὰ αὐτὰ

Β'. «Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ, περὶ τῶν καθ' ἑαυτὸν ἔπη, δι' ὧν παροξύνει λεληθότως ἡμᾶς πρὸς τὸν ἐν Χριστῷ βίον.»

Γ'. Τοῦ αὐτοῦ «λόγος εἰς τὸν πατέρα σιωπῶντα διὰ τὴν πληγὴν τῆς χαλάζης» μετὰ ἐρμηνείας ἐν τῷ περιθωρίῳ καὶ ἐπεξηγηματικῶν σχολίων ὑπ' ἕκαστον στίχον.

Δ'. «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου Ναζιανζήνου τοῦ Θεολόγου λόγος περὶ φιλοπρωχίας.» Ἐν τῷ περιθωρίῳ ἡ ἐρμηνεία αὐτοῦ, ὑπ' ἕκαστον δε στίχον ἐπεξηγηματικαὶ σημειώσεις. 4)

Εἰς τὸ τέλος τοῦ χειρογράφου ἀναγινώσκεται ἡ χρονολογικὴ αὕτη σημείωσις «αψοθ', σεπτεμβρίου κ'.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Κοτσονῆ.

B—14.

(54) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐκ τῶν δύο καὶ ἐποχῆς τοῦ ἰη' αἰῶνος.

«Καθρέπτης γυναικῶν, ἐν ᾧ φαίνονται γραφικῶς αἱ ἐν τῇ Παλαιᾷ Γραφῇ περιεχόμεναι σποράδῃ ἱστορίαι κακῶν τε καὶ καλῶν γυναικῶν, συντεθεῖσαι μὲν καὶ στιχοῦρηθῆσαι παρὰ Κωνσταντίνου Δακπόντε, τοῦ μετονομασθέντος Καισαρίου τοῦ ἐκ νήσου Σκοπέλων, προσφωνηθεῖσαι δὲ τῇ ἐκλαμπροτάτῃ, καὶ εὐσεβεστάτῃ Δόμνῃ πάσης Μολδοβλαχίας, κυρία κυρία Ἑλένη Μαυροκορδάτη. 2)»

Ὁ πρῶτος τόμος περιέχει 14,858 στίχους· ὁ δεῦτερος 15,856 Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου τόμου ἐσημείωσεν ὁ συγγραφεὺς τὰ ἀκόλουθα. «Τὸν ὅποιον (τόμον) ὅστις ἀγα-

περιέχονται καὶ ἐν ἑτέρῳ χειρογράφῳ ἀνακρινωθέντι ὑπὸ Χ. Φιλητᾶ ἐν Πανδώρα τομ. II'. 1858. σ. 558.

1) Ἡ εἰς ἀμφοτέρους τοὺς λόγους· τούτους ἐρμηνεῖα ἀνήκει εἰς Νικήταν μητροπ. Σερρών. Πρὸλ. ἀνωτ. σ. 41 χειρ. Α—6

2) Κατὰ Ζαβίραν (N Ἑλλ σ 392) καὶ Α. Βρετόν (Νεοελ. Φιλ. I, σ. 85) ἐξεδόθη τῆ 1766 ἐν Λειψίᾳ, κατὰ δὲ τὸν κ. Σάβαν (Νεολ. Φιλ. σ. 503) ἐν Βενετίᾳ.

πήσει και αντιγράψει, ἃς τὸν ξαναδιαβάση μαζὶ μὲ ἕναν ἄλλον ἄνθρωπον ὄλον μὲ τοῦτο τὸ πρωτότυπον· και ἃς μετρήσῃ τοὺς στίχους ἕνα πρὸς ἕνα ἐπιμελῶς· και ἃς διορθώσῃ τὰ λάθη, κἄν τε συλλαβῆ, κἄν τε λέξεις, κἄν τε ὀλόκληρος στίχος εἶναι, ὅτι ὡς ἄνθρωπος· ἀνάγκη νὰ λανθασθῆ, ὅτι ἀλάθητος εἰς μόνος ὁ Θεός· ἀλλέως μὴ κάμη, διὰ νὰ μὴ φληρθοῦν οἱ παρόντες· ἱεροὶ λόγοι, καθὼς διερθάρησαν πολλὰ βιβλία ἀπὸ τοὺς ἀχρεῖους αντιγραφεῖς, και αὐτὸς κριματισθῆ, πέρνωντας ὀργὴν ἀντὶς εὐχὴν, και κατάραν ἀντὶς εὐλογίαν παρὰ τοῦ ἁγίου Θεοῦ, εἰς τοῦ ὁποῖου τὸ φοβερὸν ὄνομα τὸν ὀρκίζω· και ἃς αντιγράψῃ και τὸ παρὸν ἐπιτίμιον εἰς τὸ τέλος, και ἐδώ. Ἡ δὲ χάρις, και τὸ ἔλεος τοῦ πολυελέου Θεοῦ εἴη και μετὰ τῶν αντιγραφόντων, και μετὰ τῶν ἀναγινωσκόντων, και ἀκουόντων, και μετὰ πάντων πάντοτε τῶν πιστῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἀμήν.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ ἐν Βενετίᾳ κ. Κ. Τριανταφύλλου.

B—15.

(55) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς ἀρχῶν τοῦ παρὸντος αἰῶνος.

«Δοξαστικὰ τοῦ ἱσπερινου ἀποστίγου τε και αἰῶν τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ τῶν τε δεσποτικῶν και θεομητορικῶν ἑορτῶν και ἑορταζομένων ἁγίων, ἅτινα συνετέθησαν ἐκκλησιαστικῶς παρὰ τοῦ μουσικολογιατάτου διδασκάλου, Λαμπαδαρίου, τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, κὺρ Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου, δι' ἰδίαν και κοινήν ὠφέλειαν.»

B—16.

(56) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ ἡ' αἰῶνος.

Φύλλ. 4^α—4^α. «Ἐρμηνεῖα πῶς γίνεται ἡ περιλήψις» μετὰ τινῶν ἐτέρων σημειώσεων, εἰς τὸ τέλος τῶν ὁποῖων ἀναγινώσκονται τὰ ἀκόλουθα «1792 Δεκεμβρίου 23.

Ἰωακείμ μοναχὸς Κρήτης, παίζων ταῦτα γέγραφε· και εἰ μὲν οὐκ ἀληθῆ λέγει, ἔξεστι παίζειν τὰ παίγνια.»

Ἔπονται τρία φύλλα κενά.

Φύλλ. 8—88. Ἀνωμόμου γεωμετρία διηρημένη εἰς 16' βιβλία και συνοδευόμενα ὑπὸ τεσσάρων πινάκων εἰς φύλλον. Εἰς τὸ τέλος αὐτῆς ἀναγινώσκεται ἡ ἐξῆς σημείωσις τοῦ αντιγραφῆως. «Διὰ χειρὸς Γρηγορίου ἐν ἱερομονάχοις τοῦ ἐκ τῆς Ρεθιμνου τῆς Κρήτης, τοῦ και Περδικάκη, και Ἀργυρουπόλεως· εἶτα χειροτονηθέντος, ὅστις και ἐδιδάχθη, και ἐδίδαξεν· ὁ δὲ ἀναγινώσκων μνείαν αὐτοῦ ἐμοῦ ποιεῖτο πρὸς τὸν Κύριον.»

Φύλλ. 89—116. «Θεωρήματα ἐκ τοῦ Ἀρχιμ. ἡδους. Ἐκ τῆς λατινίδος φωνῆς μεταφρασθέντα ὑπὸ Δωροθέου Πρωτοῦ Χίου.»

Φύλλ. 117—123. Ἐπίπεδος τριγωνομετρία ἀνωμόμου.

Φύλλ. 124—179. «Κωνικῶν τόμων σύνοψις» ἀνωμόμου, μετὰ ἐξ πινάκων ἐν τῷ τέλει.

Φύλλ. 180—186 περιέχουσι τὰς ἐξῆς διατριβάς.

α) «Τοῦ ὑπερτίμου ἐν φιλοσόφοις κὺρ Μιχαήλ τοῦ Ψελλοῦ λύσις περὶ τοῦ τίς ὁ παράδεισος και τί τὸ τῆς ζωῆς ξύλον, και τί τὸ τῆς γνώσεως.»

β) «Τοῦ αὐτοῦ ἐξήγησις περὶ τῶν προθέσεων εἰς τὴν ἐξ οὐ, και δι' οὐ, και ἐν ᾧ.»

γ) «Τοῦ αὐτοῦ λύσις εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ μεγάλου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου τὸ λέγον ὁ τοῦ πατρὸς ὄρος, και λόγος· τί ἄρα σημαίνει ὄρος, και τί λόγος;»

δ) «Τοῦ αὐτοῦ ὀμιλία διασαφητικὴ εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ ἐπιταφίου οὐ περὶ ὁ μέγας ἐν θεολογίᾳ Γρηγόριος λέγει ἐπ' οὐδενὸς οὐν τῶν ἀπάντων οὐκ ἔστιν ἐφ' ὅτω τὸ οὐχὶ τῶν ἀπάντων.»

B—17.

(57) Εἰς 4^{ον}, μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ ἡ' αἰῶνος.

Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρου, «Στοιχεῖα τῆς

μεταρυσική; ἐν τέσσαρα βιβλίοις, ἐπιτεταμημένα καὶ εὐλεθόδως ἐκτιθεμένα. 1)»

Ἐδωρήθη παρὰ τῆς ἐν Σμύρῃ Ἑκκλ. τῆς ἁγ. Φωτεινῆς.

B—18.

(58) Εἰς 8^{ον} ἐκ φύλλων 10 καὶ ἐποχῆς τοῦ 15^{ου} αἰῶνος.

«Παράκλησις πρὸς τὸν ἅγιον ἱερομάρτυρα Χρῆλαμπε»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Γεωργίου Ἐαρινεῦ.

B—19.

(59) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ 14^{ου} αἰῶνος.

«Μεταρυσική Ἀντωνίου Γενουανοῦ τοῦ ἐκλεκτικοῦ φιλοσόφου, μεταφρασθεῖσα εἰς τὴν ἑλληνίδα διάλεκτον ἀπὸ τῆς λατινίδος παρὰ Εὐγενείου διακόνου Βούλγαρι 1754. *)»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Μ. Π. Κοσονῆ ἀνήκε δὲ πρότερον τῷ πρώτῳ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς διδασκάλῳ Ἱεροθέῳ τῷ Δενδρινῷ.

B—20.

(60) Εἰς 8^{ον}, ἐκ φύλλων 320 καὶ ἐποχῆς τοῦ 14^{ου} αἰῶνος.

«[Συλλογὴ ἐξηγήσε]ων διαφόρων ἁγίων εἰς τὸν μακαριώτατον [καὶ καρτερικώτατον] Ἰωβ, συντεθεισα παρὰ τοῦ ἱερωτάτου [μητροπολίτου Ἡρακλείας κυρίου] Νικήτα τοῦ Σερρών. 3)»

Ἐπὶ τοῦ πρώτου τῶν φύλλων, ἄτινα προ-

1) Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ τῷ 1805.

2) Ἐξεδόθη ἐν Βιέννῃ τῷ 1806. Βλ. Α. Ρε- τοῦ, Νεοελλ. Φιλ. II, σ. 138 ἀριθ. 393.—Κ. Σάθζ, Νεοελλ. Φιλ. σ. 574.—Τῆς μεταφράσεως ταύτης ἀντίγραφον ἐσώζετο καὶ παρὰ τῷ Γ. Ζαβίρζ, Νέα Ἑλλ. σ. 295. Ὑπάρχει δὲ νῦν τοιοῦτον καὶ ἐν Π. Φωκαίᾳ. Ὅρα ἐκθέσεως σ. 8 χειρ. 9.

3) Πρὸβ. ἀνωτ. σ. 27. χειρ. Α—34.

σέθηκεν ὁ βιβλιοδότης, τοῦ τεύχου; ὑπάρχουσιν αἱ ἐξῆς σημειώσεις ἐν γραφῇ τοῦ 14^{ου} αἰῶνος.

«Τοῦ κατὰ τὴν μεγαλόπολιν Σμύρην περικλύτου κοινου Φροντιστηρίου. 1) Σειρὰ τῶν ἁγίων Πατέρων εἰς τὴν βίβλον τοῦ πολύτλα Ἰωβ, συλλεχθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Νικήτα τοῦ Σερρών βιβλίον τῶν ἐπισημειώσεων καὶ ἀναγκασιότατον.» Ἐν δὲ τῷ ἐπομένῳ ἀναμνησκεται τὸ ἐξῆς εἰς τὴν βίβλον ἐπιγράμμα.

Ὡ βιβλος χρυσή, ἣν χρόνος πανδαμίων κατηνώσεν, τρύφος ὡς περ τι μάτην. Εἰπερ Κυρίου τὰ ῥήματ' ἐστι μέλι, ὡς ψάλλει Δαυὶδ, καὶ μάλλον ὑπὲρ μέλι, ἔμοι γε ταῦτα πῶς οὐκ ἂν ὑπὲρ μέλι; Εἰ δὲ κηρίον τὰ κρίματα Κυρίου Δαυὶδὸς φησὶ, μάλλον δ' ὑπὲρ κηρίον, καὶ τίνα πλέον ἂν εὐροίμι κρίματων τῶν ἐν τῇ βίβλῳ τῇ χρυσῇ τῇ δε πάντων γλυκίω θ' ὑπὲρ μέλι σὺν καὶ κηρίον; ἵνα δ' εἶπω τὸ μεῖζον, καὶ παναγίον.

B—21.

(61) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ 14^{ου} αἰῶνος.

Α'. «*Morborum internorum, nec non externorum curationes, utriusque morborum generi remedia in suas quaeque classes digesta, eruditionibus quam plurimis, et auctorum instructionibus condita*» ὑπὸ *Paulus Andreas Larenti.*

Β'. «*Delli straordinari effetti del Muschio nelle malattie convulsive dal Dr. Wall.*» Ἀντεγράφη «*dalle Transazioni Filosofiche no 474. an. 1744. arabic. 18. no 1.*»

Γ'. «*De frigidorum in febribus usus.* v. *Mantissa Nicolai Cyrilli Neapolitani ad societate Londinensem scripta.*»

Δ'. «*Index remediorum et rerum notabilium*»

1) Ἐννοεῖται ἡ Εὐαγγελικὴ Σχολή.

λογιωτάτου καὶ σοφωτάτου Κορυδαλέως κυρίου Θεοφίλου μητροπολίτου Ἀθηνῶν. 1)»
Ἐδωρήθη παρὰ τῆς ἐν Σμύρῃ Ἐκκλ. τῆς ἀγ. Φωτεινῆς.

B—27.

(67) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐκ φύλλων 63 καὶ ἔποχῆς τοῦ ἰθ' αἰῶνος.

Περιέχει δὲ πρῶτον Πρόκλου τοῦ Κωνσταντινουπόλεως λόγους; (β' 2), δεύτερον «λόγον κατὰ τοῦ λατινόφρονος Νεοφύτου τοῦ Ροδινοῦ Νικηφόρου τοῦ Πριγγιλέως 3)» καὶ τελευταῖον τοῦ αὐτοῦ ἴσως «εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ Γεώργιον μικρὸν ἐγκώμιον.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ ἐν Σμύρῃ Ἑλλ. Νοσοκομείου.

B—28.

(68) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἔποχῆς τοῦ ἰθ' αἰῶνος.

«Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ περὶ τῶν καθ' ἑαυτὸν ἔπη, δι' ὧν παροξύνει λεληθότα ἡμᾶς πρὸς τὸν ἐν Χριστῷ βίον» μετὰ σχολικῶν τιμῶν σημειώσεων.

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Θεμιστ. Βατίδου.

B—29.

(69) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἔποχῆς τοῦ ἰθ' αἰῶνος.

1 «Τέχνη ῥητορική» Εἰς τὸ τέλος αὐτῆς «Ἀπεγράφθη ἡ παρούσα ῥητορική παρ' ἐ-

1) Πρὸβλ. ἄνωτ. σ. 12. χειρ. Α—11. σ. 30 χειρ. Β—2.

2) Βλ. *Fabr. Bibl. Gr. VIII*, σ. 601—604.

3) Ὁ ἀνὴρ οὗτος δὲν εἶναι γνωστός· ὡς συγγραφεύς. Ὁ ἐν Ἀθήναις κ. Σοφοκλῆς Κ. Οἰκονόμου πᾶν φιλαγάθως εὐηρεστήθη νὰ μοι κοινοποιήσῃ τὴν ἐπομένην σημείωσιν γεγραμμένην μὲν ἐπὶ τινος χειρογράφου τῆς ἐν Μόσχᾳ Βιβλιοθήκης, ἐκδοδομένην δὲ ὑπὸ *Mauthaci* ἐν τοῖς ποικίλοις αὐτοῦ ἑλληνικοῖς· σ. 260. «Ἦλθεν ἐξ

μοῦ Μακαρίου Σκορδίλη τοῦ Κρητός, 1) ἐν ἔτει σωτηρίῳ αψνδ' ἐν μηνὶ φεβρουαρίου ἐκ κατὰ τὴν ἀ τρίτην τῆς τεσσαρακοστῆς.»

2) «Εὐχὴ τοῦ χροσορρήμονος Ἰωάννου, ἐν τῷ μέλλειν ἀναγινώσκειν, ἢ ἀναγινώσκοντος ἑτέρου ἀκροᾶσθαι.»

3) «Εὐχὴ β' τοῦ Χρυσοστόμου.»

Ἐν ἀρχῇ τοῦ τεύχους, ἐν ἑκτῷ φύλλῳ; ὑπάρχουσιν ἀνώνωμοί τινες σημειώσεις «εἰς τὰ β.βλῖα τῶν τοπικῶν τῆς λογικῆς διηρημέναι εἰς κεφάλαια τέσσαρα.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Θωμᾶ Τιμαγέτους.

B—30.

(70) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἔποχῆς τῶν πρώτων ἑτῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος.

Βιβλίον ἐκκλησιαστικῆς μευτικῆς Πέτρου Λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου. Ἐν τέλει αὐτοῦ ἀναγινώσκειται ἡ σημείωσις. «Τοῦτο τὸ εἰρημολόγιον ἐξήγηθη μὲν παρὰ Γρηγορίου πρωτοψάλτου, ἀνεγράφθη δὲ παρ' ἐμοῦ τοῦ Χατζῆ Καισαρέως τῷ αὐτῷ ἔτει ἐν μηνὶ ματίῳ.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ ἐν Σμύρῃ Ἑλλ. Νοσοκομείου.

B—31.

(71) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἔποχῆς τοῦ ἰθ' αἰῶνος.

Θεματογραφία.

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ Ἑλλ. Νοσοκομείου.

Ἰωαννίνων Νικηφόρος τις Πριγγιλέως τὸ ἐπίκλητον, ἀθηναῖος καὶ αὐτός, ὃς ἤρξατο περιάξειν ἡμᾶς προβλήματα τισιν ἐκ τῶν τοῦ Κουροσίλου, τοῦ Κερκυραίου, μαθητῶν, προβληθεῖται εἰς Ἰωάννινα πρὸς ἂ ἐγγράφητο ἡ ἐπιστολὴ καὶ τὸν προβαλλόμενον εἰς σιγὴν ἐλάσασα. Διὰ ταύτας ἀπήντησεν ὁ Νεκτάριος τῷ Πριγγιλεῖ Νικηφόρῳ ἐν Ἀθήναις.»

1) Βλ. Σάβα, Νεολλ. Φιλολ. σ. 643.

2) Πρὸβλ. ἄνωτ. σ. 12 χειρ. Α—12.

B—32.

(72) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ ἰη' αἰ-
ῶνος.

Θεοφίλου Κορυθαλέως ἐρμηνεία τῆς πε-
ρὶ ψυχῆς πραγματείας τοῦ Ἀριστοτέλους.
Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Κ. Τριαντα-
φύλλη.

B—33.

(73) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ ἰη' αἰ-
ῶνος

Θεοφίλου Κορυθαλέως, ἐκθεσις συνοπτικῆ
τῆς ὅλης συλλογιστικῆς πραγματείας τοῦ
Ἀριστοτέλους. 1)

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Εὐαγ. Γερογιαν-
νοπούλου.

B—34.

(74) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ ἰη' αἰ-
ῶνος.

Περιέχει διαφόρους εὐχὰς καὶ ἐξορκισμούς·
καλεῖται δὲ κοινῶς *Σολομονική*. Εἰς τὸ
τέλος αὐτῆς ἀναγ. «αψοδ' ἀπριλίου ἰη', χῆρ
εὐτελοῦς Θεωδώρου ἱερέως.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Χ. Δ. Χαμουδο-
πούλου.

B—35.

(75) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ιζ' αἰῶνος.

Ὁρολόγιον τὸ μέγα ? Ἐλλειπές.

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ ἐν Σμύρνῃ Ἑλλ. Νο
σοκομείου.

B—36.

(67) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ ἰη' αἰ-
ῶνος.

«Θεσοκάριον ὠραιότατον καὶ χαρμόσου-
νον εἰς ψυχικὴν εὐφροσύνην τῶν μελωδοῦν-
των.»

1) Περὶ λ. ἀνωτ. σ. 38 γ. B—26.

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Α. Σταματιάδου.

B—37.

(77) Εἰς 4^{ον} μ. κρὸν, ἐποχῆς τοῦ ἰη' αἰ-
ῶνος.

«Ἀπόκρισις μικρὰ τις τοῦ μεγάλου σκευ-
οφύλλκος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας κῦρ
Μπαλασίου, πρὸς τοὺς ἐρωτήσαντας ποῦ
δεῖ τίθεσθαι τὴν μερίδα τῆς Παναγίας ἐν τῇ
ἱερᾷ προσκομιτῇ.»

Ἐπονται πολλαὶ καὶ διάφοροι θεολογικαὶ
σημειώσεις.

Ἐδωρήθη παρὰ τῆς ἐν Σμύρνῃ Ἐκκλησί-
ας τῆς ἀγ. Φωτεινῆς.

B—38.

(78) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς ἀρχῶν τοῦ
ἰη' αἰῶνος.

Ἑλληνικὴ μετάφρασις τῶν εἰσηγήσε-
ων τοῦ Ἰουστινιανοῦ (*Institutiones Iustini-
niani*). Ἐλλείπει ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος αὐ-
τῶν.

Ἐδωρήθη παρὰ τῆς ἐν Σμύρνῃ Ἐκκλ.
τῆς ἀγ. Φωτεινῆς.

B—39.

(79) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ ἰη' αἰ-
ῶνος.

«Γραμματικὴ Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ τῶν
εἰς δ' τὸ τέταρτον καὶ εἰς τοῦτο ἐξήγησις
κατ' ἐκλογὴν τῆς τοῦ Νεοφύτου διὰ χειρὸς
Μαξίμου ἐν ἔτει αψπβ' ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει Ἰ-
ερουσαλήμ.»

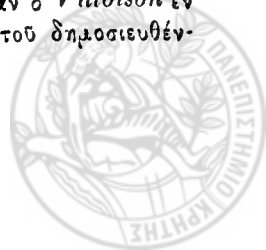
Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Θωμᾶ Τιμαγένους.

B—40.

(80) Εἰς 4^{ον} μικρὸν ἐποχῆς τοῦ ιζ' αἰ-
ῶνος.

1) Παύλου τοῦ Ξηροποταμηνοῦ 1) κανό-

1) Τούτου ποιεῖται μνηεῖον ὁ *Villoison* ἐν
τῷ εἰς Ἄθω ὁδοιπορικῷ αὐτοῦ δημοσιευθέν-

νες εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς παγκοσμίου ὁ ψώσεως τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ.

2) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Παύλου τοῦ Ξηροποταμινοῦ, κανόνες ἐκτόπηχοι, εἰς τοὺς ἁγίους ἐνδοξοὺς μεγαλομάρτυρας τοῦ Χριστοῦ τεσσαράκοντα, ψαλλόμενοι ἐν τῷ σάββασι, κατὰ τὴν σεβασμίαν βασιλικὴν τε καὶ πατοιαρχικὴν μονὴν τοῦ Ξηροποτάμου, τὴν οὖσαν ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθω-νος.»

3) «Μεγακλυνάριον εἰς τοὺς ἁγίους μεγαλομάρτυρας τεσσαράκοντα, ψαλλόμενον ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ Ξηροποτάμου πρὸς τὸ «τὴν τιμιωτέραν.»

4) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Παύλου τοῦ Ξηροποταμινοῦ, λόγος πανηγυρικὸς ἐξομνῶν τὰ τῆς Θεοτόκου, ἐν ναφῷ τῷ Νομικῷ, ἅγια εἰσόδια.»

Εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ ἀναγινώσκεται ἡ ἐπομένη ἐπίκλισις.

«Τὴν ἔμψυχον βιβλίον σὲ τοῦ ζῶντος λόγου, τὴν τῶν ἀύλων ἀτεχνῶς ἀνωτέραν, τὴν τῶν φυσικῶν αἰτιῶν ὑπερτέραν, καὶ συλλογισμῶν τεχνικῶν ἄλλοτρῴν, καὶ γραμματιστοῦ δεξιᾶς ἐλευθεράν, ἣν αὐτὸς ἐσφράγισεν ὁ κλείσας πάλαι τὸ πυξίον, τὴν πλάκα, τὸν θεῖον τόμον, ἐν ᾧ θεοβράβεutos ἐγράφη τόκος, τῆς κτίσεως τὸ θαῦμα τῆς νοουμένης τῆς φύσεως τὸ σφίγμα τῆς παρειμένης, τὴν ἐκ βρέβους ἄμεμπτον ὡς ὑπὲρ φύσιν, τὴν εἰς φάσιν ἄληπτον ὡς ὑπὲρ λόγον, τὴν Μαριάμ τὸ χάριμα τῆς σωτηρίας, παροῦσαν εὐρῶν μυστικῶς τῷ βιβλίῳ, σκιρτῶ καθαρῶς καὶ πλατύνω τὸ στόμα πανηγυρικῶς εὐτρεπίζων τὸν λόγον, ἀλλ' ὡς τεκοῦσα τὸν Θεάνθρωπον Λόγον καὶ παρθένος μείνασα τοῦ γένους χάριν,

τι ἐν τῇ τοῦ Miller καὶ Aubenas, *Revue de bibliographie analytique*. Τομ. V, Paris, 1844. σ. 936. «A Xeropotami, ainsi nommé, disent-ils, parce que leur saint Paule avait été fait eunuque, les moines furent très négligens à me recevoir.»

ΚΑΤΑΛΟΓ. ΧΕΙΡΟΓ.

ἀνοιξὸν ἡμῖν τῆς ψυχῆς τὸ βιβλίον, καὶ τὴν χάριν ἐγγράψον αὐτῷ τοῦ Λόγου, σὺ δ' ἐξαναστάς καὶ πλατύνας τὸ στόμα, καὶ τὴν λαλοῦσαν εὐτρεπίσας ἑλκίδα, τῆς σῆς λαλιᾶς, ἀντὶ λαίφους ἡρμένης, 4) τὴν τοῦ λόγου θάλατταν εὐλόγει θύτα.»

5) «Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ» ἀντιγραφεῖται κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος.

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ ἐν Σμύρνῃ Ἑλλ. Νοσοκομείου.

B—44.

(81) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ 1^{ου} αἰῶνος.

Ἄνωνύμου τέχνη ῥητορικῆ.

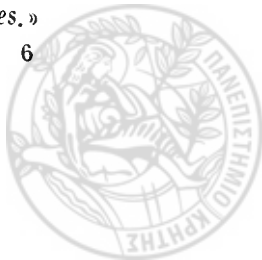
B—42.

(82) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐκ φύλλων 180 καὶ ἐποχῆς τοῦ 1^{ου} αἰῶνος.

Προηγούνται φιλολογικαὶ τινες σημειώσεις.

Φύλλ. 8—75. «Γραμματικὴ ἐπιστήμη ἥτοι, θέσεις γραμματικαὶ πληρέσταται με-

4) Ἴδου τί λέγει ὁ Ἰησοῦιτης **Bracconnier**, (ἐν τῇ περιγραφῇ τῶν μοναστηρίων τοῦ Ἄθω, δημοσιευθεῖσα ἐκ χειρογράφου τῷ 1843 ἐν τῇ *Revue de Bibliographie*. τομ. IV. σ. 953), περὶ τῆς ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ξηροποτάμου ἐκκλησίας πρὸς τιμὴν τῶν τεσσαράκοντα μαρτύρων. «*J' ai cru devoir donner à ce monastère le nom des Quarante Martyrs, parce que c'est sous ce titre que l'église est consacrée, au lieu que le nom de Xeropotami qu' on lui donne dans le pays, signifiant un torrent, ne sert autre chose qu' à donner à entendre que le gros ruisseau qui coule là près, tarit en été, surtout quand la sécheresse est grande. Le monastère l'emporte sur les médiocres. L'église est belle et d' un goût moderne, elle est comparable à celle des Archanges.*»

θόδῳ διαλεκτικῇ ὑποστρωθεῖται, καὶ εἰς διάλεξιν προτιθεῖται, ἐκ τῆς τέχνης θεωρητικῆς τε καὶ πρακτικῆς Ἰλαρίωνος Κυγάλα τοῦ Κυπρίου, ἱεροδιδασκάλου καὶ ἱεροκήρυκος. 1)»

Φύλλ. 76—78. «Αἱ ἐμπακταὶ τῶν ἐβ' μηνῶν» μετὰ τινος ὁδηγίας περὶ τῆς εὐρέσεως τοῦ κύκλου τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης· μεθ' ἣν ἔπεται τὸ ἐξῆς σημείωμα, δηλοῦν καὶ τὴν χρονολογίαν (1674) τοῦ χειρογράφου «Ἐάν δὲν θυμῆσαι πόσον ἔτος περιπατοῦμεν νέον εὐγάλε τὸ παλαιὸν, εἰρή καὶ ὄσα μένουσιν τόσον περιπατοῦμεν· πρόσθεσ εἰς τὸ νέον ὅπου ἔχει εἰρή καὶ ὄσα γίνουσι αὐτοῦ περιπατοῦμεν· θετέον λέγομεν τὸν ἐνεστώτα χρόνον ἔχομεν νέον ἀχρὸδ' καὶ θέλομεν νὰ ἴδοῦμεν πόσον παλαιὸν ἔτος ἔχομεν καὶ προσθένομεν εἰς τὸ νέον ἔτος, ἔχουσι εἰς τὸ ἀχρὸδ' ταῖς εἰρή καὶ γίνονται Ἰρπὲ' καὶ τόσον τρέχομεν παλαιόν. Ὅμοιως πάλιν θέλομεν νὰ εὐρομεν τὸ νέον καὶ εὐγάζομεν ἀπὸ ταῖς Ἰρπὲ' ταῖς εἰρή καὶ μένουσιν ἀχρὸδ' καὶ τόσον ἔχομεν νέον.»

Φύλλ. 79—81. Γραμματικαὶ τινὲς σημειώσεις, μεθ' ἧς ἔπονται πέντε φύλλα κενά.

Φύλλ. 87—151. «Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου καὶ πασιῶν τῶν ἐπιστημῶν διδασκάλου καὶ μεγάλου ρήτορος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἱατροῦ τε ἀρίστου, κυρίου Ἀλεξάνδρου, τοῦ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, περὶ γραμματικῆς συντάξεως κατὰ τὰ ὁκτώ μέρη τοῦ λόγου. 2)»

Φύλλ. 152—162α. «Κυροῦ Γεωργίου

1) Τῆς γραμματικῆς ταύτης ἀντίγραφος σώζονται ἐν μὲν ἐν τῇ πατριαρχικῇ Βιβλιοθήκῃ τῶν Ἱεροσολύμων (βλ. Δημητρ. προσθ. σ. 46), ἕτερον δὲ παρὰ τῆ ἐν Ἀθήναις Π. Λάμπρου περιγραφέν ὑπὸ Χ. Φιλιτᾶ ἐν τῇ «Πανόρα» τοῦ 1858 (τομ. Η'. σ. 550) ὡς καὶ ἕτερον ἐν Κ. πόλει βλ. Σάθα, Μεσ. Βιβλ. ἀ. σ. 307.) Μέννηται δὲ ταύτης ὅτι Μαλέτιος ὁ Ἀθηναῖος (ἐκκλ. ἱστορ. Γ'. σ. 473)· καὶ Προκόπιος (Fab. B.G. τομ. 9. σ. 780)· καὶ Ζαβίρας (Νέα Ἑλλ. σ. 312).

2) Ἐδημοσιεύθη τῷ 1745 ἐν Βενετίᾳ. Περὶ ἑτέρων αὐτῆς ἀντιγράφων ὄρα ἐκθ. τῶν ἐν Φωκαίᾳ χειρογράφων. σ. 6.

τοῦ Ζηγαδηνοῦ, περὶ τῶν ἐπτὰ φωνηέντων, ποῦ δασύνονται, καὶ ποῦ φιλοῦνται, καὶ περὶ ἀντιτίχων· τινὲς δὲ λέγουσιν ὅτι τοῦ Πτωχοπροδρόμου κῆρ Θεοδώρου ὑπάρχουσιν, οὐ καὶ μᾶλλον, ὡς οἶμαι, ἀληθεύουσι. 1)»

Φύλλ. 162α—163 β. «Κανὼν περὶ ἀπιστοίχων Θεοδορίτου (sic) Πτωχοπροδρόμου κατὰ ἀλφάβητον 2)»

Φύλλ. 163β—168α Κανόνες δύο «περὶ ἀντιτίχων κατὰ ἀλφάβητον» πῖνγμα Μαζιμου μοναχοῦ τοῦ Μιζαρι. 3)»

Φύλλ. 168γ—170α. «Περὶ συντάξεως Δαμασκηνοῦ πρεσβυτέρου.» Εἰς τὸ τέλος τοῦ πονηματίου τούτου ὑπάρχει τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα.

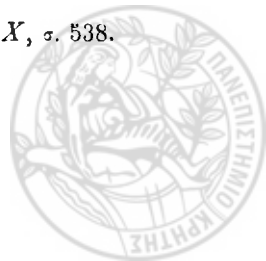
«Ὁρῶσε τάς, καὶ δειλιῶ τὴν θῆαν
καὶ καρδιοστάλκτον, δάκρυον χέω.
Χρέος τὸ κοινόφλητον, εἰς νοῦν λαμβάνων
πῶς οὐν μέλλω διελθεῖν, πέρασ βαθεῖαι τοι-
οῦτοι;

Αἶ, αἶ θάνατε, τίς δύναται φυγεῖν σε,
πολυμέριμνε, μοναστῶν, καὶ μιγάδιω,
νέων ὁ πλάνος, καὶ γηρεῶν ἐμπαίκτη.
Ἦ πόσους ἐξηπάτησεν ὁ μάταιος βίος,

1) Ἐξ ἑλληποῦς χειρογράφου ἀνυρεθέντος ἐν Ἀθῆναις ἐδημοσιεύθη ὡς ἀνώνομον τῷ 1874 ὑπὸ τοῦ κ. Em. Miller ἐν τῷ *Annuaire de l'association* κτλ. Τῷ ἐπομένῳ ὅτι ἐτεῖ ἀνεκοινωνετὰς διασωρὰς τοῦ ἐντελοῦς, τούτου ἀντιγράφου, τῷ ἐκδότῃ, ὅστις ἔτιχε τὴν καλωσύνην νὰ δημοσιεύσῃ τὸ ἔργον μου μετὰ τινων παρατηρήσεων ἐν τῷ τοῦ 1876 *Annuaire* ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «*Notice et collation d' un manuscrit de la bibliothèque de Smyrne contenant des lexiques grecs par A. Pappadopoulos avec les observations de m. Miller.*» Ἐν τῇ σημειώσει μου ταῦτα πραγματεύομαι καὶ περὶ τοῦ συγγραφέως τοῦ συγγράμματος τούτου. Σημειούσθω δὲ ὅτι ἀντίγραφον αὐτοῦ σώζεται καὶ ἐν τῇ ἐν Κ. πόλει Βιβλιοθ. τοῦ Π. Τάφου (βλ. Σάθα Μεσ. Βιβλ. ἀ. σ. 307) ὡς καὶ ἐν Ἀλεξάνδρειᾳ, ὅπου ἐξεδόθη ἐν τῷ ἐκεῖ ἐκδόδομένῳ περιοδικῷ «Κέκρωψ.»

2) Ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ *Annuaire* τοῦ 1876. σ. 431—4

3) βλ. *Fabr. Bibl. Gr. X*, σ. 538.

9) «Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, ἀρχιεπισκόπου Καισαρίας Καππαδοκίας, πρὸς τοὺς νέους ὅπως ἀνέκτων ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγος παραίνεσις.» μετὰ διαφόρων σημειώσεων.

40) «Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία δεκάτη τετάρτη κατὰ τῶν μεθούτων.»

41) «Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ, καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσω.»

42) «Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸ, πρόσχευσαυτῶ.»

43) Τοῦ αὐτοῦ λόγος· ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ἐλλείπει.

44) Ἴσοκράτους «πρὸς Νικοκλέα, περὶ βασιλείας,» μετὰ σχολικῶν σημειώσεων.

45) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς Εὐαγόραν ἐγκώμιον.»

46) «Τοῦ αὐτοῦ λόγος Πλαταϊκός.»

47) Τοῦ αὐτοῦ «Νικοκλῆς ἢ Συρμαχικός.»

48) «Ἴσοκράτους, Βούσιρις.»

49) Τοῦ αὐτοῦ «κατὰ τῶν σοφιστῶν.»

20) «Λόγος Ἴσοκράτους πρὸς Φίλιππον.»

24) «Ἐπιστολαὶ παρὰ Δανιὴλ Πατρίου μαναχοῦ.»

22) Χρυσάνθου ἐπιστολὴ πρὸς Δανιὴλ.

23) «Θέματα παρὰ Δανιὴλ Πατρίου μαναχοῦ.»

B—49.

(89) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος.

1) «Διήγησις πάνυ ὠραία καὶ ψυχοφελῆς περὶ τῆς ἀποκαλύψεως τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου, ὅταν ἐπῆγεν εἰς τὸν ἄδην καὶ εἶδε τὰς κολάσεις, καθὼς ὁ ἱερός Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης μαρτυρεῖ καὶ Κοσμάς ὁ ποιητής.»

2) Εὐχὴ εἰς τὴν Παναγίαν. Προηγοῦνται τὰ ἐξῆς. «Αὕτη ἡ εὐχὴ εὑρέθη εἰς τὴν Γεσημανῆ ἀπάνω εἰς τὸν τάφον τῆς Παναγίας· ὅποιος τὴν διαβάσει μετ' εὐλάβειαν ταχυὸν καὶ βράδυν ποτὲ κακὸν δὲν παθαίνει οὔτε

καμμίαν βλάβην ἢ ζημίαν εἰς τὸ ὀσπῆτιον τοῦ ἀκόμα ἔχει καὶ ἄλλην χάριν ἐκείνος ὅπου τὴν διαβάσει κάθε ἡμέραν θέλει ἰδεῖ τὴν Παναγίαν» πρὸ τριῶν ἡμερῶν πρὶν τοῦ θανάτου τοῦ ἔχει καὶ ἄλλην χάριν, εἰς ὅποιον ἀσθενῆ καὶ ἄρρωστον ἀπὸ παροξυσμῶν ἰατροῦται. Λοιπὸν ὅποιος πιστεύει χωρὶς δισταγμῶν ὅτι καλὸν ἔθελεν ζητήσαι ἀπὸ τῆς Παναγίας καὶ ἔχει εὐλάβειαν πρὸς αὐτὴν τὸ λαμβάνει ἀναμφιβόλως.»

3) «Εὐχὴ εἰς ὅλων τῶν ἀγίων λίαν ὠφέλιμος εἰς πάσιν νόσον καὶ ἀσθένειαν καὶ ἐπήρειαν σατανικὴν.»

4) Ἐπιστολὴ, ἧς προηγείται ἡ σημείωσις «αὕτη ἡ ἐπιστολὴ ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ γεγραμμένη ἀπάνω εἰς ἓνα λίθον εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως Ἱερουσαλήμ.»

5) «Ἀφορισμὸς τοῦ μακαριωτάτου Πάπα κατὰ τῶν ὅσοι δὲν κινοῦνται κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀμωμήτου πίστεως.»

6) «Ἐτέρα διήγησις τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου ὅταν ἐπῆγεν ὁ δαίμων πρὸς αὐτὸν πάνυ ὠραία καὶ ὠφέλιμος.»

7) «Ἐγκώμιον λεγόμενον εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ γέννησιν.»

8) «Ἐτερον ἐγκώμιον εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνια.»

9) Ἐτερον εἰς τὴν σταύρωσιν τοῦ Χριστοῦ.

10) «Διήγησις πάνυ ὠραία καὶ ψυχοφελῆς εἰς ἐκείνους ὅπου διέλθουν καὶ φοβοῦνται τὰς παγίδας τοῦ διαβόλου.»

41) «Ἐπιτάφιος λόγος εἰς τὸν αἰμνηστον Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως κύρ Γρηγόριον· ἐξεφωνηθὲν εἰς τὴν Ὀδεσσὸν παρὰ τοῦ Οἰκονόμου τοῦ ποτὲ χρηματίσαντος ἐν τῇ Σχολῇ τῆς Σμύρνης.»

42) «Ἱστορία καὶ διήγησις πάνυ ὠραία καὶ θαυμαστὴ τοῦ σοφωτάτου βασιλέως Σολομῶντος διὰ τὸν ἅγιον ναὸν ὅπου ἔκτισεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μετὰ τοὺς δαίμονας καὶ τίνι τρόπῳ ὑπόταξεν ὅλους τοὺς διαβόλους.»

43) «Διήγησις πάνυ ὠραία καὶ ψυχοφελῆς ἐκ τῶν ἀγίων Πατέρων καὶ ἀσχητῶν τῆς ἐρήμου.»

44) «Ἐτέρα διήγησις πάνυ ὠραία καὶ ψυχοφελής ἐκ τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Λιγύπτου.»

45) «Ἐτέρα διήγησις ὠραία τε καὶ ψυχοφελεστάτη ἐκ τῶν ἁγίων Πατέρων.»

46) «Ἐτέρα διήγησις διακτὴ γίνονται τὰ μνημόσυνα καὶ ἡ λειτουργίαι διὰ τοὺς τεθνεώτας.»

47) «Ἐρώτησις πρὸς τὸν ἅγιον Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην περὶ ποία ἁμαρτήματα συγγερῶνται μετὰ τὸν θάνατον διὰ τῶν λειτουργιῶν καὶ μνημοσύνων καὶ ἐλεημοσιῶν.»

48) Κατάλογος τῶν ἐπτὰ θανασίμων ἁμαρτημάτων.

49) «Ἐρώτησις διακτὴ ἀποθαίνουον μερικῶν ἀνθρώπων τὰ παῖδια.»

20) «Ἐτέρα διήγησις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρσοστόμου περὶ παιδῶν ἀγωγῆς.»

21) Στίχοι διδασκαλικοί.

22) «Περὶ τῶν ἐπτὰ θυγατέρων τοῦ διαβόλου.»

23) «Ἐτέρα διήγησις διὰ τὴν δύναμιν τοῦ τιμίου σταυροῦ ὅπου ἐνεργεῖ εἰς καθῆπιστὸν χριστιανόν.»

24) «Ἐτέρα διήγησις τῆς ἁγίας Ἰουστινῆς πάνυ ὠραία καὶ ψυχοφελής.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Διονυσίου Μαρκοπούλου.

B—50.

(90) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ 17^{ου} αἰῶνος.

Ἐκκλησιαστικὴ Μουσική. «Τριώδιον ψυχοφελέστατον σὺν Θεῷ ἁγίῳ, περιέχον δὲ ἅπαντα τὰ στιχηρὰ ἰδιόμελα, ἐπι δὲ καὶ μερικά τε προσόμοια σὺν τοῖς κανόσι αὐτῶν.» Εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ ἀναγινώσκονται τὰ ἐξῆς: «Ἐτελειώθη τὸ παρὸν ψυχοφελές τριώδιον κατ' ἔτος σωτήριον ἀψὲ ἐν μηνί ἀπριλίου κέ τῃ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ πέμπτῃ ἐγράφθη δὲ διὰ χειρὸς κάμου τοῦ ἁμαρτωλοῦ ὑπὲρ ἅπαντας καὶ ἀναξίου Παύλου ἢ καὶ ἰερέως, ἀναλώματι καὶ κτήμα τοῦ χρησιμωτάτου κυρίου Χουρμουζάκη Γουνάρεως τοῦ Καρακώστα· καὶ ὅστις τῶν εὐσεβῶν

(πνευ)ματικῶν ἁματομελωδεῖ ἐνταῦθα εἰς τὴν παρὸν πρόημα παρακαλῶντας εὐχομαι μεμνηθῆναι κάμου τοῦ ἁμαθοῦς συγγραφέως διὰ τὸν Κύριον, καὶ ἔξαι μὲν τὸν μισθὸν ἅμα ὑπὲρ τῆς ὑπὲρ ἀλλήλων συντάξεως καὶ ἀξιοθεσίᾳ μὲν τῆς ἀνεκλαλήτου χαρᾶς αἰεὶ τιμήσῃ ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ ἐν Σμύρῃ Ἑλλ. Νοσοκομείου.

B—51.

(91) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ 15^{ου} αἰῶνος.

Νημοκάνων.

Ἴδου τὸ προσόμιον αὐτοῦ: «Τοῖς ἅπαντα τοῦ εὐρισκομένοις χριστιανόμοις λαοῖς ἱερωμένοις τε καὶ λαϊκοῖς, ἐν Κυρίῳ χαίρειν αἰεὶ Θεσσαυρὸς κεκρυμμένος καὶ πηγὴ ἔσφραγισμένη τίς ὠφέλειαν ἐν ἀμφοτέροις, ὡς φησὶ ἡ θεία Γραφή. Τοῦτο εἰδὼς ἐγὼ ὁ εὐτελής ἡδουλήθην διὰ τὸ βαλεῖν πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου εἰς τὴν τοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ Λόγου μητέρα τὴν πανένδοξον κυρίαν ἡμῶν τὴν ἁγίαν Θεοτόκον, διὰ τῆς ἰκεσίας τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, ὅπως μὴ ἔασαι τὸν Θεσσαυρὸν κεκρυμμένον, οὐδὲ τὴν πηγὴν ἔσφραγισμένην, δηλονότι τὰ τῶν θείων νόμων κεφάλαια, μετενεγκεῖν εἰς λέξιν ἀπλὴν διὰ τοὺς ἀγραμμάτους καὶ ἀμαθεῖς τῶν θείων μαθημάτων· καὶ ποιήσας ἐκλογὴν εἰς πάντας τοὺς ἐγκρίτους καὶ ἀναγκαίους τῶν θείων καὶ ἱερῶν ἀποστόλων κανόνας καὶ τῶν ἁγίων Συνόδων τῶν θεοφόρων πατέρων καὶ ἐτέρων ἁγιωτάτων ἀρχιερέων καὶ τινος νεαρᾶς βασιλείων καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι μετ' ἐπιμελείας συνέγραψαν καὶ ἐντυπῶσαι αὐτοὺς κεφαλαιωδῶς ὑμῖν τοῖς φιλομαθεῖσιν, οὐ κατὰ γλωτταν Ἑλλάδος, ἀλλὰ φράσιν κοινήν. Διὸ μηδαὶς ὑμῶν ἀξιώ, ὅσοι τουτὶ τὸ βιβλίον προθύμως ἀνὰ χεῖρας κατέχειν βούλεσθαι εἰς κατηγορίαν ἐμοὶ τῷ ἐλαχίστῳ καὶ ἀμαθῇ βάλλητε τῷ τὰ κατώως ἔχοντα καὶ ἐν φράσει ἀκριβῆ εὐρισκόμενα διὰ τὴν τῶν πολλῶν ἀμάθειαν, εἰς ἀπλὴν λέξιν βαλεῖν βουληθέντι· οἶδα γὰρ ἀκριβῶς ὡς τινες τῶν πρὸ ἡμῶν καὶ τῶν

χοηματίσαντος Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ καὶ πολυάθλου. 1)»

B—57.

(97) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ἰη αἰῶνος.

α) «Ἐπίγραμμα εἰς τὸν ταφὸν τοῦ ἁγίου Ἡρακλείας κῦρ Γερασίμου. 2)»

β) «Ἐτερον ἠρωελεγειὸν Κωνσταντίνου Ἰουλιανοῦ τοῦ χοηματίσαντος ποστελνίκου ἐν Μολδαβίᾳ. 3)»

γ) «Ἐπιγράμματα ἠρωελεγεῖα Γιάνκου Καμαράση Βυζαντίου, εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἀλεξάνδρου αὐθέντος τῆς Βλαχίας. 4)»

δ) «Τοῦ αὐτοῦ ἐπιτύμβιον εἰς τὸν οἰκουμενικὴν πατριάρχην κῦρ Σωφρόνιον. 5)»

ε) «Ἐτερα ἠρωελεγεῖα τοῦ κῦρ Μανασσῆ εἰς τὸν ἐν τῇ Νέᾳ Κούρτῃ κτισθέντα τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης ναόν, ὡς ἐκ προσώπου τῆς Δόμνης πρὸς τὸν Αὐθέντην. 6)»

ζ) «Ἐκ τῶν τοῦ κῦρ Σεργίου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει σχολῆς διδασκάλου ποιημάτων ἐπιτύμβια εἰς τὸν κῦρ Σωφρόνιον τὸν οἰκουμενικὸν Πατριάρχην. 7)»

η) «Τοῦ αὐτοῦ ἱαμβικὸν εἰς τὸν εὐγενέστατον ἄρχοντα Παχάρνικον κυρίτζη Γιμάρη Ταφραλῆ ἀδελφὸν τοῦ ἁγίου Ἡρακλείας κῦρ Μεθοδίου. 8)»

θ) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν νέον οἶκον τοῦ ὑψηλοτάτου αὐθέντου Ὑψηλάντου Ἀλεξάνδρου ἠρωελεγειὸν. 9)»

Ἐδωρήθη παρὰ τῆς ἐν Σμύρνῃ Ἐκκλ. τῆς Ἀγ. Φωτεινῆς.

1) Πρὸς. ἄνωτ. σ. 26. X. A—28.

2) Ἐξέδωκα αὐτὸ ἐν «Μουσειῷ καὶ Βιβλιοθήκῃ» ἔτει α. Β' περ. σ. 87.

3) Ἀυτόθι σ. 87.

4) Ἀυτόθι σ. 88.

5) Ἀυτόθι σ. 88.

6) Ἀυτόθι σ. 89.

7) Ἀυτόθι σ. 89. Ἐδημρσίευστα τὸ πρῶτον μόνον διότι τὰ ἐπίλοιπα ἐξ ἑτέρου χειρογράφου ἐξεδόθησαν παρὰ Κ. Σάθα ἐν τῷ Γ' τόμῳ τῆς Μεσ. Βιβλιοθήκῃ; σ. 322—4.

8) Βλ. Μουσ. καὶ Βιβλ. σ. 5'.

9) Ἀυτόθι σ. 90—91.

B—58.

(98) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ ἰη αἰῶνος.

«Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μαξίμου κεφαλαίων περὶ ἀγάπης ἐκκτοντάδες τέσσαρες 1)» μετὰ ἐπεξηγήσεων καὶ σημειώσεων ἑρ' ἕκαστον στίχον.

B—59.

(99) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ἰη αἰῶνος.

Μάρκου τοῦ Κυπρίου «Μετάρρασις τῶν ἀφορισμῶν τοῦ Ἰπποκράτους εἰς τὴν κοινὴν διάλεκτον μετὰ καὶ τινος ἐπιστάσιος καὶ ἐρμηνείας ἐκ τῆς τοῦ Γαληνοῦ διδασκαλίας συλλεγίσσης σμικρᾶς τινος ἕνεκα καταλήψεως καὶ ὀδηγίας τῶν τῆς Ιατρικῆς ἐπιστήμης ὀργίων τῆς δαιμονίως λυπιτελεστάτης τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ. 2)»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ ἐν Σμύρνῃ Ἐλλ. Νοσοκομίου.

B—60.

(100) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ἰη αἰῶνος.

Θεοφίλου Κορυθαλέως, «Ἐκθεσις τῆς 8-λης συλλογιστικῆς πραγματείας. 3)»

Ἐδωρήθη παρὰ τῆς ἐν Σμύρνῃ Ἐκκλ. τῆς Ἀγ. Φωτεινῆς.

B—61.

(101) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ἰη αἰῶνος.

«Τοῦ σοφωτάτου κυρίου Θεοφίλου τοῦ Κορυθαλέως εἰς φιλοσοφίαν προδιόκησις. 4)»

B—62.

(102) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ἰη αἰῶνος.

1) Νεοφύτου Ρυδινοῦ «Ἐξήγησις εἰς τὸν

1) Βλ. *Fabr. VIII*, σ. 731.

2) Σ. Οἰκονόμου, περὶ Μάρκου τοῦ Κυπρίου. Ἐν Ἀθήναις, 1843.

3) Πρὸς. ἄνωτ. σ. 40. X. B—33.

4) Πρὸς. ἄνωτ. σ. 41. X. A—7.

Φύλλ. 448—464. «Βίος καὶ πολιτεία τῆς δσίας μητρὸς ἡμῶν Εὐφροσύνης ἡ ὁποία μετωνομάσθη Σμάρραδος.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Κ. Τριανταφύλλου.

B—64.

(104) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ιζ' αἰῶνος.
Εὐχελόγιον σλαβονιστί.

B—65.

(105) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ιη' αἰῶνος.
Ἄνωμόμου, «στοιχεῖα ἠθικῆς.» Ἄρχ.
«Ἡ μεταρυσικὴ ὡς ἴδομεν ἔχει διὰ ὑποκείμενον τὸν ἐγκέφαλον τοῦ ἀνθρώπου.»

B—66.

(106) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ιη' αἰῶνος.
«Σύνοψις τῆς τοῦ ἱεροδιδασκάλου Σκούφου ῥητορικῆς τέχνης, συλλεχθεῖσα παρὰ Ἰωάννου Ἄγα.»

B—67.

(107) Εἰς 8^{ον}, ἐκ σελίδων 602 καὶ ἐποχῆς τοῦ ιη' αἰῶνος.
Ἄνωμόμου ἠθικαὶ παραινέσεις

B—68.

(108) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ις' αἰῶνος.
«Τόμος συνοδικὸς κατὰ τῆς Βαρλαάμ καὶ Ἀκινδύνου ἀθεωτάτης αἵρέσεως, ἐκτεθεὶς κατὰ μῆνα ἰούλιον τῆς τετάρτης ἰνδικτιῶνος τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ἑκτακοσιοστοῦ ἐνάτου ἔτους, προκαθημένου τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως καὶ αὐτοκράτορος Ρωμαίων, τοῦ Κατακουζηνοῦ, συνεδριάζοντος τοῦ ἀγιωτάτου καὶ οἰκουμένου πατριαρχοῦ κὺρ Καλλίστου, προκαθημένης τῆς ἱερᾶς συνόδου καὶ τῶν λαμπροτάτων συγκλητικῶν.»

Ἐπονται πολλὰ θεολογικὰ κεφάλαια ἐ-

κλεγεμένα ἐκ διαφορῶν τῆς ἐκκλησίας Πατέρων.

B—69.

(109) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ιη' αἰῶνος.

1) «Σχολιακαὶ ὑποσημειώσεις εἰς ἅπανσαν τὴν Ἑρμογένους ῥητορικὴν, ἐκ διαφορῶν παλαιῶν τεχνολογῶν.» Ἀνετεγράφησαν τῷ 1799.

2) Ἄνωμόμου «Σχόλια εἰς τὰ τοῦ Ἀφθονίου προγομνάσματα τῆς ῥητορικῆς.» Ἄρχ. «προγύμνασμα ἐστὶν ἄσκησις μετρίων πραγμάτων.»

3) Ἐκ τῆς τοῦ Θουκυδίδου συγγραφῆς μαθήματα μετὰ σχολικῶν παραφράσεων ὑφ' ἑκαστον στίχον.

4) Διάλογος «περὶ τῆς παιδείας καὶ τῶν μερῶν αὐτῆς.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Ἀριστοτέλους Διμπεροπούλου.

B—70.

(110) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ιη' αἰῶνος.

Περιέχει διαφορῶν ἰατρικῶν σημειώσεων ἰταλιστί ὑπὸ Γεωργίου Μινώτου τοῦ Κρητός 4)

B—71.

(111) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ιη' αἰῶνος.

«*Catalogus plantarum indigenarum quarum usus est in officiniis*» ὑπὸ Γεωργίου Μινώτου τοῦ Κρητός.

Ἐπονται δύο ἰατρικαὶ πραγματεῖαι ἰταλιστί.

B—72.

(112) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ιη' αἰῶνος.

Γεωργίου Μινώτου τοῦ Κρητός, ἰατρικαὶ παρατηρήσεις ἰταλιστί.

1) Πρὸςλ. ἀνωτ. σ. 12 στήλην 6^η σημ. 2.

Ἐνθάθε Μάρκος ἔγειρε καὶ ἐν σελίδεσσιν ἔ-
θηκε.

Τοῦνεκα καὶ μερόπων, εὐάγγελος ἄλλος,
εἰδείχθη.

Ἄλλο.

Υἱὸν Πέτρου τὸν Μάρκον ἡ θεία χάρις
τίθησιν ἄλλην ἀραχιστάτην πέτραν
Κριπίδα καὶ σφραγιδα τῆς ἐκκλησίας
Εὐαγγελιστὴν δεύτερον θεηγόρον.
Ἐξ οὗ μνηθεὶς τῶν θεοπρε(πε)στάτων
Ἔργων Ἰησοῦ, σκέπτεται τὸ βιβλίον
Υἱὸν Θεοῦ τὸν Χριστὸν ἐκ προομιῶν
Λαμπρῶς διδάσκων καὶ σοφῶς ἀναγράφων.

Φύλλ. 61—64. «Ἡ ὑπόθεσις τοῦ κατὰ
Μάρκον ἀγίου Εὐαγγελίου:» — «Πρόλογος
εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ Εὐαγγελιστὴν
Μάρκον.» — «Τοῦ κατὰ Μάρκον Εὐαγγελί-
ου τὰ κεφάλαια.» Ἡ ὑπόθεσις ἔχει οὕτω.
«Κατὰ Μάρκον τὸ Εὐαγγέλιον ἐπιγέγρα-
πται, ἐπειδὴ αὐτὸς Μάρκος ὁ μαθητὴς Πέ-
τρου καὶ συνέκδημος Παύλου, συνεγράφατο
τὸ Εὐαγγέλιον τοῦτο· διηγείται δὲ ἐξ ἀρ-
χῆς λέγων ἀρχὴν εἶναι τοῦ Εὐαγγελίου, τὸ
τοῦ Ἰωάννου κήρυγμα καὶ βάπτισμα λαβῶν
τὸ μαρτύριον, παρὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου·
σημαίνει δὲ καὶ αὐτὸς ὅτι ἐπειράσθη ἐν τῷ
ἔρει· οὐ καταλέγει δὲ τοὺς πειρασμοὺς· ἀ-
παγγέλλει δὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν μαθητῶν,
καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γενόμενα, τὴν τε
τοῦ μυστηρίου παράδοσιν καὶ τέλος ὅτι πα-
ρεδόθη Πιλάτῳ, καὶ ἐσταυρώθη τῷ σώματι·
καὶ οἱ μὲν στρατιῶται διμερίσαντο τὰ ἱμά-
τια αὐτοῦ, τὸ δὲ σῶμα τεθὲν ἐν μνημείῳ,
ἠγέρθη ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ· καὶ τοῦτο ταῖς
γυναίξιν ὁ καταβάς ἄγγελος ἀπήγγειλεν ἵ-
να καὶ αὐταὶ ἀπαγγείλωσι τοῖς μαθηταῖς,
καὶ ὅτι ἐφάνη τρίτον Μαρία τῇ Μαγδαληνῇ
καὶ ἀνελήθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν
ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ.»

Ὁ δὲ πρόλογος ὡς ἐξῆς: «Οὗτος ὁ δεύ-
τερος Πέτρος ἐν Ῥώμῃ ἐντειλάμενος αὐτῷ
ὁ Μάρκος συγγραψάμενος Εὐαγγέλιον, ἡ-
τοι 1) τῆς εὐαγγελικῆς πολιτείας τὸ βᾶ-
πτισμα συγγραψάμενος, 2) τύπος ἦν: τῆς ἐκ

νεκρῶν ἀναστάσεως, δι' ἧς εἰς θάνατον καὶ
ἄτρεπτον ζῶν ἀναγεννώμεθα· εἶτα καὶ αὐ-
τὸς πειρασμοὺς εἰρηκῶς, καὶ τὴν νίκην δ-
μοίως καὶ τὴν ἐπιβουλὴν καὶ τὸν θάνατον
καὶ τὴν ἀνάστασιν ἐτέλεσε τὴν ἑαυτοῦ γρα-
φήν· μέμνηται δὲ καὶ αὐτὸς Ἰωάννου τοῦ
βαπτιστοῦ κηρύττοντος ἠγγικέναι τὴν
βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἅπερ 1) πάντα καὶ
αὐτὸς σύμφωνα τῷ μακαρίῳ Ματθαίῳ ἐ-
φθέγγετο· εἰς γὰρ σκοπὸς ἐστὶ πᾶσι τῆς
θείας γραφῆς.

Ἐπίγραμμα.

«Καὶ οὗτος τῆς Νέας Διαθήκης κήρυξ ὑ-
πάρχων τὰ αὐτὰ πρὸ αὐτοῦ ἡμῖν ἔγραψεν
ἐκ τῆς κατὰ τὸ βάπτισμα ἱστορίας ἀρξά-
μενος, ἥτις καὶ τύπος ἐστὶ τῆς ἐκ νεκρῶν
ἀναστάσεως, λέγω δὲ τῆς καινῆς καὶ οὐρα-
νίου πομπείας, ὅπως 2) τε ἐβαπτίσθη καὶ
ἐπολιτεύθη, καὶ ἀπεκτάνθη καὶ ἀνέστη,
καὶ εἰς οὐρανοῦς ἀνελήλυθεν, ἐνθα ἐστὶ τῆς
δευτέρας καταστάσεως ὁ τύπος καὶ ἡ πο-
λιτεία· δόξα τῷ 3) ἐξ ἀρχῆς ἠτοιμάσαντι
καὶ προμηνύσαντι· Θεῷ καὶ πληρώσαντι· ἀ-
μήν.»

Ἐπίγραμμα ἕτερον.

«Ἰστίον ὅτι τὸ κατὰ Μάρκον ἅγιον Εὐ-
αγγέλιον ἐξεδόθη μετὰ χρόνους δέκα τῆς
Χριστοῦ ἀναλήψεως.»

Φύλλ. 64—100. «Τὸ κατὰ Μάρκον ἅ-
γιον Εὐαγγέλιον.» Ἐν τῷ τέλει αὐτοῦ, ἐ-
ρυθροῖς γράμμασιν, ἡ σημείωσις. «Τέλος τοῦ
κατὰ Μάρκον εὐαγγελίου· στίχοι αχ'. Τὸ
κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλιον ἐξεδόθη μετὰ
χρόνους δέκα τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως.»

Φύλλ. 100⁶. «Ἐπιθεσις τοῦ κατὰ Λου-
κᾶν ἅγιον Εὐαγγέλιον.» — «Κατὰ Λου-
κᾶν ἅγιον Εὐαγγέλιον ἐπιγέγραπται, ἐπει-
δὴ Λουκᾶς ὁ μαθητὴς Πέτρου ὁ καὶ χειρο-

1) Χ. ἅπερ.

2) Χ. ἅπος.

3) Χ. τό.

Σύνοις εἰς τὸν ἅγιον Λουκᾶν τὸν Εὐαγγελιστὴν.

Λουκᾶ παρέλθε καὶ ξένην φέρον τρίβον
Τοῖς ἀσκόπως τρέχουσιν εἰς τρίβον πλάνην,
Λαοῖς δὲ δεῖξον ἐν σκότει καθημένοις
Οἶον βλέπειν ἔδειξε φῶς Θεοφάνης.

Φύλλ. 104—163α «Τὸ κατὰ Λουκᾶν
ἅγιον Εὐαγγέλιον.» Εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ, ἐ-
ρυθροῖς γράμμασιν, ἢ σημείωσις ἦδε· «Τέ-
λος τὸ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιον. στίχοι βφ.
ἐξεδόθη δὲ τοῦτο μετὰ χρόνους ἰε. τῆς Χρι-
στοῦ ἀναλήψεως».

Φύλλ. 163β—164α «Υπόθεσις τοῦ κα-
τὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου.—«Κατὰ Ἰωάννην
τὸ Εὐαγγέλιον ἐπιγέγραπται, ἐπειδὴ Ἰωάν-
νης ὁ ἀδελφὸς Ἰακώβου τοῦ Ζεβεδαίου, ὁ
ἐπὶ τὸ στήθος ἀναπεσὼν τοῦ Κυρίου, αὐτὸς
συνεγράψατο τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο· ἄρχεται
δὲ ἀπὸ τῆς θεότητος τοῦ Λόγου καὶ τῆς κα-
τὰ σάρκα γεννήσεως μνημονεύει λέγων «καὶ
ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο» καὶ μνημονεύσας τοῦ
Ἰωάννου βαπτίσματος, διηγείται καὶ αὐτὸς
περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν μαθητῶν, καὶ σμμετα
καὶ τέρατα γεγόμενα, καὶ τέλος ὅτι παρε-
δόθη Ποντίῳ Πιλάτῳ καὶ ἐσταυρώθη· καὶ οἱ
μὲν στρατιῶται διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια ἐαυ-
τοῦ καὶ ἐπὶ τὸν χιτῶνα ἔβαλον κλῆρον, τὸ
δὲ σῶμα ἐτέθη ἐν τῷ μνημείῳ καὶ ἠγέρθη
τριήμερον καὶ ὤφθη τοῖς μαθηταῖς· σιωπᾷ
δὲ αὐτὸς μόνος αὐταῖς λέξεται τὴν περὶ τοῦ
μυστηρίου παράδεισιν 1) καὶ τοὺς ἐν τῷ ὄ-
ρει πειρασμούς. Ἐξηγείται μὲν τοι οὐρανόσις
λόγους καὶ οὐκ ἀπαρασῆμαντον ἀφῆκε τὸν
περὶ τοῦ μυστηρίου λόγον, ἀλλὰ διηγημα-
τικὸν αὐτὸν λέγει εἰρῆσθαι παρὰ τοῦ Σωτῆ-
ρος· «ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς» καὶ πάλιν
«ἐὰν τις φάγη ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσεται
εἰς τὸν αἰῶνα» καὶ πάλιν, αὐτὸ δὲ
ἄρτος, ὃν ἐγὼ δώσω, ἢ σὰρξ μου ἐστίν, ἢ
ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς» καὶ
πάλιν «ἢ γὰρ σὰρξ μου ἀληθὴς ἐστι βρω-
σις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθὴς ἐστι πόσις.»

2) Χ. παράδωσιν.

Δύο δὲ πάσχα λέγει συγχερονικῆναι τὸν
Κύριον τοῖς μαθηταῖς· τὸ μὲν ἐν, ὅτε ἤρξα-
το κηρύττειν τὸ Εὐαγγέλιον· τὸ δὲ ἕτερον,
ἐν ᾧ καὶ πέπονθεν».

«Ἰστέον ὅτι τὸ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλι-
ον ἐν τοῖς χρόνοις Τραϊανου ὑπηγορεύθη
ὑπο Ἰωάννου ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ. Διηγείται
δὲ τὴν ἐπὶ τοῦ Πατρὸς ἡγεμονικὴν καὶ πρα-
κτικὴν καὶ ἐνδοξὸν τοῦ Χριστοῦ γυνεάν.»
Ἔπεται

Ἐπίγραμμα εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην.

Βροντῆς 1) τὸν υἱόν, τίς βροτῶν μὴ θαυ-
μάσει;

Ἄει γὰρ οὗτος ὡς ἐν ἀρχῇ τὸν Λόγον
Τῷ Πατρὶ δεικνύς καὶ πρὶν οὐσιωμένον
Πάλιν τὸν αὐτὸν 2) γηγενῆ πεφυκότα
Τρανοῖ θεουργόν, καὶ παθητὸν σαρκίᾳ.

Ἄλλο

Ὁ παρθένος τί τὸν τεκόντα τὸν κάτω
Λιπὼν τεκόντα τὸν Θεὸν κτάται μόνον
Ὡς παρθένος γὰρ πρὸς τὸν ἐκ τῆς παρθένου
Καλοῦντα Χριστὸν, οἷα συγγενὴς τρέχει
Ἐντεῦθεν εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ γνησίως
Πεσῶν ἐκείθεν τὴν ἄβυσσον λαμβάνει
Τῆς γνώσεως καὶ πάντα πλουτεῖ τὸν κόσμον
Μυστηρίων ἄγνωστα καὶ τοῖς ἀγγέλοις
Θεηγόρος τέταρτος οὖν Ἰωάννης
Εὐαγγελιστὴς ἀλλ' ἐν ὕψει δογμάτων
Πρῶτος, μέγιστος, ἄκρος, ἀρχὴ καὶ τέλος.

Φύλλ. 164 β. Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ
κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου, καὶ τὸ ἐξῆς;

Ἐπίγραμμα εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην.

Βροντῆ εἰς Θεόφωνος Ἰωάννη πανάριστος,
Πρωτοτόκου σοφῆν, ὑπεράρχιον εὖρατο ἀρ-
χλῆν
Πρωτοφανῆ γενετῆρα Θεοῦ, Θεὸν αὐτογέ-
νεθλον.

Φύλλ. 165—209α «Τὸ κατὰ Ἰωάννην
ἅγιον Εὐαγγέλιον.» Εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ, ἐ-
ρυθροῖς γράμμασιν, ἢ σημείωσις «Τέλος τοῦ

1) Χ. βροντῆς.

2) Χ. ὄσις.

κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου. Τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον ἐξεδόθη μετὰ χρόνους λβ'. τῆς Χριστοῦ ἀναλήψεως· στίχων βτ'. Τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν Θεῷ χάρις.»

Γ—3.

(118) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος.

Σελ. 1—70. «Λόγοι τοῦ κυρ Γρηγορίου, τοῦ προεστῆτος καὶ ἀρχιμανδρίτου ὄντος ἐν τῇ κατὰ Πείουλου ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ.»

Σελ. 71—157. «Ἐπιστολαὶ παρὰ τοῦ κυρ Γρηγορίου ἀρχιμανδρίτου πρὸς ἑτέρους, καὶ ἑτέρων πρὸς αὐτόν. 1)»

Γ—4.

(119) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ἰθ' αἰῶνος.

1) Ἀλεξίου Σπανοῦ τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων «περὶ τῆς ποιητικῆς ἦτον στιχουργίας. 2)»

2) Τοῦ αὐτοῦ, «περὶ μέτρων ἐποποιίας.»

3) Τοῦ αὐτοῦ «πραγματεία περὶ τῶν ποδῶν, καὶ εἶδους τῶν ἐπῶν.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Μ. Κοσονῆ.

Γ—5.

(120) Εἰς 8^{ον}, ἐκ φύλλων περγαμνῆς 290 καὶ ἐποχῆς τοῦ ἰα' αἰῶνος.

Προηγούνται ἕξ φύλλα ἐκ χάρτου, ἐξ ὧν τὸ τέταρτον μόνον τὸ ἐξῆς ἀνορθόγραφον σημεῖωμα περιέχει: «1763, δικεθρίου 7 ετούτο το παρὸ βηβλήο το αφήροσε ὁ μακαρίτης διακομνὸλης τοῦ αγίου Δημητρίου καὶ ὀπνος τοπαρη ναέχη τὴν κατάρα του.»

Φύλλ. 1—6. Ἐπιστολὴ Εὐσεβίου πρὸς

4) Ἀμφότερα ἐδημοσιεύθησαν ἐν Κ(πόλει, τῷ 1852 ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἰνδικὴ ἀλληλογραφία, ἧτοι Γρηγορίου ἱερομονάχου. . . ἐπιστολαὶ πρὸς τινὰς ἐν Ἰνδία μετὰ τινων ἀπαντήσεων καὶ τινων αὐτοῦ ἐκκλησιαστικῶν λόγων. Ἐκδοθησα ὑπὸ Η. Τανταλίδου.»

2) Πρὸλ. ἀνωτ. σ. 21, X. Α — 24.

Καρπιανόν, γεγραμμένη χρυσοῖς γράμμασι· ἔπονται οἱ ἐν τῇ ἐπιστολῇ μνημονευόμενοι κανόνες. 1)

Φύλλ. 7—269. Τὰ τέσσαρα τῶν εὐαγγελιστῶν εὐαγγέλια προηγουμένων τῆς εἰς αὐτὰ ὑποθέσεως καὶ τοῦ πίνακος τῶν κεφαλαίων.

Φύλλ. 270—287. Δήλωσις διαλαμβάνουσα τὴν τοῦ χρόνου τῶν εὐαγγελίων ἀνάγνωσιν, 2) γραφείσα κατὰ τὸν ἰε' πιθανῶς αἰῶνα.

Γ—6.

(121) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ἰθ' αἰῶνος.

Προηγεῖται ἡ εὐχὴ τοῦ Χρυσοστόμου ἧτις ἀναγινώσκειται, «ἡνίκα τινὰς μέλλει νὰ ἀναγνώσῃ»

«Γραμματικὴ περιέχουσα τὴν τεχνολογίαν, τὰ ἐκτὸς μέρη τοῦ λόγου καὶ ἄλλα σημαινόμενα (ψψπή, αὐγούστο) κγ'. σχεδιασθεῖσα παρὰ Ἀγαπίῳ τῷ διδασκάλῳ Δημομητζίανῳ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας καὶ διορθώσεως. Βενιαμὴν ἱεροδιάκονος ἔγραψα. Ἐγγέγραπται δὲ παρὰ Βενιαμὴν τοῦ ἱεροδιάκονου, τοῦ ἐκ τῆς μονῆς τῆς Κοιμησῆως τῆς ἐπονομαζομένης Ζερμπίτζα, τῆς Πελοποννήσου.

Ἐδωρήθη παρὰ τῶν κκ. X. καὶ Μ. Δ. Χαμουδοπούλου.

Γ—7.

(122) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ἰθ' αἰῶνος.

1) Σημειώσεις περὶ τῆς ἐν Πελοποννήσῳ εἰσβολῆς τῶν Ρώσων τῷ 1770. 3)

Ἐπονται βιογραφικαὶ τινες σημειώσεις τοῦ ἀντιγραφέως.

2) «Σημειώσεις τινῶν ἱαματικῶν βοτάνων εἰς διαφόρους ἀσθενείας» ἧτοι «εἰς τὸ πά-

3) Βλ. *Fabr. VI*, σ. 97. — Γλυζωνίου Εὐαγγελιστάριον. Ἐνετίησι, 1773. σ. 29

2) Βλ. Γλυζωνίου, Εὐαγγελιστάριον σ. 3.

3) Ἐξεδόθη ἐν «Φιλίστορι» τόμ. Δ'. σ. 537 καὶ ἐν «Ἰωνία» ἀριθ. 82.

θος ὀνομαζόμενον ἑκταπόδι. — Εἰς ψώραν. —
Εἰς ὀδόντας.»

3) «Ἐνια ὑπομνήματα περὶ τῶν κεκοι-
μημένων εὐσεβῶς.»

Ἐπονται βιογραφικαὶ σημειώσεις τοῦ
ἀντιγραφῆως.

4) «Στίχοι ψυχοφελεῖς τοῦ ὁσίου πατρὸς
ἡμῶν Νείλου μοναχοῦ.»

Ἐπιτετα ἡ ἐξῆς χρονολογικὴ σημείωσις :
«Τῆ κ' τοῦ ὀκτωβρίου τοῦ χψπ' σωτηρίου
ἔτους τελευτήσαντος τοῦ Κωνσταντίνου πύ-
λεως κύρ Σωφρονίου ἐπὶ τῷ θρόνῳ, τοῦτον
ἀντ' αὐτοῦ διεδέχθη ὁ Παλαιῶν Πατρῶν
κύρ Γαβριήλ, μεταπεμφθεὶς ἐκεῖθεν εἰς Κων-
σταντινούπολιν· κατὰ δὲ τὴν 15' δεκεμβρίου
τὴν Βασιλεύουσαν καταλαβόντος, καὶ παρὰ
τοῦ Ὑπάτου τὸ λεγόμενον καθάδι φορέσαν-
τος, καὶ τῆ συνήθει προπομπῇ εἰς τὸ πα-
τριαρχεῖον παραγενομένου, οἱ εὐρεθέντες ἀρ-
χιερεῖς τὴν μεταθεσιν ἐπ' αὐτῷ πεποιήκα-
σι, καὶ Οἰκουμηνικὸν Πατριάρχην τὴν αὐτοῦ
παναγιότητα ἀναδείξαντες, τὸ, εἰς πολλὰ
ἔτη δέσποτα μιᾶ φωνῇ πάντες ἐξείπον.»

5) «Κυροῦ Θεοδώρου Προδρόμου, ἐπὶ ἀ-
ποδήμῳ τῇ φίλῃ.»

Ἐπονται βιογραφικαὶ σημειώσεις τοῦ ἀν-
τιγραφῆως.

6) «Ἐξήγησις τῶν τοῦ Ἰγνατίου σκευο-
φύλακος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς
νέους παραινετικῶν στίχων.»

Ἐπονται διάφοροι σημειώσεις.

7) Περὶ τῶν ἑπακτῶν τῶν δώδεκα μη-
νῶν.

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Σοφοκλέους Σαν-
ταμούρη.

Γ—8.

(123). Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ 17^{ου} αἰῶνος.

«Τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Ἡρα-
κλείας κυροῦ Νικήτα τοῦ Σερρῶν ἐξήγησις
εἰς λόγους τινὰς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ
Θεολόγου.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ ἐν Σμύρνῃ Ἑλλ. Νο-
σοκομείου.

Γ—9.

(124) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ 17^{ου} αἰῶνος.

«Χρηστοθήθεια περιέχουσα καὶ διδάσκου-
σα τοὺς τρόπους δι' ὧν ἀποκτῶνται τὰ κα-
λὰ καὶ εὐτακτα ἤθη τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ
σώματος, μετὰ προσθήκης λόγων τινῶν, ἱ-
στοριῶν καὶ διαλόγων ὠφελίμων. Μεταφρα-
σθεῖα καὶ στιχοῦργηθεῖσα παρὰ Κωνσταν-
τίνου Δαπόντε, μεγάλου Καμινάρη τῆς ἐ-
κλαμπροτάτης αὐθεντείας Μολδοβίας, τοῦ
ἐκ νήσου Σκοπέλων.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Κ. Τριανταφύλλη.

Γ—10.

(125) Εἰς 12^{ον}, ἐποχῆς τοῦ 17^{ου} αἰῶνος.

Ἐκκλησ. Μουσική.

1) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν σημαδίων
τῆς ψαλτικῆς τέχνης τῶν τε ἀνιόντων καὶ
κατιόντων, σωμάτων τε καὶ πνευμάτων,
καὶ πάσης χειρονομίας καὶ ἀκολουθίας συν-
τεθειμένης ἐν αὐτῇ παρὰ τῶν κατὰ καιροῦ
ἀναδειχθέντων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ
νέων.»

2) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν στιχη-
ρῶν, καλλωπισθέντων παρὰ κύρ Γερμανοῦ
ἀρχιερέως.»

Εἰς τὸ τέλος τοῦ πίνακος : «Ἦ βίβλος
αὐτῆ ἐγράφη διὰ χειρὸς κἀμοῦ Μελχισεδὲκ
ἱεροδιακόνου τοῦ ἐκ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ
Παντοκράτορος, ἀψλγ' ἰανουαρίου 18'. Ἐ-
γράφη εἰς τὸ ἡσυχαστήριον τοῦ ἁγίου Ὁ-
νουφρίου πλησίον κείμενον τῆς εἰρημένης ἱε-
ρᾶς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος ἐν τῷ Ἁγίῳ
Ὁρει.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Κωνστ. Παπαδο-
πούλου.

Γ—11.

(126) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ 17^{ου} αἰῶνος.

«Νομικὸν κανονικόν.»

Γ—12.

(127) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ 11^{ου} αἰῶνος.

1) «Ρητορικὴ Μελετίου τοῦ Ἀθηνῶν, διαλαμβάνουσα περὶ τοῦ πῶς δεῖ ὁμιλίαν συγγράφειν. 1)»

2) «Ἐκθεσις ῥητορικῶν τινῶν κανόνων ἱεροκλήρου μάλιστα συμβαλλομένων, οὗς ἐκ τῆς λατινίδος φωνῆς ὁ ἐν ἱεροδιδασκάλῳ Μακάριος εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνὴν ἀπανθισάμενος τοῖς φιλολόγοις προὔθηκε 2)»

3) «Κεφάλαια τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νείλου μοναχοῦ.»

4) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀββᾶ Θαλασσίου, ἐκ τῶν κεφαλαίων, περὶ ἀγάπης καὶ ἐγκρατείας καὶ τῆς κατὰ νοῦν πολιτείας.»

5) «Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου γινῶμαι μόνστιχοι κατὰ ἀλφάβητον.»

6) «Στίχοι Σιβύλλας τῆς Ἑρυθραίας, περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἔχοντες ἀκροστιχίδα τὴν δε Ἰησοῦς Χριστὸς, Θεοῦ υἱὸς, σωτήρ, σταυρός.»

7) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ τοῦ Θεολόγου, διαφόρων βίων μακαρισμοί.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Ἀριστ. Μ. Φοντριέρ.

Γ—13.

(128) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ 11^{ου} αἰῶνος. Ἐκκλ. Μουσική.

1) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης, τῶν τε ἀνιόντων καὶ κατιόντων, σωματῶν τε καὶ πνευματῶν, καὶ πάσης χειρονομίας καὶ ἀκολουθίας συνθεσιμῆς εἰς αὐτὴν παρὰ τῶν κατὰ καιροῦς ἀναδειχθέντων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων.»

2) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν κεκραγα-

1) Ἐν Γ' ἐν τῷ ἀρθ. 44 — 48, ἐδημοσίευσεν τὸ α, 5' καὶ γ' αὐτῆς κεφάλαιον.

2) Ἐδημοσιεύθη ἐν Βενετίᾳ τῷ 1755. Βλ. Σάβα, Νεοελλ. Φιλ. σ. 441.

ρίων μετὰ τῶν ἀναστασίμων στιχηρῶν, ποιηθέντων ὑπὸ παλαιῶν καὶ διαφόρων διδασκάλων, συντεθέν δὲ εἰς νέον καλλωπιστὸν παρὰ τοῦ ἐντιμωτάτου καὶ μουσικωτάτου κυρίου κῆρ Χρυσάνθου τοῦ Νέου, καὶ πρωτοψάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.» Εἰς τὸ τέλος τοῦ χειρογράφου ἀναγιγνώσκεται ἡ ἐπομμένη σημείωσις: «Ἐλήθη τέλος ἡ παρούσα ἄσματομελιερρητόφθογγος βίβλος διὰ χειρὸς κλητοῦ τοῦ εὐτελοῦς Δημητρίου Λόττου, ἐκ τῆς νήσου Χίου οἱ γὰρ ἐν αὐτῷ ἄδοντες, ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς Κύριον δεήθητες ὅπως λυτρωθῆμεν τῆς αἰωνίου κολάσεως, καὶ ἀξιώσοι ἡμᾶς ἅπαντας τῆς οὐρανόθεν καὶ αἰωνίου αὐτοῦ βασιλείας ἀμήν. Ἐν ἔτει αΨΞΓ' ἀπριλίου 11, ἡμέρᾳ τρίτῃ παραμονῇ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ Σεβ. Ἡλιουπόλεως κ. Ταρασίου.

Γ—14.

(129) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ 11^{ου} αἰῶνος.

1) Διάφορα λατινικὰ μῦθῆματα.

2) Θεοφράστου χαρακτήρες.

3) «Κυρίου Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου τετραστάσιχα ἱαμβεῖα καὶ ἡρώα εἰς τὰ κεφαλαιωδῶς ῥηθέντα ἐν τῇ παλαιᾷ πάσῃ Γραφῇ. 1)»

Γ—15.

(130) Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ 11^{ου} αἰῶνος.

1) «Ἀρχὴ τῶν ῥητῶν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου.»

2) «Ἐπιμεταστάσις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ὁποῦ ὑπῆγεν ἡ Παναγία εἰς τὸν Ἄδην καὶ εἶδε τὰς ψυχὰς τῶν ἀμαρτωλῶν πῶς κολάζονται.

3) «Περὶ τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου.»

4) Διάλογος ἀμαρτωλοῦ καὶ διαβόλου ἐλθόντος ἀνασπάσασθαι τὴν ψυχὴν τοῦ ἀμαρτωλοῦ.

1) Ἐδημοσιεύθησαν τῷ 1632. Βλ. Fabr. VI, σ. 846.

- 5) Θεολογικαὶ σημειώσεις.
 6) «Περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας.»
 7) «Ἐγκώμιον χαρμόσυνον λεγόμενον εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ»
 8) «Ἐπιστολάριον ὠφέλιμον». Ἀτελές.

Γ—16.

(131) Εἰς 8ον, ἐποχῆς τοῦ 17 αἰῶνος.
 «Γνωμικὰ φιλοσόφων τινων, ἐκ τῆς ἰταλικῆς γλώσσης εἰς τὴν ἡμετέραν ἀπλὴν διάλεκτον μεταφρασθέντα.»

Γ—17.

- (132) Εἰς 8ον, ἐποχῆς τοῦ 17 αἰῶνος.
 1) «Ἐῦχαι θεωρητικαὶ καὶ ἐρωτικαί, αἱ καλούμεναι μονόλογοι τοῦ μακαρίου Αὐγουστίνου ἐπισκόπου Ἰππῶνος, ἐρμηνευθεῖσαι δὲ πρὸς τὴν Ἑλλάδα γλώσσαν παρὰ Δημητρίου Κηδῶνι. 1)»
 2) «Ἄνωμόμου περίληψις τῆς ὑποθέσεως τῆς διδασκαλίας τοῦ παρόντος περὶ βασιλείας λόγου τοῦ σοφωτάτου Συνεσίου κεφαλαϊώδης.»
 3) «Συνεσίου εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἀρκάδιον περὶ βασιλείας λόγος κατὰ μεταφρασιν εἰς κοινὴν διάλεκτον.»
 4) Ἄνωμόμου «περὶ ἐγκλιτικῶν καὶ ἐγκλινομένων.»
 5) Ἄνωμόμου «περὶ προσωδιῶν.»
 6) «Ἐρμηνεῖα τοῦ Ζωναρᾶ εἰς τὰ τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου τετράστιχα. 2)»

Γ—18.

- (133) Εἰς 8ον, ἐποχῆς τοῦ 17 αἰῶνος.
 1) Δανιὴλ Κεραμέως, ἐπιστολιμαία γραμματικὴ διατριβή.
 2) Τοῦ αὐτοῦ «περὶ συμφωνιῶν καὶ πτώσεων.»
 3) «Ἐκθεσις κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν

1) Βλ. *Fabr. X*, σ. 385.
 2) Βλ. *Fabr. X*, σ. 243.

γραμματικῆς φιλοπονηθεῖσα χάριν τῶν φιλομαθῶν παρὰ Δανιὴλ μοναχοῦ Πατρίου. 1)»

Ἐν ἀρχῇ τοῦ τεύχους ἀναγινώσκειται ἡ ἐπιμένη σημείωσις: «Σωτήριον ἔτος ψαὸ ἐγενόμην κατὰ τὴν ἐν Πατμῶ σχολὴν προστατεύοντος τοῦ κυρ Δανιὴλ, ὃς ἤρξα ἀκούειν τὰ παρ' αὐτοῦ εἰσηγηθέντα ἀκριβῶς, τὰ παραδιδόμενα κατὰ Θεόδωρον Γαζῆν. — Ὡνιον ἐκτεστάμην ταυτηνὶ παρὰ τοῦ τὰ ἄνωθεν γεγραφότος ἐν Πατμῶ κατὰ τὸ ἀψὸ ἐκτωβρίου κ'. Ἐγωγε.»
 Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Γ. Ἐαρινου.

Γ—19.

- (134) Εἰς 8ον, ἐποχῆς τοῦ 17 αἰῶνος.
 1) «Διάλεξις τοῦ ἐνδοξοτάτου, σοφωτάτου καὶ περιφανοῦς ἐρμηνέως Παναγιώτου Χριστιανοῦ μετὰ τινος διδασκάλου Βανῆ μουσουλμάνου, μεταφρασθεῖσα ἀπὸ τῆς τῶν τουρκῶν διαλέκτου. 2)» Ἀτελής.
 2) Βροντολόγιον ὑπὸ Ζορζῆ Βέργου, γράφον τῷ 1736.
 Ἐπονται διάφοροι σημειώσεις.
 Ἐδωρήθη παρὰ τῆς ἐν Σμύρνῃ Ἐκκλ. τῆς Ἀγ. Φωτεινῆς.

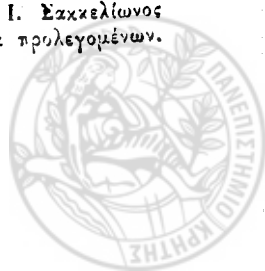
Γ—20.

- (135) Εἰς 12ον, ἐποχῆς τοῦ 17 αἰῶνος.
 «Νομοκάνονον πάνυ πλούσιον.»
 Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Μ. Κοσσονῆ.

Γ—21.

- (136) Εἰς 8ον, ἐποχῆς τοῦ 17 αἰῶνος.
 1) «Νομοκάνονον πάνυ πλουσιώτατον.»
 2) «Συμειῶν ἐλαχίστου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, εὐχὴ συγχωρητικὴ μετὰ θάνατον, ὑπ' ἀφορισμὸν εὐρεθέντων τινῶν ἀδελφῶν.»

1) Ἐδημοσιεύθη πολλάκις ἐν Βενετίᾳ.
 2) Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Σακκελίωτος ἐν Πανδώρα τομ. σ. μετὰ προλεγομένων.

3) «Εὐχή συγχωρητικὴ εἰς τοὺς μέλ-
λοντας μεταλαβείν τῶν θείων μυστηρίων.»

4) Ἱατρικὰ «εἰς πόνον στόματος καὶ ὀ-
δόντων.»

Ἔπονται διάφοροι σημειώσεις.

Γ—22.

(137) Εἰς 12^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ιη' αἰῶνος.
Νομοκάνων.

Εἰς τὸ τέλος ἀναγινώσκεται ἡ σημείωσις:
«Τὸ παρὸν νόμιμον ἐγράφη διὰ χειρὸς ἐ-
μοῦ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ἐλαχίστου τῶν ἱερομο-
νάχων Ἀνανίου τοῦ ἐξ Ἄνδρου ἐκ τῆς μο-
νῆς τῆς Παναγράντου, διὰ δαπάνης τοῦ πα-
νοσιωτῆτος ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Διονυσί-
ου τοῦ ἐκ τῆς αὐτῆς νῆσου καὶ μονῆς. Ἔπει
ἀψὺς, κατὰ μῆνα ὀκτώμβριον.»

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ ἐν Σμύνῃ Ἑλλ. Νο-
σοκομείου.

Γ—23.

(138) Εἰς 12^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ιε' αἰῶνος.
Εὐχολόγιον; Ἐλλείπει ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέ-
λος.

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Μ. Κορσονῆ.

Γ—24.

(139) Ἐποχῆς τοῦ ιη' αἰῶνος. Περιέχει
δὲ συλλογὴν δημοτικῶν ἀσμάτων.

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Π. Μάγνητος.

Γ—25.

(140) Ἐποχῆς ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰ-
ῶνος.

Συλλογὴ ἀσμάτων ὑπὸ διαφόρων.

Ἐδωρήθη παρὰ τοῦ κ. Ἰωάννου Μισθοῦ.

Γ—26.

(141) Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς ἀρχῶν τοῦ πα-
ρόντος αἰῶνος.

Ἑκκλ. Μουσικὴ.

1) Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν σημαδίων
τῆς μουσικῆς τέχνης, τῶν τε ἀνιόντων καὶ
κατιόντων σωμάτων τε καὶ πνευμάτων καὶ
πάσης χειρονομίας καὶ ἀκολουθίας, συντε-
θειμένης εἰς αὐτὴν παρὰ τῶν κατὰ καιροῦς
ἀναδειχθέντων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ
νέων.»

2) Ἀνθολογία σύντομος, περιέχουσα πᾶ-
σαν τὴν ἡμερονύκτιον ἀκολουθίαν, ποιηθεῖ-
σα παρὰ τῶν κατὰ καιροῦς ἀναδειχθέντων
ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων.»

3) «Κοινωνικὰ τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ, ποιη-
θέντα ὑπὸ τοῦ κ. Δανιὴλ πρωτοψάλτου
τῆς Μεγάλης ἐκκλησίας.»

Εἰς τὸ τέλος ἡ σημείωσις: «Ἐΐληψε τέρ-
μα χειρὶ Βερβολομίου, οὗ πατρίς Ἰμβρος
νῆσος εὐτελεστάτη κατὰ τὸ ἀπὸ σωτήριον
ἔτος, ἐν μηνὶ ἰουλίῳ.»

Γ—27.

(142) Εἰς 12^{ον}, ἐποχῆς ἀρχῶν τοῦ πα-
ρόντος αἰῶνος.

Ἑκκλ. Μουσικὴ. «Χερουβικὰ κ. Πέτρου
Λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης ἐκκλησίας.»

Γ—28.

(143) Τεῦχος εἰς σχῆμα μικρότατον,
περιέχον τὰ τέσσαρα εὐαγγέλια ἑλλειπῆς εἰς
τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος· συνίσταται δὲ ἐκ
φύλλων μεμβράνης γεγραμμένων κατὰ τὸν
ἰγ' πιθανῶς αἰῶνα, λεπτοὶς γράμμασι καὶ
ἐκ φύλλων χάρτου γεγραμμένων κατὰ τὸν
ισ' αἰῶνα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

Α

Κατάλογος χειρογράφων ευρισκομένων παρά τῷ ἐν Σμύρῃ Βιβλιοπώλῃ

Κυρίῳ ΑΘΑΝΑΣΙῶ ΖΑΧΑΡΙΑ.

Ὁ συμπολίτης ἡμῶν Ἀθανάσιος Ζαχαρίου συλλέγων τὰ ἐκάστοτε παρά διαφόρων παρουσιαζόμενα αὐτῷ χειρόγραφα, ἀπέτελεσε καλὴν τινα συλλογὴν ἐξ ὧν ἐκθέτομεν ἐνταῦθα τὰ ἀξιολογώτερα.

Χειρ. α'. Εἰς φύλλον, ἐποχῆς τοῦ 13' αἰῶνος· περιέχει δὲ τεσσαράκοντα καὶ δύο λόγους Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Τὸ ἀρχικὸν κεφαλαῖον γράμμα ἐκάστου λόγου εἶναι εἰς σχῆμα μέγα καὶ κεκοσμημένον διαφόροις χρώμασιν. Φαίνεται δὲ ὅτι τοῦ αὐτοῦ ἀντιγραφῆως εἶναι καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 40 χειρόγραφον τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ε. Σ. Εἰς τὸ τέλος τοῦ 40 λόγου ὁ ἀντιγραφεὺς ἐσημείωσε τὰ ἐξῆς: « Τὸ παρὸν βιβλίον τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου ἐγράφη ὑπὸ χειρὸς ἐμοῦ Λεοντίου ἱερομονάχου κατὰ τὸ ἔτος τὸ σωτήριον αχσβ'. 4672 καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εὐχεςθαί μου διὰ τὸν Κύριον ὅπως διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τοῦ παρηγορητοῦ τῶν ἁμαρτωλῶν τύχῃ ἀφέσεως τῶν πολλῶν μου καὶ ἀναριθμῆτων ἁμαρτιῶν καὶ τύχῃ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἀμήν.» Εἰς τὸ μέσον δὲ τοῦ τελευταίου φύλλου ἐσημείωσε τὰ ἐξῆς: « Τὸ παρὸν μετὰ τὸν θάνατόν μου τὸ ἀφιερῶναι εἰς τὸν ἅγιον Μηνᾶ, εἰς τὴν Χίῳ.»

Χειρ. β'. Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐκ φύλλων 184 καὶ ἐποχῆς τοῦ 14. αἰῶνος.

« Θεματογραφία Δωροθέου Λεσβίου 1) τοῦ χρηματίσαντος διδασκάλου τῆς ἐν Βασιλευούσῃ Ἑλληνικῆς Σχολῆς τῶν γραμματικῶν μαθημάτων.» Εἰς τὸ τέλος ἀναγινώσκεται ἡ ἐπομένη σημείωσις. « Τέλος τῆς θεματογραφίας τοῦ Δωροθέου Λεσβίου τοῦ χρηματίσαντος διδασκάλου τῆς ἐν Βασιλευούσῃ Σχολῆς· γέγραπται δὲ παρὰ Σταυράκη Θεοδωρίδου τοῦ Βυζαντίου ἐν ἔτει ἀψπῆ μηνὶ μαῖου κς'. »

Χειρ. γ'. Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ 14. αἰῶνος Φύλλ. 1—86. Γραμματικὴ ἀνωνόμου. Φύλλ. 87—101^α « Τεχνολογία συντομωτάτη κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν τῶν ὀκτώ τοῦ λόγου μερῶν κατὰ τὰ παρεπόμενα. »

Φύλλ. 101^β—115. « Γραμματικὴ κατὰ πένσιν καὶ ἀπόκρισιν. » Ἐπονται τρία φύλλα κενά.

Φύλλ. 149—169^α « Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου, καὶ πασῶν τῶν ἐπιστημῶν διδασκάλου, καὶ μεγάλου ῥήτορος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἱατροῦ τε ἀρίστου, τοῦ κυρίου κυρίου Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως » περὶ γραμματικῆς συντάξεως κατὰ τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου. 2) Εἰς τὸ τέλος αὐτῆς ἡ σημείωσις: « Ἀψπῆ ὠ-

1) Βλ. Ζαθίρα, Ν. Ἑλλάς σ. 273. Ἀντίγραφον τῆς θεματογραφίας ταύτης ὑπάρχει καὶ ἐν Κ) πόλει. Κ. Σάθα, Μεσ. Βιβλ. Α'. σ. 293.

2) Βλ. ἀνωτ. σ. 42.

κτοβρίου εἰς τὴν ἰγ' ἐν Μαχαλά τῆς Ἀκαρνανίας. Πόνος καὶ αὐτῆμα Δαμασκηνοῦ ἱερομονάχου ἐκ Λεπαινοῦ.»

Φύλλ. 169^β—199. « Ἀναττασίου ἱερομονάχου τοῦ Γορδίου περὶ τῆς κατὰ λόγου ποσότητος τῶν συλλαβῶν. 1)» Εἰς τὸ τέλος: «αψκὴ δεσμοβρίου κὴ ἐτελειώθη εἰς Μαχαλᾶν. Πόνος Δαμασκηνοῦ ἱερομονάχου.»

Φύλλ. 200—201^α Ἀνωνύμου σημειώσεις περὶ τῶν εἰς ἦρος, ἰον, εος καὶ ἰος ὀνομάτων.

Φύλλ. 201^β—211. «Ἐτέρου τινὸς ἀνωνύμου περὶ συντάξεως τῶν τοῦ λόγου μερῶν.» Ἀρχ. «Περὶ μὲν οὖν τοῦ τεχνολογικοῦ μέρους τῆς γραμματικῆς τέχνης κτλ.

Φύλλ. 212—231^α. «Ἐγχειρίδιον τῆς μετρικῆς τέχνης ποιηθὲν παρὰ Γερσιμου ἱερομονάχου τοῦ Κρητῆς, 2) τοῦ τῶν ἐπιστημῶν κατ' ἀμφοτέρως τὰς διαλέκτους καθηγητοῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κήρυκος.» Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐγχειριδίου ἀναγινώσκονται τὰ ἐπόμενα: «αψκὴ' σεπτεμβρίου ἅ εἰς Μαχαλᾶν τῆς Ἀκαρνανίας» πόνος Δαμασκηνοῦ Ρωγᾶ ἐκ Λεπαινοῦ τῆς Ἀκαρνανίας.»

Φύλλ. 231^β. «Ἐτερον παράδειγμα περὶ μέτρων.»

Φύλλ. 232—251. «Περὶ συντάξεως κατὰ τὴν κοινὴν προφορᾶν.»

Ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου τοῦ τεύχους ὑπάρχουσι διάφορα σημειώματα τῶν κατὰ καιροὺς διαφόρων αὐτοῦ κατόχων.

Χειρ. δ'. Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ ἰη' αἰῶνος.

Ἀνωνύμου στοιχεῖα ἀριθμητικῆς, γεωμετρίας, ἀλγέβρας καὶ τριγωνομετρίας.

Χειρ. ε'. Εἰς 4^{ον} μικρὸν, εἰς δύο τόμους καὶ ἐποχῆς ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος.

Μετὰφρασις τῆς περὶ σοφίας συγγραφῆς τοῦ *Pierre Charron*, ἀκμάσαντος κατὰ τὸν ἰς' αἰῶνα.

Χειρ. ς'. Εἰς 4^{ον} μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ ἰη' αἰῶνος.

«Ἑρμηνεῖα κατ' ἐρωταπόκρῳσιν εἰς τὰ ἱερὰ εὐαγγέλια τῶν Κυριακῶν ὅλου τοῦ χρόνου, καὶ ἄλλων τινῶν ἑορτῶν, κατὰ τὸν θεῖον Θεοφύλακτον ἀρχιεπίσκοπον Βουλγαρίας.»

Χειρ. ζ'. Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος.

Περιέχει δὲ ἑρμηνεῖαν τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαυὶδ' κατ' ἐρωτήσιν καὶ ἀποκρίσιν. Εἰς τὸ τέλος αὐτῆς ἀναγινώσκειται τὸ πρὸς τὸν μέθυσον στιχοῦργημα, ὅπερ ἐξέδωκα πέρυσι ἐκ τοῦ αὐτοῦ χειρογράφου. 1)

Χειρ. η'. Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ιζ' αἰῶνος. Συλλογὴ ἀνεκδότων ἐκκλησιαστικῶν λόγων Μελετίου τοῦ Συρίου. 2)

Χειρ. θ'. Εἰς 4^{ον} μικρὸν.

1) Ψαλμοὶ τινες τοῦ Δαβὶδ' προηγεῖται δὲ αὐτῶν πρόλογος τις.

2) Ἐκ τοῦ Πατερικοῦ. Περὶ μετανοοῦντος, καὶ πρὸς οἶκτον ἐπικαλοῦντος τοὺς Κύριον.»

3) «Εὐχὴ ἐξομολογητικὴ εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.»

4) «Εὐχὴ εἰς τὸν τίμιον σταυρὸν ἐπὶ δελίαν.»

5) «Τοῦ Θηκαρᾶ μοναχοῦ οἱ περὶ πίστεως λόγοι.»

6) «Τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου ὅτι ἀπερίγραπτος ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατὰ τὴν θεότητα, περιγραφτὸς δὲ κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, καὶ πῶς δεῖ νοεῖν τὴν τῶν δύο φύσεων ἀσύγχυτον ἔνωσιν.»

7) «Τοῦ ἐν ἁγίοις Γρηγορίου Νύσσης ἐκ τῶν ἀπόρων περὶ τοῦ τί ἐστὶ τὸ κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν.»

8) «Μαρτυραὶ καὶ ἀποδείξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων, καὶ θεοφόρων πατέρων περὶ τοῦ ἀξιοχρέως αἰνεῖν, δοξολογεῖν καὶ εὐχαριστεῖν τὸν ἕνα ἐν τριάδι ὑπερύμνητον θεὸν ἐπὶ τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ, ἐκλεγείσαι κατ' ἐπιτομὴν ἐκ τῆς διηγήσεως τοῦ ἐν μοναχοῖς

1) Ὅρα Ζαβίρα, Ν. Ἑλλ. σ. 183.—Πρόβλ. Σάθα, Νεοελ. Φιλ. σ. 439.

2) Βλ. Σάθα, Νεοελ. Φιλ. σ. 338.

1) Βλ. Μουσετον καὶ Βιβλιοθ. 1876. σ. 94.

2) Ὅρα τὸν κατάλογον αὐτῶν παρὰ Σάθα, Ν. Φ. σ. 258.

Θεοδούλου, μαθητοῦ τοῦ ἐκλέξαντος καὶ συναξαζαμένου τοῦς θείους ὕμνους, τοῦ Θεοκαρᾶ ἐπονομασθέντος. »

9) Ἐκλογή ἐκ τῶν τοῦ Διονυσίου μοναχοῦ γνωστικῶν κεφαλαίων περὶ διαφορᾶς τῶν θείων ὕμνων. »

10) « Εὐχὴ ἀναγινωσκομένη τῇ παράσκευῃ ἀντὶ τοῦ ἀμώμου. »

11) « Νικηφόρου ἡ εὐχὴ τοῦ Ξανθοπούλου. »

12) « Εὐχὴ ἑτέρα τοῖς αἰρουμένοις. »

13) « Εὐχὴ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἰκκολουθίας διὰ τὰς ἐν τῷ μεταξὺ τῆς δοξολογίας συμβαινούσας παρατροπᾶς. »

14) « Ἐπιτομή ἐκ τῶν προφητανακτοδαθιτικῶν ψαλμῶν, τῶν εὐχῶν μόνων ἐκλεγισῶν παρὰ τοῦ παναγιωτάτου καὶ σοφολογιωτάτου Γενναδίου ἀρχιεπισκόπου Κ)πόλεως τοῦ Σχολαρίου, παρεκτὸς τῶν τῆς ἡμερονυκτίου ἀκολουθίας, ἐσπερινῶν φημί, ἀποδείπνου, μεσονυκτικοῦ ἐξαψάλμου καὶ πασῶν τῶν ὥρων. »

15) « Δήλωσις δὲ πόθεν ἀναβαθμοὶ κέκληνται Νικηφόρου Καλλίστου τοῦ Ξανθοπούλου. »

Χειρ. ε. Εἰς 4^{ον}, ἐποχῆς ἀρχῶν τοῦ ἱ. αἰῶνος.

1) Παράκλησις εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρόν. Ποίημα Νικηφόρου ἱερομονάχου Ῥοδίου τοῦ Κρητός.

2) Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

3) Εὐχαὶ λεγόμεναι εἰς ἀσθενῆ.

4) Ἐτέρα εἰς ἀσθενῆ καὶ μὴ ὑπνοῦντα.

5) Εὐχὴ ἑτέρα τοῦ ἁγίου Προκοπίου, ἥτις λέγεται εἰς φύλαξιν χριστιανῶν ἀπὸ παντὸς ἀνιστοῦ καὶ ἐναντίου συναντήσεως.

6) Εὐχὴ τοῦ Χρυσοστόμου εἰς πᾶσαν ἀσθένειαν.

7) Εὐχαὶ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Μίμαντος λεγομένη ὅταν ἐνσκήψῃ λοιμώδης νόσος ἐν τοῖς κτήνεσι.

8) Εὐχὴ λεγομένη εἰς μεταξοσκωλήκια.

9) Εὐχὴ εἰς πᾶσαν ἀσθένειαν.

10) Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι πειναν.

11) Τάξις γινομένη εἰς χωράφια καὶ εἰς ἀμπελῶνα.

12) Εὐχὴ τοῦ ἁγίου Μοδέστου, λεγομένη ἐν τοῖς κτήνεσι.

13) Εὐχὴ τῶν ἑπτὰ παιδῶν εἰς ἀσθενῆ καὶ μὴ ὑπνοῦντα.

14) Ποίαις ἡμέραις εἶναι καλαῖς νὰ φλεβοτομῆ καὶ ποίαις εἶναι ἄτυχες.

15) Εὐχὴ εἰς μελισσία.

16) Εὐχὴ εἰς βασκανίαν.

17) Εὐχὴ εἰς τὰ κουκούλια.

18) Εὐχὴ ἐπὶ τῆς μετέξης εἴτε σηρικῆς πλοκῆς.

Χειρ. ια. Εἰς 8^{ον}, ἐποχῆς τοῦ ἱ. αἰῶνος.

1) « Διάγνωσις τοῦ σαρμάτου καὶ λογιωτάτου Μεγάλου Λογοθέτου τῆς Μεγάλης ἐκκλησίας Κυρίου Κυρίου Ἰωάννου τοῦ Καρυοφύλλου. » Ἄρχ. « Ἐχθέσεις ἀντικείμεναι δύο ἀλλήλαις ἐστάλησαν παρ' ἐμοί, ἐπὶ διαγνώσει τε τούτων καὶ διακρίσει, ὁποῖος ἄρα καὶ τὸν νοῦν ὑγιέστερον σώξει, καὶ τὸ φρόνημα ἀληθέστερον δείκνυσιν ;

Ἐγὼν μὲν οὖν τὴν ἑτέραν ἀπὸ τε τοῦ χαρακτήρος καὶ τῆς φράσεως τοῦ Μητροπολίτου Νύσσης εἶναι κῦρ Γερμανοῦ, ἡ ἑτέρα δὲ οὐκ ἔγνωσται μοι σαφῶς ὁποῖον ἂν ἀνδρὸς ἀποκύημα εἴη. »

2) « Σεβαστοῦ Τραπεζούντιου τοῦ Κυμινήτου σύντομος θεωρία περὶ διαφορᾶς θείας οὐσίας καὶ ἐνεργείας. » Ἄρχ. « Οἱ λατινοὶ φεύγοντες τὴν ἐπὶ Θεοῦ σύνθεσιν καὶ πολυθεῖαν διὰ τὴν ἐκείνου ἀπλότητα οὐ παραδέχονται οὐδεμίαν διάκρισιν ἐπὶ Θεοῦ οὐσίας καὶ ἐνεργείας. »

3) « Τῷ εὐλαβεστάτῳ, ἱερολογιωτάτῳ, ἀγγιχουστάτῳ, καὶ κατὰ πάντα μοι ἐν Χριστῷ σεβασμιωτάτῳ κυρίῳ Χρυσάνθῳ ἀρχidiaκόνῳ τοῦ μακαριωτάτου ἡμῶν ἀσθεντὸς καὶ δεσπότης κυρίου κυρίου Δοσιθέου πᾶν ἐν Χριστῷ καταθύμιον. Περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς εὐχαριστίας Σεβαστοῦ Τραπεζούντιος ὁ Κυμινήτης. » Ἄρχ. « Ὑπὲρ μὲν οὖν ὧν πρὸ σκοποῦ γράφεις ἡμῖν, ἀξίως τῶν ὄντων τῆς σῆς ἀγγιχίας ἐφ' οἷς ῥηθυμίαν ἡμῖν ἐγκαλεῖς. » Εἰς τὸ τέλος. « Οὐδέλαχιστος ἐν σπουδαίοις, καὶ σὸς ποτε χρηματίας εἰ καὶ εὐτελής, ὅμως εἶπω καθηγητῆς, Σεβαστοῦ Τραπεζούντιος ὁ Κυμινήτης. ἀρχ. »

νομεβ. κέ από Τραπεζούντος; εις Κωνσταντινούπολιν.»

4) «Ἐνστασις τοῦ μακαριωτάτου μου αὐθεντοῦ καὶ δεσπότου κυρίου κυρίου Δοσιθέου, πρὸς δύο τινὰ τῶν ἐμφορομένων ἐν τῷ ἡμετέρῳ σχεδίῳ καὶ ἀπάντησις πρὸς αὐτήν.» Ἀρχεται τεμάχιον τῆς πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῆς τοῦ Δοσιθέου, μεθ' ἣν ἔπεται ἡ ἀπάντησις.

5) «Εὐστρατίου μητροπολίτου Νικαίας, διάλογος ἐκτεθείς ὅτε ἡ ἀμφισβήτησις περὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων ἐγένετο, πῶς δεῖ προσκυνεῖσθαι καὶ τιμᾶσθαι αὐτάς, σχετικῶς ἢ λατρευτικῶς. Τοῦ τῆς ἐν Βιθνίᾳ Χαλκηδόνος μητροπολίτου Λέοντος, καὶ τῶν συνισταμένων αὐτῷ, πρὸς τὸ λοιπὸν ἅπαν πλήρωμα τῆς ἐκκλησίας ἀντιπιπτόντων, καὶ λατρευτικὴν ἀπονέμειν φιλονεικούντων τὴν προσκύνησιν ταῖς γεγραμμέναις εἰκόσι τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἣν μόνῃ τῇ Θεότητι ἡ ἐκκλησία ἔλεγεν ἐποφείλεσθαι, τῇ δὲ ἁγίᾳ εἰκόνι τὸ σχετικὸν τε καὶ ἀναφορικὸν τῆς προσκυνήσεως ἐφαρμόττειν καὶ τῆς τιμῆς.»

Χειρ. ιδ'. Εἰς 4ον, ἐποχῆς τοῦ 17 αἰῶνος.

α) Στοιχεῖα μεταφυσικῆς. Ἀρχ. «Ἐκ φύσεως οἱ ἄνθρωποι ἀποφαινεται Ἀριστοτέλης.» Εἰς τὸ τέλος «νοσηρίου ἢ ἐν χιλιοστῷ ὀλτακωσιοστῷ ἔκτω.»

β) Στοιχεῖα ἠθικῆς. Ἀρχ. «ἡ μεταφυσικὴ ὡς εἶδομεν ἔχει διὰ ὑποκείμενον» Εἰς τὸ τέλος αὐτῆς «σύνθεμα τοῦ κυρ Βενιαμίν»

Χειρ. ιε'. Εἰς σχῆμα μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ 17 αἰῶνος.

1) Προοίμιον «τοῖς ἐντυγχάνουσιν» Δανιὴλ Καραμέως.

2) Τοῦ αὐτοῦ «τοῖς μαθητικῶσιν Ἑλλήνων παισὶ εἰσαγωγή περὶ τοῦ ὅπως δεῖ ἐρμηνεύειν τὸν κατὰ γραμματικὴν λόγον, οἷς καὶ τὸ χαίρειν ἀπονέμω.»

3) Περὶ συμφωνιῶν καὶ πτώσεων.»

4) Ἐκθεσις κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν γραμματικῆς, φιλοπότηθεῖσα χάριν τῶν φιλομαθῶν παρὰ Δανιὴλ μοναχοῦ Πατμίου.»

Εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ «ὁ γράψας τουτὶ τὸ βιβλίον Κωνσταντῖνος Μελοπονῆσις.»

Χειρ. ις'. Εἰς 8ον, ἐποχῆς τοῦ 15 αἰῶνος.

1) «Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου.

2) «Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου»

3) «Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.»

4) Οἱ χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου.

5) «Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ» Ἐγγραφή «ἐν ἔτει ςζ' ἰδικοτιῶνος θ.»

Χειρ. ιζ'. Εἰς 8ον μικρὸν, ἐποχῆς τοῦ 17 αἰῶνος.

1) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.»

2) «Τάξις γενομένη εἰς χωράφιον ἢ εἰς κῆπον ἢ εἰς ἀμπελῶνα εἰ συμβῆ βλάβεσθαι ὑπὸ ἐρπετῶν ἢ ἄλλων εἰδῶν.»

Ἔπονται διάφοροι εὐχαὶ λεγόμεναι εἰς διαφόρους περιστάσεις.

Εἰς τὸ τέλος ἀναγινώσκειται ἡ σημειώσις.

«Ἡ μὲν χῆρ ἔγραψασα ταχέως, ἀπέρχε-
τε ἐν τῷ τάρῳ ἢ δὲ βύβλος μένη ἐν τῷ
ἐντῶδε τῷ βίῳ ἔγραπτη ὑπὸ χειρὸς ἐμοῦ
τοῦ ἀμαθοῦς ὑπὲρ πάντας Δημη(τρ)οῦ ἱερέως
καὶ ἀφιερῶθη εἰς τὴν θείαν ἱεράν βασιλικὴν
καὶ πατριαρχικὴν μονὴν τοῦ Μεγάλου Σπη-
λαίου ἐνῷ εὐρίσκειται εἰς τὴν νῆσον τῆς πε-
ριφανῆς καὶ περὶ ἡμῶν Πελοπος διὰ συν-
δρομῆς τοῦ πανσυιωτάτου καὶ ἁγιωτάτου
ἐν ἱερομονάχους καὶ πνευματικῆς . . . κω
κω Παφνουτίου—ἱερέως ὑπηρεσίας τοῦ ἁγίου
μοναστηρίου διὰ μίαν μικρὴν πρόθεσιν αὐ-
τῷ εἰς τὰ ἐναπολυρθέντα διὰ γρόσια πέντε
καὶ ὅσοι ἀναγινώσκετε εἰς τὴν παρούσαν βύ-
βλον δεηθήτε καὶ παρακαλέσατε τὸν πανι-
κτῆρμονα Θεὸν καὶ δεσπότην κύριον ἡμῶν
Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τὴν πανάχαρτον καὶ
ὑπεραγίαν αὐτοῦ μητέρα διὰ τὴν ἀμαρτωλῶν
δούλων σας Εὐγενία πρεσβυτέρα.»

Ἔπονται διάφοροι σημειώσεις. Ἐγγραφή
δὲ τῷ 1719 κατὰ Σεπτέμβριον.

Χειρ. ιη'. εἰς 8ον, ἐποχῆς τοῦ 17 αἰῶνος.

«Μαντινάδαις διάφοραις» γραφεῖσαι ἐν
Πάτρῳ κατὰ ἰούλιον τοῦ 1773.

B

Λόγος κατὰ τοῦ λατινόφρονος Νεο-
φύτου τοῦ Ροδινοῦ παρὰ Νικηφό-
ρου τοῦ Πριγγιλέως. 1)

Δεῦτε ὅσοι πιστοί, καὶ τέκνα πιστὰ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, δεῦτε . . . συγ-
κροτήσωμεν πόλεμον ἐπαινετὸν, μάχην θεί-
αν καὶ . . . [λιθοβολή]σωμεν τὸν λατι-
νόφρονα Νεόφυτον τὸν Ροδινὸν, οὐ λίθοις
αἰσθητοῖς, ἀλλὰ λόγοις τοῦ ἁγίου Πνεύμα-
τος, οὐ λίθοις σίμασσοις σῶμα, ἀλλὰ λό-
γοις τοξεύουσι τὴν ψυχὴν τὴν κακόφρονα·
οὕτως καὶ γὰρ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν,
τὴν ἔντως καθαρὰν καὶ ἀμόλυντον, ὅτι ἔ-
μεινεν ἀκατάκλυστον τοῦ κατακλυσμοῦ τῶν
ὕδατων, δηλαδὴ τῶν νεωτερικῶν δογμάτων
τῶν παπιστῶν, προήλθε μάτην τοξεύειν
τοῖς ματαίοις αὐτοῦ τοξεύμασιν. Ἄλλ' ὄν-
τως οὐ γὰρ ταύτην, ἀλλ' αὐτὸν τοῖς ἰδί-
οις πτεροῖς κατατιτρώσκει· οἱ γὰρ πρὸς κέντρα
λακτιζόντες ἑαυτοὺς οὐ τὰ κέντρα βλά-
πτουσι. Δεῦτε τοίνυν καὶ τοῖς λίθοις τοῦ
λόγου βάλωμεν, ὥσπερ ὁ μακαριώτατος
Δαβὶδ τὸν Γολιάθ· καὶ γὰρ ἐκεῖνος μὲν ἐ-
πανέστη κατὰ τοῦ παλαιοῦ Ἰσραὴλ, οὕτως
δὲ κατὰ τοῦ νέου· ἐθαύμασε μὲν ἐκεῖνος τὴν
παράταξιν τῶν ἀλλοφύλων ὡς ἀλλόφυλος,
καὶ οὕτως τὴν καινοτομίαν τῶν Λατίνων ὡς
λατινόφρων· καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀπέστη ὀ-
νειδιζὼν λαὸν περιούσιον, ἔθνος ἅγιον, ἐκ-
κλησίαν πρὸ τῶν αἰῶνων προωρισμένην, καὶ
ἐκκλησεγμένην εἰς δόξαν Θεοῦ. Ἄλλ' οἷον
ἔφησθα κ' ἔπος, λέγει τις τῶν θύραθεν ποι-
ητῶν, τοῖον καὶ ἐπακούσεις. Οὐκ οὖν οὗτ'
ἔξω τοῦ λόγου γενήσεται τὸ παρὸν τοῦ λό-
γου συγρότημα, οὔτε πόρρω τῆς ἀληθεί-
ας· οὐ γὰρ δίκαιον οὐδ' ὅσιον ἡμᾶς μὲν σι-
ωπῆν ἀσκεῖν, τοὺς τὰ δίκαια ἔχοντας μὲθ'

ἑαυτῶν, τοὺς δ' ἀδικούντας καὶ τὰ ψευδῆ
λέγοντας, καὶ φλυαροῦντας ἀνεξελέκτους ἐά-
σωμεν. Οὐκ οὖν οὐδαμῶς σιωπήσωμεν, ἀλ-
λά δὴ ἐν τῷ παρόντι λόγῳ ἀποδείξωμεν
ὅτι τοῦτον ψεύστην, εἴρονα, βλάσφημον,
κατήγορον τῆς ἀληθείας, καὶ μάτην μεμ-
φόμενον τοὺς μακαρίους ἄνδρας καὶ προ-
στάτας τῆς ἡμῶν ἱεράς ἐκκλησίας, Φώτιον
τὸν ἀγιώτατον πατριάρχην, Μάρκον τὸν
μακαριώτατον τῆς Ἐφεσίων ἐκκλησίας πρό-
εδρον, καὶ τὸν αὐτοῦ καθηγεμόνα Ἰωσήφ
τὸν Βρυέννιον, πρὸς δὲ τούτοις Πηγᾶν τὸν
μακαριώτατον τῆς Ἀλεξανδρείας πάπαν
καὶ πατριάρχην, Μελέτιον, καὶ Μάξιμον
τὸν σοφώτατον καὶ μακαριώτατον Μαρζοῦ-
νιον, καὶ ἄλλους γεραροὺς ἄνδρας· οὐ γὰρ
μεμφομεθα τοῦτον, ὅτι διαβάλλει τοὺς φοι-
τητὰς τοῦ Καλοῦνιου, καὶ Λουτήρου (ἐπεὶ
καὶ ἡμεῖς αὐτοὺς πολλάκις ἐγγράφως αὐ-
τοῦς κατηγορήσαμεν), ἀλλὰ μεμφόμεθα, ὅ-
τι τοὺς διαλάμπαντας ἐπ' εὐσεβείᾳ καὶ
ὀρθῷ βίῳ, καὶ ὑπερμαχήσαντας ὑπὲρ ἀκτι-
θείας, κατηγορεῖ ἀθύρω γλώττη καὶ στό-
ματι. Ἦθουλόμην ποτὲ περιτογεῖν αὐτοῖς
αὐτῷ τῷ Νεοφύτῳ καὶ εἶχον ἂν αὐτὸν ἐ-
νειδίσαι οὐκ ἀλόγως· ἀλλ' ἐπειδὴ τούτου
μὲν διημάρτομεν, διὰ γράμματος τουτουῆ
οὐκ ἀποστησόμεθα καταρρυκῶσαι, καὶ κα-
θάψασθαι τούτου. Ἄλλὰ ταῦτα μὲν ὡς ἐν
προοιμίῳ τοῦ λόγου καὶ προδιηγῆσαι εἰρή-
σῃ· ἀρξώμεθα δὲ καὶ τοῦ λόγου σὺν Θεῷ.
Πρῶτον τοίνυν οὗτος ὁ Νεόφυτος ἐπαινεῖ
μὲν τοὺς παῖδας τῶν Λατίνων, καὶ τοὺς ὑ-
πὸ τὸν Πάπαν ὡς σοφοὺς, καὶ ἐπιστήμην
ἔχοντας ἀριστοτελικήν, καὶ φιλοσοφούντας
μετ' ἐπιστήμης λογικῆς, καὶ μεθόδου δια-
λεκτικῆς, ψέγει δὲ τοὺς καθ' ἡμᾶς μονά-
ζοντας, καὶ τοὺς τὴν φροντίδα τῶν ψυχῶν
ἀναδεξαμένους ὡς ἀγραμμάτους, καὶ ἰδιώ-
τας, καὶ μισθόμενους ἔχοντας γλώτταν πε-
ρὶ τὰ περιττὰ καὶ μάταια τεχνολογήματα
πρὸς ὃν ἀποκατεῖται. «Τὰ μέσα, κτλ. τοὺς
σοφοὺς καὶ ἱεροὺς Θεολόγους, οὗτ' ἐκεῖνα
τὸν ἐπαιεὶον ἔχουσιν, οὕτως ταῦτα τὸν ψό-
γον· ἀλλ' ἄρα μὲν καλὰ γίνονται, ὀρθῶς
διακείμενοι οἱ ταῦτα μετερχόμενοι, κακῶς

1) Ἀντεγραφή ἐκ τοῦ χειρ. B—27. Περὶ τῆς
συγγραφῆς δὲ αὐτοῦ ὄρα ἄνωτ. σ. 39 ὑποσ. 3.

δὲ φρονούντες οἱ ταῦτα ἔχοντες, ἄμφω τὰ μέρη βλάπτονται » Σκόπει ὡ λῶστε τὴν σοφίαν τοῦ Ὀριγένους, τοῦ Ἀρσίου, τοῦ Εὐνομίου, τοῦ Ἀετίου. Τί ἀπώναντο οὗτοι ἐκ τῆς περιττῆς σοφίας καὶ τῆς διωλυγίου διαλεκτικῆς; καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου σκέψαι τὸ ἄσφον τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου, καὶ τοὺς κατὰ τοῦτον, οἷοι ἐγένοντο δι' ἀρετῆς καὶ τῆς ἄλλης φιλοσοφίας; οὐχὶ ἰσαγγελοὶ ἐγένοντο; οὐχὶ διέλαμψαν ἐν τῷ κόσμῳ ὡς φωστῆρες ἀειλαμπεῖς; ὡς λαμπτήρες παγκόσμιοι; ὡς ἐγκαλλωπίσματα τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας; Σοφία γὰρ μετ' ἀρετῆς καὶ πρότερον μετ' εὐσεβείας, ἐπέρυστον πρῶγμα ἄνευ δὲ τούτων ἔσον μᾶλλον τις σοφός, τοιοῦτον καὶ μᾶλλον μάταιος. Ὅθεν ὁ κατ' ἐξοχὴν Θεολόγος ἔφασκεν «ἄφωνον ἔργον κρείσσον ἀπράκτου λόγου· βίου μὲν οὐδεὶς ποθ' ὑψώθη δίχ, λόγου δὲ πολλοὶ τοῦ καλῶς φορουμένου· οὐ γὰρ λαλούντων εὖ, βιούντων δ' ἡ χάρις.» Μάτην ἄρα πετυγίζεις ἄνω καὶ κάτω περιθρυλλῶν καὶ ἐπαίρων τοὺς σοφοὺς τῆς Ῥώμης. Ἄλλ' αὐτὸς μὲν ἐπαινεῖς αὐτοὺς ὡς σοφοὺς τοῖς λόγοις, ἐγὼ δὲ μᾶλλον αὐτοὺς δι' ὑποψίας ἔχω, ὅτι τὸν Ἑρμῆν ἔχοντες ἐπὶ στόματος, ὡς λέγετε, περιφρονεῖτε τὴν ἀλήθειαν, καὶ κενῆς δόξης ὀρεγόμενοι, καινῆς δόξης γεγόνατε ἐρασταί. Ἦν γὰρ καιρὸς ὅτε τὸ ἄπλοῦν τοῦ λόγου πάροδον εἶχεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἀφοῦ δὲ Σέκτοι καὶ Πύρωνα καὶ ἡ ἀντίθετος γλῶσσα εἰσεκόμασε, πολλὸς μὲν ὁ θόρυβος ἐγένετο, πολλὴ δὲ ἡ σύγχυσις. Ὅθεν καὶ ὁ θεόσοφος Παῦλος πρὸς Κορινθίους «ἦλθον πρὸς ὑμᾶς οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας, ἀλλ' ἀγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ Θεοῦ· οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν ἡμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον.» Τί οὖν ἐπαίρεις τοσοῦτον τὴν σοφίαν, ἥτις πολλάκις γίνεται ὄργανον πονηρίας τοῖς πονηροῖς, ὡς εἴρηται; «σοφία γὰρ βίος ἐπαινετός, καὶ θεῶ κεκαθαρμένος ἢ καθαιρούμενος· σοφία τὸ ὑπεροχῆν τῆς ἐν λόγῳ σοφίας,» ὡς ἔφη ὁ Θεολόγος καὶ μάτην μέμφη τοῖς ἐν τῷ ἀγίῳ ἔρει μονάζουσιν, ὅτι παρεῖδον τὴν

σὴν σοφίαν. Καὶ γὰρ παρεβλήψκντο εὐφυῶς καὶ φρονίμως· οὐ γὰρ τῆς καθ' ἡμᾶς ἐκκλησίας ὑπάρχεις ὄργανον ἀλλὰ τοῖς τοῦ Ῥώμης ὑπερασπιζῶν δόγμασιν, ἐν καὶ ἐπαίρεις ὡς ἀρχιποίμενα καὶ διάδοχον τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν. Ἀλλὰ σὺ μὲν καὶ οἱ κατὰ σὲ οὕτω περιττῶς ἐπαίρειτε τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ῥώμης Πάπα· ὁ θεσπέσιος δὲ Νεῖλος, ἕτεροι καὶ ἄλλοι τὴν τοιαύτην ἐξουσίαν σοφῶς καὶ συνετῶς καὶ θείως ἀνεσεύχασαν μὴ εἶναι ἐκ τοῦ μακαρίου Πέτρου, ὡς νομίζουσι Λατῖνοι, ἀλλ' ἐκ τῆς ἱερᾶς συνόδου. Καὶ μάτην ἐπαίρουσι Λατίνων παῖδες τὸ τοῦ Ῥώμης πρόνομιον, ὡς καὶ αὐτὸς, καί φρονίμως ἀπεσκοράκισαν τὴν σοφίαν σου ἵνα μὴ λάθωσιν ἀντιτεχνολογίας ὀνομάτων καὶ ῥημάτων, καὶ τῆς ἄλλης σου μεμωραμένης σοφίας, ἀπολέσωσι τὸν θησαυρὸν τῆς ζωῆς, τὴν ὀρθοδοξίαν. Μὴ οὖν ὑβρίζε αὐτοὺς, ὡς τὴν μὲν σοφίαν παραβλέψαντας, τὴν δὲ φροντίδα περὶ τὰ ἀναγκαῖα τῆς ζωῆς ἔχοντας. Καὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐν τῇ διαλεκτικῇ προτιμᾷ τὴν τοιαύτην φροντίδα τῆς σοφίας· ἀλλ' αὐτὸς ὑπὸ φθόνου πολλοῦ ἀπολλέσας τὸ εὖ φρονεῖν, ὡς ἀδικὸν κρίνεις τὸ δίκαιον, καὶ τὸ χεῖρισμον τοῦ ἀναγκαίου προτιμᾷ; καὶ τοὺς μὲν ὑπὸ τὸν πάπαν πολυχρόσους καὶ πολυταλάντους ἐπαινεῖς ὡς ἀναργύρους καὶ ἀφιλοχρημάτους, τοὺς δὲ μὴ ἔχοντας ὑπὲρ τὴν χρεῖαν ὀνειδίξεις ὡς ἐρασταὶς χρημάτων. Καὶ γέγονα, αὐτοφυῆς κόλαξ· τῶν γὰρ κολάκων ἐπαινεῖ, καὶ ψέγειν χωρὶς λόγου, καὶ εἰρωνος, καὶ τοῦ ὑποκριτοῦ καὶ τοῦ ματαιολόγου. Καὶ ταῦτα μὲν εἰς τοσοῦτον, αὐτὸς δὲ ὑπὸ τῆς μέθης τοῦ φθόνου τὰς φρένας σκοτισθεῖς, καὶ μήτε α' λέγεις ἐνοῶν, μήτε α' ἐπαινεῖς ἐν νῶ βάλλων, ἀντιφάσει περιπίπτων προσπταίεις καὶ χλωαίνεις κατὰ σαυτοῦ· πρότερον γὰρ τὴν μὲν σοφίαν ἐπῆρες ὡς μέγα τι χρῆμα, παρελθὼν δὲ μικρὸν παλιν ταύτην σκότος ὠνόμαζες· οὔτε μὲν γὰρ ὡς ἀρετὴν ἀσκοῦντας ἐθαύμαζες τοὺς περὶ τὸν Πάπαν, οὔτε ὡς ἀσκήσει χρωμένους καὶ εἰω ἀγγελικῶ, ἀλλὰ μόνον ὡς σοφία κεκοσμημένους. Τοιοῦτος δὲ καὶ ὁ ἱερὸς Φώτιος, δὲ

ὕπερ ἐκείνους μὲν πάντας σοφία ἐκεκόμε-
το, ἀρετῇ δὲ καὶ γνώσει, καὶ βίῳ πρακτι-
κῷ, καὶ θεωρητικῷ οὐδενὸς τῶν πάλαι Ἰε-
ρωῶν ἦντων. Ἄλλ' αὐτὸς γοῦν μικρὸν φρονι-
τίσας τοῦ γέλωτος τὸν τοιοῦτον καὶ τηλι-
κοῦτον ἄνδρα, ἀγιωσύνη καὶ ἱερωσύνη κε-
κορημένον ἀγγελοπρεπεῖ, ἔφθης κατηγο-
ρῶν. Καὶ πῶς οὐκ ἔφριξε τὸ σὺν στόμα ἀ-
νοιγόμενον κατὰ τοῦ τοιοῦτου ἀνδρός; καὶ
πῶς οὐκ ἐξεπλάγης κατηγορῶν ἄνδρα τοι-
οῦτον θαυμαστὸν κατὰ πάντα; καὶ πῶς
οὐκ εὐλαβῆς ὑβρίζων ἄνθρωπον θεοῦ ταῖς ἀ-
ρεταῖς, καὶ τῇ εὐσεβείᾳ κεκορημένον; Ἰ-
σως νομίζεις εἶναι ὅμοιον τῷ Πάπα, ὃν νῦν
σὺ κολακεύεις καὶ ἐπαίρεις εἶναι διάδοχον
τοῦ Πέτρου. Ἄλλ' ἀκούσεις τι παρ' ἡμῶν
ᾧ δειλαίε, ὅτι οὐτ' αὐτὸς, οὐθ' ὃν νῦν σὺ
ὑποῖς Πάπαν πολλοστὸς γενήσεται πρὸς
τὸν τοιοῦτον ἄνδρα συγκρίνεσθαι. «Τί γὰρ
ὠφελήσει ἄνθρωπον, φησὶν ὁ Κύριος, ἐὰν ὀ-
λον τὸν κόσμον κερδίσῃ, καὶ ζημιωθῇ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ;» Οὕτω καὶ ὁ Πάπας, ὃν αὐ-
τὸς ὑποῖς τοῖς ἐπαίνοις οὐδὲν ὠφελήσεται
ὑπερβαίνων τὰ ὄρια τῶν ἀγίων Πατέρων.
Ἔγω εἶπεν καὶ οὐκ ἔξω τοῦ προσήκοντος,
ὅτι ἐὰν πλούτῳ καὶ δόξῃ κοσμικῇ οὐκ ἐ-
δοξάζετο, οὐδεὶς προσέσχεν αὐτῷ τῶν σο-
φῶν, οὐς αὐτὸς ἐπαίρεις ὡς μέγα χρῆμα.
Διὰ τῆς κοσμικῆς ἄρα καὶ οὐ διὰ τῆς πνευ-
ματικῆς χάριτος ἔλκει ὁ Πάπας τοὺς πολ-
λοὺς. Μετάμελος ἄρα γίνου, Ῥοδινέ, καὶ μὴ
υβρίζῃς Φώτιον, τὸ φῶς τοῦ κόσμου· οὐ γὰρ
ἀσκόπως, ὡς αὐτὸς νομίζεις, ἐστέρησε τὸν
Πάπαν τῆς ἐκφωνήσεως τῶν ὀρθοδόξων Πα-
τριαρχῶν, ἀλλὰ δι' αἰτίαν καὶ ταύτην οὐ
σμικρὰν, ἀλλὰ ἦν αἱ ἑπτὰ ἅγιοι σύνοδοι δι'
ἀναθέματος ἐκύρωσαν. Οὐκ ἔστιν ἄρα ὁ ἱε-
ρὸς Φώτιος σκότος, ὡς αὐτὸς ὑπολαμβάνεις
ψευδῶς· ἀλλ' ἔστι φῶς, ὡς φωτὸς υἱὸς καὶ
ἡμέρας. Καὶ ὑπερμαχῶν μὲν ὑπὲρ τῆς ἀλη-
θείας τῶν θείων δογματῶν τῆς ἀληθείας, ἐ-
λέγχων δὲ μετὰ παρρησίας τοὺς ἀποστάτας
τῶν ὄρων τῶν ἱερῶν συνόδων. Ἡ τάχα καὶ
τυφλῷ οὐκ ἔστι δῆλον, ὅτι ὁ Πάπας ὑπερ-
φρονεῖ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἱερῶν συνόδων;
Διατὶ οὖν, ᾧ θέλιτε Νεόφυτε, τὴν μὲν ἀ-

λήθειαν ἀποφεύγεις, τῷ δὲ ψεῦδει προστρέ-
χεις; Ἡ τάχα οὐκ αἰεὶς λέγοντος τοῦ προ-
φητάνακτος τό, «ὁ Θεὸς διεσκόρπισεν ὁσπᾶ
ἀνθρωπαρέσκων;» Καὶ Παύλου «ἐὰν ἀν-
θρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν
ἦμην;» Ἄλλ' ἴσως καὶ αὐτὸς ἠπατήθης,
ὡσπερ καὶ πρότερον Καρύφουλλος, καὶ Ἀρ-
κούδης, αἱ διὰ μικρὰν δόξαν προὔδωκαν τὴν
ἀλήθειαν. Εἰ μὲν γὰρ ἦν ὁ Πάπας τοῦ καθ'
ἡμῶν χρόνου κατ' ἀρετὴν ὅμοιος τῷ μακα-
ρίῳ Γρηγορίῳ τοῦ Διαλόγου, καὶ Ἰουλίῳ, καὶ
Ἀγάθωνι, καὶ Λέοντι, πάντες πάντως ἂν ὑ-
πέκυτον χωρὶς πάσης ἀτιλογίας αὐτῷ εἰ
δὲ τῆς ἐκείνων ἀρετῆς καὶ αὐτῶν δογμα-
των μικρῷ τῷ ὄντι ἀπολείπεται, πῶς οὐχὶ
ματαιῶς περιποιεῖται καὶ περιβάλλεται τὴν
ἐκείνων δόξαν; οὐ γὰρ οἱ τῆς ἀγίας Γ'.
καὶ Δ'. συνόδου ἅγιοι πατέρες ὑπερφυῶς
ἦσαν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πάπα τῆς Ῥώμης
διὰ τὸ ἀξίωμα, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ
ἀγιότητα· ἐπεὶ καὶ ὁ Ὀνώριος, πάπας ἦν
τῆς Ῥώμης, ἀλλ' ἀναθέματι καθυπεβλήθη
σὺν πᾶσι τοῖς ἄλλοις αἰρετικοῖς. Μὴ οὖν ὑ-
ψου τὸ ἀξίωμα τοῦ Πάπα τοσοῦτον διὰ τὴν
διαδοχὴν τοῦ μακαρίου Πέτρου· ἐπειδὴ ὅσον
ἐπαίρεις, τοσοῦτον ταπεινοῖς, «μία γὰρ μόνη
ὑψωσις ἢ ταπεινωσις,» ὡς ἔφη Χριστὸς ὁ
Θεὸς ἡμῶν· «ὁ θέλων πρῶτος εἶναι ἕτα-
ρος πάντων ἔσχατος, ὁ δὲ ὑψῶν ἑαυτῶν ταπει-
νωθήσεται». Καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁ Πέτρος,
διότι ὑψώθη, ἔταπεινώθη καὶ ἐκλαυσε πι-
κρῶς· καὶ διότι ἔταπεινώθη ὑψώθη ὑπερφυ-
ῶς. Μέγιστον μὲν οὖν τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερω-
σύνης, καὶ τοσοῦτον μέγιστον, ὅτι καὶ συγ-
κρινόμενον τοῖς νοερίαις ἀγγέλοις ὑπέρτερον
εὐρίσκεται κατὰ τὸν τὴν γλωτταν χυμοῦτον,
βαθμὸς δὲ ἱερωσύνης βαθμὸν ὑπερέχει, καὶ
ἔσχατος βαθμὸς καὶ πρῶτος κατὰ τὸ ἀξί-
ωμα. Κατὰ τὴν ἀποφήγησιν τῆς Β'. ἱερᾶς
συνόδου ἐστὶ τὸ τοῦ Ῥώμης ἀλλ' οὐκ ἔστερ-
ξεν, ὅπερ ἡ ἱερὰ σύνοδος ἐκύρωσεν, ὁ Ῥώ-
μης δεσπότης, ἀλλὰ τὰ ὄρια τῶν θείων πα-
τέρων ὑπερβῆς, πάντων μὲν ἀρχιερέων, καὶ
πατριαρχῶν, κατὰ δόξαν πρῶτον ἑαυτὸν
προσηγόρευσε. Χάριν δὲ τῆς τοιαύτης ὑπε-
ροχῆς ὡς προκάλυμμα τὸ ἀξίωμα τοῦ κο-

ρυφαίου τῶν ἀποστόλων Πέτρου προβάλλεται. Ἄλλ' οὐκ ἔστι τοῦτο, οὐκ ἔστι. Ἀνάγνωθι Νεῖλον τὸν θεσπέσιον, καὶ εὐρήσεις πολλὴν ὠφέλειαν. Ἄλλ' ὡς ἔοικε κατὰ πέτραν πρὸς βῶμην, καὶ αἰθίοπα ὕδατι καθαίρομεν, καὶ εἰς ὄτα νεκροῦ ἤχουμεν· εἴρηται γὰρ ταῦτα παροϊματικῶς μὲν, ὀρώμεν δὲ ταῦτα τελειούμενα, ἐπὶ ἄλλῳ μὲν μηδενὶ τοσοῦτον, ἔσον ἐπὶ τῷ Ροδινῷ Νεοφύτῳ. Ἐστομώθη γὰρ ὡς σίδηρος τῶν παπιστῶν ταῖς νεωτερικαῖς δόξαις καὶ τούτοις κορησθεῖς, οὐ φέρει τὸν κύρον, ἀλλ' ὡς παρὰ πληγῆς προσήλθη κατηγορεῖν τὸν ἀγιώτατον Φώτιον, καὶ τοὺς λοιποὺς προστάτας τῆς ἱεράς Ἐκκλησίας. Σὺ τίς εἶ ὁ ἀπόβλητος καὶ ἀγύρτης ὑβρίζων ἐκκλησίαν Θεοῦ, δόγμασιν ἱεροῖς κεκοσμημένην, καὶ ἤθεσιν ἱεροῖς ἐντεθοαμμένην; σὺ Φώτιον τὸ φῶς τῆς ὀρθοδοξίας γλώττη ἐδελυρᾷ δικασέεις; σὺ τὸν φωστῆρα τῆς ἱεράς ἐκκλησίας, καὶ τὸ ταύτης ἐγκαλλώπισμα ἀναιδεῖ στομυλία, καὶ φαύλη θρασυστομία κατηγορεῖς; Οὕτως οὐδὲν θαυμαστὸν, εἰ αὐτὸς τοιοῦτος ὢν τοιαῦτα θρασυστομεῖς· οὐ γὰρ πολλοὶ οὐδὲ ἀρετῆς βούλονται γινώσκουσι γενέσθαι, ἀλλὰ διὰ θρασυστομίας, καὶ εἰρωνείας, καὶ κολακίας, ὢν καὶ αὐτὸς τὸν βίον ἀραρότως ζήλωσας, γέγονας κατάλαλος ἀρετῆς καὶ ὑβριστῆς θείων ἀνδρῶν Ἄλλ' ὅντως οὐδένα θλάπτεις τοσαῦτα γράφων καὶ λέγων κατὰ τῶν θείων ἀνδρῶν, ἀλλὰ μόνον σεαυτὸν, ὡς περὶ χαλκεὺς Ἀλέξανδρος πολεμῶν τῷ μακαριωτάτῳ Παύλῳ ἑαυτὸν ἠδίκηει, ἀλλ' οὐκ αὐτὸς ἐκείνον· ὁ γὰρ λιθολευστῶν τὸν οὐρανὸν, κατὰ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς βάλλει τοὺς λίθους καὶ αὐτὸν τούτοις τιτρώσκει, οὐκ ἐκείνον.

Τέλος τοῦ πρὸς Νεοφύτον τὸν Ροδινὸν λόγου.

Γ

Βυζαντινὰ ἔγγραφα περὶ τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ ἐπισκοπῆς Σταγῶν, νῦν πρῶτον ἐκδιδόμενα.

Περὶ τῆς ἐπισκοπῆς ταύτης, ἥτις ἀναγράφεται ἐν τοῖς βυζαντινοῖς καταλόγοις 1) ὡς ὑπαγομένη τῇ μητροπόλει τῆς Λαρίσης, οὐδὲν ἔγγραφον ἐδημοσιεύθη μέχρι τοῦδε· 2) οὐδ' αὐτὴ ἡ συλλογὴ τῶν αυτοκρατορικῶν καὶ πατριαρχικῶν ἐγγράφων τῶν κ. Miklosich καὶ Mueller περιέχει τι περὶ αὐτῆς.

Ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς διατηρεῖται ἀντίγραφον τοῦ ἰὴ αἰῶνος δύο ἀνεκδότων βυζαντινῶν ἐγγράφων τοῦ ιδ', ἅτινα δημοσιεύομεν ἐνταῦθα ἕνεκα τῆς μεγάλης αὐτῶν ἱστορικῆς καὶ γεωγραφικῆς σημασίας.

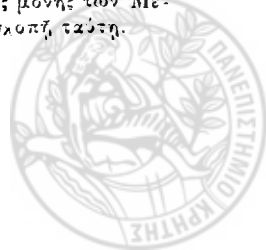
1

Χρυσόβουλλον τοῦ αυτοκράτορος Ἀρδορικού τοῦ Παλαιολόγου, ἐκδοθὲν τῷ 1532.

Ἐπειδὴ ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος, καὶ οἱ κληρικοὶ τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς Σταγῶν, ἀνεφερον ὅτι κέκτηνται δύο χρυσόβουλλα τοῦ αἰδῆμου καὶ μακαρίου ἀγίου ἀφθέντου καὶ βασιλέως κύρ Νικηφόρου τοῦ Βοτανιοατοῦ, καὶ ἕτερον χρυσόβουλλον τοῦ αἰδῆμου βασιλέως κύρ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ δωρούμενα τῇ αὐτῇ ἐπισκοπῇ παροίκους ἐνυποστάτους μετὰ τῆς αὐτῶν ζευγαρία ἰθ' καὶ ἐπέκεινα τῆς γῆς τῶν τοιούτων ζευγαριῶν, ἕτερον γὰρ μοδιῶν χιλίων, ἥτις εὐρίσκειται ἐν τῷ χωρίῳ λεγομένῳ Κουβέλτζι-

1) Parthey, σ. 421 ἀρθ. 502. σ. 260 ἀρθ. 459.

2) Ὁ κ. Heuzey ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ *Annuaire de l' Association. Paris 1875.* σ. 232—251, ἐν ἔγγραφον περὶ τῆς μονῆς τῶν Μετῶρων τῆς ὑπαγομένης τῇ ἐπισκοπῇ ταύτῃ.

μενον Βαρδάνι και αναβαίνει τὰ Δήραχα και καταβαίνει εἰς τὴν Πηγὴν τοῦ Κόρμ-
του, και αναβαίνει ἕως τοῦ βουνοῦ τοῦ λε-
γομένου Κεζιακοῦ, και καταβαίνει κατὰ ἀ-
νατολὴς εἰς χωρίον Ξυλικούς και κατέρχε-
ται ἕως Βρύσεως τοῦ Μαύρου Νεροῦ, και
ἀπέρχεται πρὸς μεσημβρίαν μέχρι τοῦ λε-
γομένου Ἡμέρου Κλήματος, διαιροῦσα τὰ
δίκαια τοῦ χωρίου Μερτζίου και σχίζουσα
τὸν δρυμῶνα και ἀνέρχεται πρὸς ἄρκτον
και καταπᾶ μέχρι τῶν ἀμπέλων χωρίου
Τραμπουχούρας ὅθεν και ἤρξατο τὸ πρῶ-
τον. Οἱ δὲ προσηρμέναι, ὅτε Θεοφιλέστα-
τος ἐπίσκοπος Σταγῶν και οἱ κληρικοὶ αὐ-
τοῦ ἦθον και παρεκάλεσαν ἵνα τύχωσιν ἐπὶ
τούτοις τοῖς βασιλικαῖς χρυσοβούλλοις και
πρακτικοῖς τῶν παλαιῶν ἀναγραφῶν και
ἡμετέρων χρυσοβούλλων βεβαιωτικῶν πάν-
των τῶν προσόντων τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκο-
πῆς, ἵνα μὴ ὑπὸ τῆς πολυταΐας εἰς λή-
θην τὰ τοιαῦτα ἔλθωσιν· ἡ δὲ βασιλεῖα μου
τὴν παράκλησιν και αἴτησιν αὐτῶν εὐμενῶς
προσδεξαμένη, τὸν παρόντα χρυσοβούλλον
ἐπιχορηγεῖ και ἐπιβαρθεύει αὐτοῖς δι' εὐ-
προστάττει και διορίζειται ἵνα κατέχη αὐ-
τὰ και νέμεται· μέχρι τοῦ νῦν, καθὼς ἔχει
ἀνάκαθε, και ἐξ ἀρχῆς· εἰς ταῦτα δίκαιον·
και ἔχει ἄδειαν ποιεῖν εἰς σύστασιν και
βελτίωσιν αὐτῶν καθὼς ἔχει βουλήσεως και
δυναμῶς ἐκδουλεύσασί τε και οἱ τοιοῦτοι
κληρικοὶ καθὼς εἰσὶ τεταγμένοι εἰς τὴν τοι-
αύτην ἐπισκοπὴν, ἀποδώσασι δὲ πρὸς αὐ-
τὴν τὸ ἀνήκον τέλος, ὅσοι ἔχουσιν ὑποτελῆ
κτῆματα αὐτῆς, και μηδὲν ἀντιτείνον-
τες εἰς τοῦτο. Ὅθεν τῆ ἰσχύϊ και δυνάμει
τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου τῆς βασιλείας
μου κατέχει μὲν και νέμεται τὰ εἰρημένα
ἅπαντα ὡς ἐκράτει και ἐνέμετο, καθὼς και
ἀνωτέρω διήλειπται, διατηρῶνται δὲ ταῦτα
ἀνώτερα και ἀκαταζήτητα ἀπὸ πάσης ἐπε-
ρομένης δόσεως τε και ζητήσεως, και οὐ-
δεὶς οὐ μήποτε τῶν ἀπάντων τολμήσαι
χειρας ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτοῖς πλεονεκτικὰς τε
και ἀδικίας· βούλεται γὰρ ἡ βασιλεῖα μου
ἀνενόχλητα και ἀδιάσειστα παντάπασι δια-
τηρεῖσθαι ἀπὸ πασῶν τῶν ἐπερομένων δη-

μοσικῶν δόσεων τε και ζητήσεων· ἐπὶ
τούτῳ γὰρ ἐπεχορηγήθη και ἐπεδραβεύθη
τῆ διαλειφθεῖσῃ ἀγιωτάτῃ ἐπισκοπῇ Στα-
γῶν ὁ παρὼν χρυσοβούλλος τῆς βασι-
λείας μου, ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα μάρτιον
τῆς τρεχούσης τετάρτης Ἰνδικτιῶνος τοῦ 15
(ἑξ' αὐτοῦ ἔτους, ἐν ᾧ και τὸ ἡμέτερον εὐσε-
βῆς και θεοπρόβλητον ἐπεσημῆνατο κράτος·
εἶχε δὲ και δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων τὸ

Ἄνδρόνικος ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς
Βασιλεὺς και αὐτοκράτωρ Ρωμαίων
ὁ Παλαιολόγος.

2

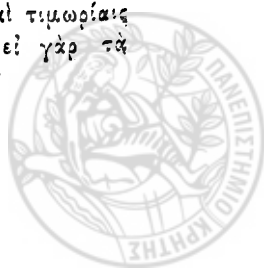
*Σιγγίλιον τοῦ πατριάρχου Κωνσταν-
τινουπόλεως Ἀνταρίου ἐκδοθὲν
τῷ 1395.*

Ἐπειδὴ ὁ Θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Στα-
γῶν ἐνεράνισε τῆ ἡμῶν μετριότητι γράμ-
μα τοῦ πανσεβίστου οἰκείου τοῦ κραταιοῦ
και ἀγίου ἡμῶν ἀυφθέντου βασιλέως ἐπίρ-
χου κυρίου Μηχαὴλ μοναχοῦ, τοῦ εἰς κεφα-
λὴν εὐρισκομένου τῆς χώρας Βλαχίας, ὃς
παρδῆκε μὲ τοῖς ἄλλοις, και πρὸς τὸ μέ-
ρος τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς Σταγῶν τὸ
ἐκ γῆς σκότι (sic) και περιετλῶν αὐτῇ χωρίον
τὸ καλούμενον Κουβέλτζιον, ἔτι δὲ και τὸ
τόπιον αὐτῆς τὸ καλούμενον Χιλιόμοδον
παρὰδῆκεν ὁ αὐτός, ὁ τοιοῦτος ἐπαρχος
δι' ἑτέρας αὐτοῦ γραφῆς τῷ μέρει τῆς τοι-
αύτης ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς Σταγῶν και
τὰ περὶ τὴν ἐνορίαν αὐτῆς εὐρισκόμενα
μονίδρια εἰς μετόχια τῆς αὐτῆς ἐπισκοπῆς,
τό τε λεγόμενον Δουπιανὴ και τὸ Λιπόχοβον
και ἕτερον εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ ἐν ἀγί-
οις παμμάρκος Νικολάου και ἐπικεκλημέ-
νον Κνεῖτον και ἕτερον τι εἰς τὸ αὐτὸ ὄ-
νομα τιμώμενον και ἐπικεκλημένον Πέτρα·
ὁμοίως ἐνέθηκε τῇ αὐτῇ ἀγιωτάτῃ ἐπισκοπῇ
Σταγῶν και τὸ τῆς Παναγίας μονίδριον τὸ
εὐρισκόμενον ἐν τῷ Ἀσπροποτάμῳ· ἐζήτησε
δὲ ὁ τῆς τοιαύτης ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς θεο-
φιλέστατος ἐπίσκοπος ἵνα γένηται αὐτῷ και

ἡμέτερον γράμμα συγγιλιώδες πλείονος ἔνεκα ἀσφαλείας· καὶ ἀνενοχλήσεως· ἢ δὲ ἐμῆ μετριότης ἰδοῦσα ἀκριβῶς ἄπερ ὁ πανοσθέντης κύρ Μιχαὴλ ὁ ἔπαρχος καὶ μοναχὸς οἰκειοθελήτως ἀφιέρωσε τῇ ἀγιωτάτῃ ἐπισκοπῇ ταύτῃ, συγγιλιώδες ἐπιθήσατο τῷ θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ ἵνα μηδεὶς ἐπιχειρήσας ἐνοχλήται αὐτῶν ἢ ἐπιηρέαζαι τὸ σύνολον ὁμοίως ἰδοῦσα καὶ δρισμῶν ἐπέχουσα τάξιν χρυσόβουλλα τοῦ πορφυρογεννήτου βασιλέως κύρ Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ καὶ κτήτορος τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς Σταγῶν, διαλαμβάνοντα ἵνα κατέχη καὶ διέπῃ τὴν ἐνορίαν τῆς ἄπασαν ἀνενόχλητος καὶ ἀσκανδάλιστος· καὶ τὰ ἐν αὐτῇ μετόχια, καθὼς ἐδήλωσαν ἡμῖν τὰ βασιλικά προστάγματα καὶ χρυσόβουλλα· καὶ τοῦτο ἢ ἐμῆ μετριότης ἐν τῷ παρόντι συγγιλιώδες γράμματι οὐκ ἔστο δεῖν ἀρμεῖωτον 1) εἶναι ἀλλὰ δὴ καὶ περὶ τῶν ὁρίων αὐτῆς· τῆς ἐπισκοπῆς Σταγῶν ἠθέλησε δοῦναι συγγιλιώδες γράμμα τῷ θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ, ἵνα μὴ τῶν μετέπειτα γειννάζων τὸν ἐπίσκοπον τολμήσῃ παραβαίνειν τῆς τοιαύτης ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς τοιαῦτα ὅρια. Ἀρχεται δὲ τὰ ὑποκειμένα ὅρια ταύτῃ τῇ ἐπισκοπῇ Σταγῶν ἐκ χωρίου λεγομένου Βασβόδα ἐπονομαζομένου Παλαιοβλάχου· καὶ ἀναβαίνουνσιν αὐτὴς εἰς τὴν Ράχην καὶ καταβαίνουνσιν ἕως χωρίου τοῦ λεγομένου Τραμπουχωνίστας καὶ εἰς τὴν ξηρὸν ρεῦμα τῆς Σηλάτνης· καὶ ἀναβαίνει αὐτὴς κατὰ ἀνατολὰς κατὰ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους τοῦ λεγομένου Κούρσεθον καὶ εἰς τὰ προπόδια τῆς Ράχεως τῆς λεγομένης Βλέμπης, καὶ ἕως τῆς χώρας Σαβλίας· καὶ ἀνέρχεται εἰς τὴν Κορυφὴν τοῦ ὄρους τοῦ λεγομένου Μποκοβίχου καὶ καταντῶσιν εἰς τὸ Μέλλοθον καὶ καταβαίνουνσιν εἰς Καρύτζαν καὶ ἀναβαίνουνσιν πλησίον τοῦ Λοστρου καὶ ἀναβαίνουνσιν ἕως τοῦ θουνοῦ τῆς Μπονάσιας καὶ καταβαίνουνσιν ἕως τοῦ ξηροποτάμου τοῦ λεγομένου Σουσίτζα καὶ ἀνέρχεται κατὰ δύ-

σιν καὶ ἀναβαίνουνσιν εἰς τὴν Μηλλέαν καὶ εἰς τὸ θουνὸν τὸ λεγόμενον Ζυγὸς καὶ καταβαίνουνσιν εἰς χωρίον τὸ λεγόμενον Χαλῆκι καὶ ἀναβαίνουνσιν εἰς τὰ Λευκὰ Ὅρη καὶ καταβαίνουνσιν εἰς τὴν Μοτζάραν καὶ καταντῶσιν εἰς τὸ Γρεβενὸν καὶ ἀπαντῶσι τὸ Ἀσπροπόταμον καὶ καταντῶσιν εἰς χώραν λεγομένην Μουσίντα καὶ ἀνέρχεται ἕως τοῦ Κοθῶνι καὶ ἕως τοῦ χωρίου τοῦ λεγομένου Σαρδάνι καὶ ἀναβαίνουνσιν εἰς τὰ Διάρραχα καὶ καταβαίνουνσιν εἰς τὴν πηγὴν τοῦ Κόρμπου καὶ ἀναβαίνουνσιν ἕως τοῦ θουνοῦ τοῦ λεγομένου Κοζιαννοῦ καὶ καταβαίνουνσιν ἕως τοῦ χωρίου τοῦ λεγομένου Ξυλικού· καὶ καταντῶσιν ἕως Βρύσεως τοῦ Μαύρου Νεροῦ καὶ ἀπέρχονται πρὸς μεσημβρίαν μέχρι τοῦ λεγομένου Ἡμέρου Κλήματος· κακίθεν ἀπέρχονται μέχρι τοῦ Γαθρορῆκου καὶ διαίρῳσι τὰ δίκαια τοῦ χωρίου Μηρτζίου καὶ σχίζουσι τὸν δρυμῶνα καὶ ἀνέρχονται πρὸς ἄρκτον καὶ καταντῶσι μέχρι τῶν ἀμπέλων χωρίου Τραμπουχωνίστας. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἔχει κατὰ τὰ βασιλικά προστάγματα καὶ χρυσόβουλλα, ἅτινα ἢ ἐμῆ μετριότης ἀναγνοῦσα καλῶς καὶ τὰς αἰτήσεις (sic) ἔχοντας τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Σταγῶν, ἔδωκεν αὐτῷ τὸ παρὸν συγγιλιώδες γράμμα, δι' οὗ συγγιλιώδους γράμματος ἐν ἀγίῳ παρικελευσέμεθαι Πνεύματι ὡσάν ἢ εἰρημένη ἀγιωτάτη ἐπισκοπῇ Σταγῶν καὶ τὰ ὑπ' αὐτὴν τελοῦντα, ὡς δεδῆλωται, μετόχια καὶ διὰ ἄφορα κτήματα καὶ κανονικά δίκαια, διατηρῶνται παρὰ πάντων ἀνενόχλητα καὶ ἀδιάσειστα καὶ μὴτε τινὰ τῶν πλησιοχωροῦντων ἀρχιερέων, μὴτε τὸν κατὰ καιρὸς μητροπολίτην Λαρίσης, μὴτε ἄλλων ἀρχόντων ἢ λαϊκῶν ἔχειν ἄδειαν χεῖρα κινεῖν ἄρπαγα κατ' αὐτῶν καὶ πάντων τῶν ὑποκειμένων καὶ προσόντων κτημάτων τε καὶ πραγμάτων τῇ τοιαύτῃ ἀγιωτάτῃ ἐπισκοπῇ· ὡσαύτως δὲ ἐκ τῶν ἀρχόντων εἴτις καὶ τῶν ἐν ἰδιωτῶν μοῖρα τεταγμένων ἄρπαγα χεῖρα καὶ πλεονέκτην τοῖς προσοῦσι τῇ τοιαύτῃ ἐπισκοπῇ βουληθῆ ἐπιβαλεῖν ταῖς τῶν ἱεροσῶλων ὑποπέσθαι καταδίκαις καὶ τιμωρίας καὶ τῷ ὑπὸ θεοῦ κατακρίματι· εἰ γὰρ τὰ

1) Ἡ λέξις αὐτὴ δὲν ἀναφέρεται ἐν τῷ ἠεροσῶν.

τῶν ἐπικλήρων καὶ φθαρτῶν βασιλέων κτήματά τε καὶ πράγματα, λησταίς καὶ κλέπταις καὶ τοῖς ἀρπάξαι ἐθέλουσι κατὰ μόνας τὰς θεάς εἰσι φοβερὰ καὶ αὐτοῖς ἐπιβάλλειν χεῖρα εἴτι τούτων ἀφαιρεῖν εἴτε δεῖν καὶ ἀναφύλακτα ὡς καὶ ἐρρημένα (κἂν οὐ δεῖς οὐ κωλύων τυγχάνει γαιῶν) καὶ ἅπαντες τούτων ἀφίστανται ὡς περ ἀπὸ πυρός τὴν τοῦ φθαρτοῦ βασιλέως δεδηκότες καὶ τρέμοντες τιμωρίαν· εἴτα τῷ ἀφθάρτῳ βασιλεῖ καὶ αἰώνιῳ ἀφιερωθέντα ἢ λάθρα ἢ φανερώς ἀρπάσαντες (ᾧ λέληθε τῶν πάντων οὐδὲν, οὐ πράξις, οὐ διανόημα) τοῖς οὐ προσκαίροις κολάσεσσι τε καὶ τιμωρίαις, ἀλλ' αἰωνίοις καὶ ἀτελευτήτοις ὑποβάλλει δικαίως τοὺς παρανόμους καὶ ἀδίκους καὶ ἀρπαγὰς καὶ ἱερωσύλους, ἔχουν τὰ τῷ θεῷ ἀφιερωθέντα ἐκ τῶν αὐτοῦ χειρῶν ἀρπάξαι προειρημένοι ποῖαν ἐκφεύξονται καταδίκην καὶ τιμωρίαν ἢ ποῖα κολάσει οὐκ ἔσονται ὑπόδικοι; Ἄλλὰ καὶ ἡμεῖς τὸν τοιοῦτον ἕστις ἂν εἴη ὁ τολμήσας ἐπήρειαν ἐπαγα-

γεῖν τῇ εἰρημένῃ ἀγιωτάτῃ ἐπισκοπῇ καὶ τοῖς προσούσι ἄλλοις κτήμασί τε καὶ πράγμασιν εἴτι ἀπ' αὐτῶν ἀποσπᾶσαι εἴτι παρασχεῦσαι τῶν ὀρισμένων, ἀφορισμῷ φρικώδει καθυποβάλλομεν μέχρις ἂν μεταμεληθεῖς ἐπανασώσῃ τῇ ἀγιωτάτῃ ταύτῃ ἐπισκοπῇ καὶ ἐπιδώσῃ εἴτι ἔλαβε καὶ ἀπέσπασεν. Ἔστω τοίνυν εἰς τὸ ἐξῆς ἡ δηλωθεῖσα ἀγιωτάτη ἐπισκοπῇ ἐλευθερία καὶ ἀνενόχλητος καὶ ἀζήμιος ὑπὸ πάντων ὡσαύτως καὶ τὰ ἐν αὐτῇ μετόχια καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἐρρήθησαν ἄνωθεν κατὰ τὴν παρούσταν συγκυλιώδη παρακέλευσιν τῆς ἡμῶν μετριότητος, ἀπολυθεῖσαν αὐτοῖς εἰς μόνιμον καὶ διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν, κατὰ μῆνα μάρτιον τῆς ἀνδικτιῶνος 15 (ἑξάκισχιλιοστοῦ) ἐνεακοστοῦ πρώτου ἔτους.

† Ἀντώνιος ἐλέου Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἴκου μενικῶς Πατριάρχης.

- Ἰωάννης Εὐθείας σ. 10, χ. 4, 78.
 Ἰωάννης Χρυσόστομος σ. 6, χ. 4, 40, 20,
 47, 68, 69, 77. σ. 39, χ. 69, 2 3. σ.
 43, χ. 88, 4-7. σ. 48, χ. 102, 9. σ.
 54, χ. 421.
 Καλέκας Ἰωάννης σ. 28, χ. 38.
 Καμαράσης Γιάνκος σ. 47, χ. 97, γ. δ.
 Κασσία σ. 33, χ. 40, 28.
 Κερραμῆς Δανὴλ σ. 32, χ. 49, 3, 33, 37,
 38, 42, 53. σ. 34, χ. 50, 1-8. σ. 44,
 χ. 88, 21, 23. σ. 57, χ. 133.
 Κερραμῆς Θεοφάνης σ. 27, χ. 32. σ. 50 χ 114.
 Κιγάλας Ἰλαρίων σ. 42, χ. 82, α.
 Κοσμάς ὁ μελωδὸς σ. 33, χ. 49, 19-21,
 23, 28, 29.
 Κορέσιος Γεώργιος σ. 5, χ. 2 καὶ 3. σ.
 40, χ. 5, σ. 28, χ. 37.
 Κυριαλεὺς Θεόφιλος σ. 41, χ. 7 καὶ 9. σ.
 12, χ. 11 καὶ 12. σ. 19, χ. 17, α. σ.
 20, χ. 18. σ. 25, χ. 25. σ. 26, χ. 29.
 σ. 30, χ. 42 καὶ 43. σ. 38, χ. 62,
 63, 64 καὶ 66. σ. 40, χ. 72 καὶ 73.
 σ. 43, χ. 83 καὶ 85. σ. 46, χ. 92. σ.
 47, χ. 100 καὶ 101.
 Κουρσούλας Νικόλαος σ. 49, χ. 47, β'.
 Κυδώνης Δημ. σ. 57, χ. 132.
 Κύριλλος Ἀλεξανδρείας σ. 27, χ. 33.
 Λεόντιος Κύπρου σ. 8, χ. 4, 45.
 Λεόντιος πρεσβύτερος σ. 9, χ. 4, 54.
 Λέων ὁ Σοφὸς σ. 8, χ. 4, 36. σ. 29, χ.
 39, ε'.
 Λιβάνιος σ. 33, χ. 49, 43-52.
 Μιχαῆλ Πάτριος σ. 56, χ. 127, 2.
 Μανασσῆς σ. 47, χ. 97, ε'.
 Μάξιμος σ. 47, χ. 98.
 Μάξιμος Μέζαιος σ. 42.
 Μάξιμος Πελοποννήσιος σ. 48, χ. 103.
 Μάρκος Ἰδρουῖτος σ. 33, χ. 9, 28.
 Μάρκος Κύπριος σ. 47, χ. 99.
 Μαυροκορδάτος Ἀλέξ. σ. 21, χ. 23. σ. 31.
 χ. 41, σ. 4 χ. 82, δ'. σ. 43, χ. 84.
 Μελέτιος Ἀθηνῶν σ. 42, χ. 10. σ. 56, χ. 127.
 Μελέτιος Τενέδιος σ. 26, χ. 28, β'.
 Μινώτος Γεώργιος σ. 49, χ. 110 113.
 Μπαλάσιος σ. 40 χ. 77.
 Νεῖλος μοναχὸς σ. 55 χ. 122, 4. σ. 56.
 Νικήτας Σεργῶν σ. 41 χ. 6. σ. 27 χ. 31.
 σ. 37 χ. 60. σ. 50 χ. 114, 2. σ.
 55 χ. 123.
 Νεόφυτος Καυσοκαλυβίτης σ. 25 χ. 26.
 Νεκτάριος Ἱεροσολύμων σ. 43.
 Νικούσης Παναγ. σ. 57 χ. 134.
 Ξενοφῶν σ. 32 χ. 47.
 Οἰκονόμος Κωνστ. σ. 44 χ. 89, 11.
 Πανταζῆς Λαχριστιός σ. 29 χ. 39, ε' ε'.
 Παντολέων διάκονος σ. 8 χ. 4, 41, 42.
 Paulus Andreas Laurenti σ. 37 χ. 61, α.
 Παῦλος Ἐπρωποταμηνὸς σ. 40 χ. 80.
 Πέτρος Λαμπιδάριος σ. 35 χ. 51 καὶ 52.
 σ. 36 χ. 53. 36 χ. 56.
 Πλούταρχος σ. 54 χ. 50, 6-8.
 Πριγγιλεὺς Νικ. σ. 39 χ. 67.
 Πρόκλος Κ' πόλεως σ. 40 χ. 4, 73, 74, 81.
 σ. 39 χ. 67.
 Πρώτας Δωρόθεος σ. 36 χ. 56, 3.
 Ροδινὸς Νεόφυτος σ. 47 χ. 102, 1-2.
 Σέργιος Μικραῖος σ. 47 χ. 97, ζ-θ'.
 Σιούφος σ. 49 χ. 106.
 Σουγδουρῆς σ. 38 χ. 63, β'.
 Σπανὸς Ἀλέξιος σ. 21 χ. 24. σ. 54 χ. 119.
 Στέφανος Ἀλεξανδρείας σ. 29 χ. 39, δ'.
 Συμεὼν μοναχὸς σ. 29 χ. 41.
 Συμεὼν Θεσσαλονίκης σ. 48 χ. 16.
 Συνέσιος σ. 32 χ. 47. σ. 33 χ. 49, 41.
 σ. 57 χ. 132, 2, 3.
 Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων σ. 7 χ. 4, 12.
 Ταράσιος Κ' πόλεως σ. 29 χ. 39, γ'.
 Τιμόθεος Ἀλεξανδρείας σ. 8 χ. 4, 44.
 Φιλόθεος Κύπριος σ. 32 χ. 49, 5, 9, 13-
 16, 18 20.
 Φιλόθεος Κ' πόλεως σ. 41 χ. 8, α.
 Χριστόδουλος Γάζης σ. 43.
 Χρύσανθος, ἐν Σμύρνη. σ. 33 χ. 49, 34. σ.
 44 χ. 88, 22.
 Ψελλὸς Μιχαῆλ σ. 20 χ. 18. σ. 36 χ.
 56, α—δ'.

